

NACIONALNA I
SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU

IZVJEŠĆE O RADU ZA **2019.** GODINU

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2019. GODINU

Zagreb, 2020.

Nakladnik

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Za nakladnika

Ivanka Stričević

Stručno povjerenstvo

Vesna Golubović

Jasenka Zajec

Tatjana Mihalić

Tanja Buzina

Lobel Machala

Lektura

Zrinka Mikulić

Grafičko oblikovanje

Goran Hasanec

Zagreb, 2020.

URL online izdanja

<http://www.nsk.hr/izvjesca-o-radu>

ISSN 1333-6231 (*Online*)

ISSN 1333-6193 (*Tisak*)

Sadržaj

1 UVOD	1
1.1 KNJIŽNICA U BROJKAMA	3
2 SAŽETAK IZVJEŠĆA PREMA STRATEŠKIM CILJEVIMA ZA RAZDOBLJE 2016. – 2020.	5
3 IZVJEŠĆA USTROJBENIH JEDINICA	10
3.1 HRVATSKI ZAVOD ZA KNJIŽNIČARSTVO.....	10
3.1.1 Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva.....	11
3.1.2 Matična djelatnost za narodne knjižnice.....	12
3.1.3 Matična djelatnost za školske knjižnice.....	13
3.1.4 Matična djelatnost središnje matične knjižnice za visokoškolske i specijalne knjižnice	14
3.1.5 Matična djelatnost sveučilišne matične knjižnice za visokoškolske i specijalne knjižnice	15
3.1.6 Baštinske zbirke	16
3.1.7 Normativna djelatnost	16
3.1.8 Knjižnično-informacijski sustav	17
3.1.9 Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice	18
3.2 ODJEL NABAVA I IZGRADNJA ZBIRKI.....	22
3.2.1 Nacionalna zbirka <i>Croatica</i>	22
3.2.2 Sveučilišna zbirka.....	23
3.3 ODJEL OBRADA	28
3.3.1 Obrada omeđene građe	30
3.3.2 Obrada neomeđene građe	30
3.3.3 Normativni nadzor i sadržajna obrada	31
3.4 ODJEL BIBLIOGRAFSKO SREDIŠTE	333
3.4.1 Tekuća nacionalna bibliografija.....	33
3.4.2 Retrospektivna nacionalna bibliografija.....	35
3.4.3 Identifikatori.....	36
3.5 ODJEL POSEBNE ZBIRKE.....	38
3.5.1 Zbirka rukopisa i starih knjiga.....	39
3.5.2 Grafička zbirka	40
3.5.3 Zbirka muzikalija i audiomaterijala.....	41
3.5.4 Zbirka zemljovida i atlasa	43
3.6 ODJEL ZAŠTITA I POHRANA.....	46
3.6.1 Zaštita knjižnične građe.....	46
3.6.2 Pohrana knjižnične građe	48
3.7 ODJEL KORISNIČKE SLUŽBE	51

3.7.1 Čitaonice i posebne zbirke građe (znanstvene i specijalističke informacije)	53
3.7.2 Informacijske usluge.....	57
3.8 ODJEL ZAJEDNIČKI POSLOVI.....	59
3.8.1 Odsjek <i>Tajništvo</i>	59
3.8.2 Odsjek <i>Financijski i računovodstveni poslovi</i>	59
3.8.3 Odsjek <i>Marketing i komunikacije</i>	60
3.8.4 Odsjek <i>Održavanje</i>	60
3.8.5 Odsjek <i>Sigurnost</i>	61
3.9 ODJEL <i>INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE</i>	63
4 KULTURNE, OBRAZOVNE I ZNANSTVENE AKTIVNOSTI: SURADNIČKI PROGRAMI VIŠE ODJELA I PROCESA	66
4.1 MEĐUNARODNA SURADNJA	66
4.2 PROJEKTI I PROGRAMI.....	68
4.3 ZNANSTVENA DJELATNOST	70
4.4 EDUKACIJA.....	72
4.5 PORTALI NACIONALNE I SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE U ZAGREBU I PROFILI KNJIŽNICE NA DRUŠTVENIM MREŽAMA	76
4.6 NAKLADNIČKA DJELATNOST.....	80
4.7 IZLOŽBENA DJELATNOST I PREDSTAVLJANJE RADA KNJIŽNICE	82
4.8 SKUPOVI, TRIBINE, SASTANCI I DOGAĐANJA	84
5 UPRAVLJAČKA I STRUČNA TIJELA NACIONALNE I SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE U ZAGREBU TIJEKOM 2019.	96
6 INTERNI DOKUMENTI USVOJENI TIJEKOM 2019.	101
7 BIBLIOGRAFIJA RADOVA DJELATNIKA KNJIŽNICE IZ PODRUČJA KNJIŽNIČARSTVA I INFORMATIČKIH ZNANOSTI	102
8 PRILOZI	106
9 FINANCIJSKO IZVJEŠĆE ZA 2019. GODINU	109

1 UVOD

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (u daljnjem tekstu Knjižnica) javna je ustanova od nacionalnoga značenja koja obavlja knjižničnu i informacijsku djelatnost nacionalne knjižnice Republike Hrvatske i središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu. Knjižnica obavlja znanstveno-istraživačku i razvojnu djelatnost radi promicanja hrvatskoga knjižničarstva te izgradnje i razvoja knjižničnoga sustava. Svoju djelatnost i zadaće u 2019. godini provodila je redovitim i razvojnim programima u skladu sa Strategijom NSK 2016. – 2020. i Planom rada NSK za 2019. godinu.

Kako je Knjižnica određena jednim od središnjih prostora za provedbu aktivnosti predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. godine, u drugoj polovini 2019. provodile su se brojne aktivnosti povezane s uređenjem zgrade, konzultacijama, projektiranjem, izvođenjem radova i dr.

Početak 2019. godine usvojen je novi Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti te su u drugoj polovini godine izrađeni i u utvrđenoj roku dostavljeni Ministarstvu kulture Republike Hrvatske na daljnje postupanje prijedlozi nacrtu provedbenih propisa, i to *Pravilnik o matičnoj djelatnosti*, *Pravilnik o obveznom primjerku*, *Pravilnik o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe*, kao i standardi – *Standardi za narodne knjižnice*, *Standardi za školske knjižnice*, *Standardi za visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice*, *Standardi za specijalne knjižnice* i *Standardi za digitalne knjižnice*.

Uspostavljen je *Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica*, čime je ostvaren preduvjet za provođenje zakonske obveze dostave statističkih podataka o knjižničnome sustavu.

Izrađen je prijedlog Naputka o preventivnoj zaštiti knjižnične građe te provođenju postupka za utvrđivanje svojstva kulturnoga dobra za knjižničnu građu kao pomoć matičarima i knjižnicama vlasnicama/imateljicama predmetne građe.

Tijekom 2019. godine nastavljena je aktivna međunarodna suradnja dostavom podataka u međunarodne baze i sustave te promidžbom hrvatske kulturne i znanstvene baštine organizacijom izložaba. U sklopu međunarodne suradnje organizirane su godišnja skupština International Internet Preservation Consortiuma (IIPC) i Međunarodna konferencija o arhiviranju weba te IFLA CPDWL Satellite Meeting, pretkonferencija Sekcije za stalno stručno usavršavanje i učenje na radnome mjestu (Continuing Professional Development and Workplace Learning Section).

Planirani poslovni proces za vođenje Upisnika knjižnica nije aktiviran jer još nije obavljena primopredaja Upisnika iz Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Trajni su prioriteti redovite djelatnosti Knjižnice kao središnje nacionalne knjižnice, kao i dosad, postizanje cjelovitosti obveznoga primjerka u svim pojavnim oblicima, objavljivanje nizova Hrvatske nacionalne bibliografije i redovita obrada svih vrsta građe, rad s korisnicima, kao i učinkovita zaštita i digitalizacija građe. Uz izgradnju nacionalne zbirke *Croatica* u analognome i digitalnome obliku, Knjižnica je ostvarila i svoju zadaću središnje sveučilišne knjižnice stalnom izgradnjom zbirke namijenjene potrebama Sveučilišta u Zagrebu. U skladu s tim, fond se popunjavao redovitim pristizanjem obveznoga primjerka koji je ostao na razini 2018. godine, kupnjom prema raspoloživim novčanim sredstvima te zamjenom i darom.

Nastavljen je rad na programima razvoja Digitalne knjižnice NSK i uspostave Hrvatske digitalne knjižnice te rad na razvoju novih funkcionalnosti sustava i portala. Radilo se na poboljšanju digitalnih usluga i popularizaciji znanosti.

U ožujku 2019. godine utemeljen je Digitalni laboratorij NSK s uslugom 3D ispisa za korisnike.

Nastavile su se aktivnosti u razvoju mobilne aplikacije i sustava SMART Library NSK.

Uz brojne manifestacije, tribine i izložbe koje su organizirane tijekom 2019. godine, posebno se ističe organizacija izložbe likovne građe iz fonda Grafičke zbirke, *Linija ljepote – trag nadahnuća: 100 godina Grafičke zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*, u suradnji s Galerijom Klovićevi dvori.

Nastavljen je i rad na znanstvenome projektu Hrvatsko knjižničarsko nazivlje *BIBLION* u sklopu projekta *STRUNA-09-2017*, koji je završen 2019. godine, kao i rad na projektu *Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija – e-Izvori*, pristup bazama radova za hrvatsku znanstvenu i visokoškolsku zajednicu njegovim administriranjem i organizacijom edukacijskih radionica za korisnike u Knjižnici te na visokim učilištima širom Hrvatske.

Nastavljen je rad na projektu *Izrada i objavljivanje Pravidnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima*.

Tijekom godine razvijale su se djelatnosti Knjižnice, kao i djelotvorni hrvatski knjižnični sustav.

Aktivnosti i rad na nizu projekata, kao što su *Traditional children's stories for a common future – TRACE*, *Nacionalna kampanja za osobe s teškoćama čitanja i disleksijom „I ja želim čitati“*, *Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara*, *Znanstveno i tehnologijsko predviđanje – CroRIS* i *Hrvatska glagoljica*, su nastavljeni.

Znatno se surađivalo s Ministarstvom kulture Republike Hrvatske i suradničkim ustanovama na osiguravanju uvjeta za trajnu pohranu digitalne građe u sklopu pripreme EU projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* kojemu je svrha povećanje dostupnosti kulturne baštine te uspostava središnjega sustava trajne pohrane digitalne građe baštinskih ustanova. Projekt je službeno započeo u studenome 2019. godine.

U tablicama u Izvješću grafički su prikazani neki trendovi (,). Navedeno će poslužiti za daljnje analize i kao jedna od kategorija pokazatelja pri izradbi Strategije razvoja Knjižnice i Akcijskoga plana za sljedeće razdoblje.

1.1 KNJIŽNICA U BROJKAMA

ZAPOSLENICI KNJIŽNICE

U Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu zaposleno je 306 djelatnika, što se financira iz sredstava državnoga proračuna.

Visoku stručnu spremu ima 164 zaposlenika ili 53 posto, od kojih je 18 doktora znanosti i 15 magistara znanosti, a prema stručnome zvanju 26 knjižničarskih savjetnika, 19 viših knjižničara i 63 diplomirana knjižničara, ukupno 108 stručnjaka iz područja knjižničarstva.

Osim stručnih osoba iz područja knjižničarstva, zaposleni su i djelatnici s visokom stručnom spremom drugih profila – konzervatori, kustosi, informatičari, pravnici, ekonomisti, elektrotehničari i sl.

Višu stručnu spremu ima 21 zaposlenik ili 7 posto, srednju stručnu spremu ima 115 zaposlenika ili njih 37 posto, a nižu stručnu spremu ima osam zaposlenika ili 3 posto.

Osim zaposlenika koji se novčano potpomažu iz sredstava državnoga proračuna, Knjižnica na neodređeno vrijeme zapošljava dvoje zaposlenika (2 SSS) – jednoga zaposlenika u Odsjeku *Sigurnost* i jednoga zaposlenika u Odsjeku *Održavanje*, čiji se rad financira iz vlastitih sredstava Knjižnice.

Godine 2019. sa 24 zaposlenika raskinut je ugovor o radu i radni odnos u Knjižnici, od kojih je četvero zaposlenika otišlo u mirovinu, sa šestero zaposlenika potpisan je Sporazum o prestanku ugovora o radu, za desetero zaposlenika istekao je ugovor o radu na određeno vrijeme, dvoje je zaposlenika dobilo otkaz ugovora o radu, jedan zaposlenik nije zadovoljio na probnome radu, a jedan je zaposlenik preminuo.

Tijekom 2019. godine sa 37 zaposlenika zasnovan je radni odnos i potpisan ugovor o radu, od kojih je 17 zaposlenika na određeno vrijeme.

FOND

Ukupni fond Knjižnice broji približno 3,5 milijuna jedinica različite vrste građe.

PROSTOR

Neto prostor Knjižnice 36 478 metara kvadratnih.

Bruto prostor Knjižnice 44 432 metra kvadratna.

Zatvoreno spremište – pokretni regali 110 000 metara.

Čitaonice sa slobodnim pristupom – police 12 900 metara.

PROSTOR ZA KORISNIKE

1100 mjesta, dodatno 64 mjesta u čitaonicama zbirki građe posebne vrste, dodatno osam mjesta za slušanje, sedam pojedinačnih soba za studijski rad i dvije sobe za skupni rad.

10 odjeljaka za studijski rad.

100 mjesta u dvoranama za seminare.

150 mjesta u čitaonici za noćni rad od 21 do 24 sata.

TEMELJNI DOKUMENTI

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19; NN 98/19).

Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15 i 131/17).

Statut Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu 2019.

Pravilnik o radu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu 2019.

Pravilnik o unutarnjem ustroju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Strategija Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu 2016. – 2020.

Akcijski plan 2016. – 2020.

Plan rada za 2019.

2 SAŽETAK IZVJEŠĆA PREMA STRATEŠKIM CILJEVIMA ZA RAZDOBLJE 2016. – 2020.

U skladu sa svojim poslanjem i Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Knjižnica je tijekom 2019. godine provodila informacijsku, obrazovnu i znanstvenu djelatnost te izdavačku, izložbenu i promidžbenu djelatnost kao komplementarne aktivnosti u skladu sa zakonskim odredbama, Planom rada za 2019. godinu koji je temeljen na ciljevima Strategije NSK 2016. – 2020. i Akcijskome planu rada NSK 2016. – 2020.

Sažeti tekst Izvješća o radu opisuje djelatnost Knjižnice preko triju temeljnih strateških ciljeva, a cjelokupno Izvješće o radu prati njezinu organizacijsku strukturu, odnosno devet knjižničnih odjela. Drugi dio Izvješća donosi aktivnosti s nekoliko cjelina kojima se nastoji pregledno prikazati knjižnična događanja, skupove, međunarodnu suradnju te bitne izložbe i publikacije objavljene u 2019. godini.

Opći cilj 1. Cjelovite, obrađene, zaštićene i dostupne knjižnične zbirke u svim materijalnim i digitalnim pojavnostima

Temeljne su zadaće Knjižnice prikupljanje, trajno čuvanje i davanje na korištenje nacionalne nakladničke proizvodnje u tradicionalnim materijalnim i digitalnim pojavnim oblicima. Zbog svoje dvojne uloge, uz nacionalnu zbirku *Croatica*, Knjižnica razvija i svoje sveučilišne zbirke, odnosno zbirke znanstvene i stručne literature za potrebe Sveučilišta u Zagrebu. Kako je istaknuto u Planu rada za 2019. godinu, prioriteti su redovite djelatnosti Knjižnice cjelovitost obveznoga primjerka, redovita/ažurna obrada, učinkovita zaštita te objavljivanje Hrvatskih nacionalnih bibliografija.

U 2019. godini ukupno je pristiglo 62 169 jedinica građe. Od toga je 56 581 jedinica građe pristigla obveznim primjerkom, a 5588 zamjenom, darom i kupnjom, što predstavlja manje povećanje u odnosu na prethodnu godinu. Građa pristigla obveznim primjerkom redovito se distribuirala u Zakonom propisane depozitne knjižnice.

Obavljali su se poslovi bibliografskoga nadzora te se je provodila deskriptivna i sadržajna obrada svih vrsta knjižnične građe. Izrađeno je 34 995 bibliografskih zapisa, 23 952 normativna zapisa te 4628 CIP zapisa. U uredima za identifikatore dodijeljeno je 586 ISBN-a, osam ISMN-a, 947 ISSN-a i 2379 DOI-ja.

Program nacionalnih bibliografija ostvario se u nizovima Hrvatske nacionalne bibliografije: Nizu A – knjige, Nizu B – članci Nizu C – serijske publikacije, CIP-u – knjige u tisku te izradbom Hrvatske retrospektivne bibliografije. Ukupno je objavljeno 37 svezaka bibliografija svih nizova.

Zbog očuvanja knjižnične građe tijekom godine provodile su se preventivne i kurativne mjere zaštite te su osigurani primjereni uvjeti smještaja i pohrane. Konzervatorsko-restauratorskim postupcima podvrgnuto je 706 jedinica knjižnične građe, popravljeno je i uvezano 828 jedinica građe iz fonda Knjižnice, a od toga se najveći dio uveza odnosio na građu iz Zatvorenoga spremišta.

Redovitim programom digitalizacije mikrofilmova izrađeno je 39 426 skenova, a digitalizacijom izvornika 37 478 skenova, što je u skladu s Planom.

Posebne zbirke nabavljaju, obrađuju i čuvaju rukopisnu, knjižnu i neknjižnu građu te omogućuju njezino korištenje. Uz redovite poslove, prethodnu je godinu obilježio daljnji rad na digitalizaciji građe.

Dostupnost knjižnične građe osiguravala se pružanjem i razvojem korisničkih usluga u fizičkome i/ili digitalnome okruženju, pružanjem općih, znanstvenih i specijalističkih informacija, provođenjem općih, tematskih i predmetnih pretraživanja, davanjem građe na korištenje i stalnom edukacijom korisnika. U Knjižnicu se 2019. godine upisalo 9979 korisnika, 5 posto manje nego u 2018. godini, čime se nastavlja tendencija smanjivanja upisa korisnika. Tijekom prethodne godine izvan Knjižnice

posuđeno je 9669 knjiga, a u čitaonicama je korišteno 106 910 jedinica građe u slobodnome pristupu i sa Zatvorenoga spremišta.

Sustav i portal Digitalne zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu koji je dostupan na e-adresi <https://digitalna.nsk.hr/pb> središnje je mjesto okupljanja digitalnih zbiraka Knjižnice radi osiguravanja pristupa zbirkama digitalne i digitalizirane građe Knjižnice bez obzira na mjesto pohrane te omogućuje objedinjeno pretraživanje digitalizirane građe – knjiga, vizualne građe, zemljovida i glazbene građe.

U Nacionalnome repozitoriju završnih i diplomskih radova (ZIR) i Nacionalnome repozitoriju disertacija i znanstvenih magistarskih radova (DR) u 2019. godini objavljeno je 28 559 ocjenskih radova, i to 1445 disertacija i 27 114 završnih diplomskih radova. U bazu europskih disertacija DART-Europe dostavljeno je 105 novih zapisa.

Opći cilj 2. Knjižnica kao dio kulturne i znanstvene e-infrastrukture

S obzirom na svoju ulogu, Knjižnica je pridonosila razvoju nacionalne e-infrastrukture izgradnjom i poticanjem izgradnje digitalnih zbiraka, knjižnica i repozitorija, izgradnjom knjižničnoga informacijskog sustava i svih njegovih razvojnih dijelova – suradničkih portala, upisnika, sustava trajnih identifikatora i resolvera, agregatora metapodataka i sl., te razvojem postojećih baza podataka radi povećanja kakvoće i ekonomičnosti poslovanja.

Tijekom 2019. godine u sklopu projekta *Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija – e-Izvori*, uz administrativne poslove javne nabave i planiranja nabave e-izvora za sljedeću godinu, provedena je analiza korištenja pretplaćenih elektroničkih izvora i prikupljanje informacijskih potreba hrvatske akademske i znanstvene zajednice. Nastavljeno je predstavljanje Projekta i edukacija preko skupnih i individualnih radionica.

Nastavljen je rad na Hrvatskome nacionalnom skupnom katalogu, dostupnome na e-adresi <http://skupni.nsk.hr>, koji nudi mogućnost objedinjena pretraživanja 50 kataloga visokoškolskih i znanstvenih knjižnica, obuhvaćajući Katalog Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Podatkovni centar NSK novi je program Dijeljenih usluga NSK koji je dostupan na e-adresi <http://buki.nsk.hr/programi>, a njegov se razvoj temelji na primjeni i ostvarivanju prava na slobodan pristup i ponovnu uporabu informacija u dijelu knjižničnih podataka. Dijeljene usluge NSK čine dio knjižnične e-infrastrukture koja korisnicima i knjižnicama osigurava pronalaženje visokokvalitetnih izvora informacija, ponovnu uporabu javno dostupnih knjižničnih podataka te razvoj novoga znanja temeljena na pametnim uslugama i semantičkome webu. U sklopu navedenih programa započeta su istraživanja u području primjene BIBFRAME-a te je pokrenut razvoj Portala otvorenih povezanih podataka data.nsk.hr – *smart library* na e-adresi <http://data.nsk.hr> koji omogućuje pristup zbirkama otvorenih te povezanih podataka Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Nastavio se rad na razvoju novoga nacionalnog kataložnog pravilnika namijenjena svim baštinskim zajednicama, najprije u sklopu projekta *Izrada, objavljivanje i održavanje nacionalnog pravilnika za katalogizaciju* do veljače 2019. godine, a potom programa *Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima*.

U 2019. godini nastavljen je rad na programima razvoja Digitalne knjižnice NSK i uspostave Hrvatske digitalne knjižnice, što obuhvaća razvoj sustava i portala Digitalne zbirke NSK, Hrvatski arhiv weba, Nacionalni repozitoriji ocjenskih radova – ZIR i DR, Digitalizirane stare hrvatske novine i časopisi, Repozitorij Sveučilišta u Zagrebu, Virtualne izložbe i Glagoljica.hr te sudjelovanje u razvoju suradničkih sustava Znameniti.hr i Dabar. U suradnji s Nacionalnim parkom Krka izrađena je mobilna aplikacija Pozdrav s Krke za Android i iOS platformu. NSK je projektom *SMART Library – prototip primjene IoT tehnologije u knjižnici* nastavila rad na izradbi cjelovita sustava SMART i korisničke mobilne aplikacije SMART Library.

U Nacionalnome repozitoriju završnih i diplomskih radova i Nacionalnome repozitoriju disertacija i znanstvenih magistarskih radova objedinjena je nacionalna proizvodnja ocjenskih radova obranjenih u Republici Hrvatskoj.

Na portalu Digitalne zbirke NSK dovršena je planirana uspostava pet tematskih portala, kao što su [Digitalna kartografska građa](#), [Digitalna glazbena građa](#), [Digitalizirana vizualna građa](#), [Digitalna knjiga](#) i [Digitalizirana rukopisna građa](#).

Radilo se i na uspostavi portala [Glagolitic.eu](#) – nove inačice portala Glagoljica.hr na engleskome jeziku, kao i na razvoju korisničkoga sučelja portala [Glagoljica.hr](#). Nastavljen je rad na prijenosu podataka s portala [Digitalizirane stare hrvatske novine i časopisi](#) u sustav Digitalne zbirke NSK te je dosad uneseno 25 376, a preostalo je još 8000 zapisa.

U sklopu planiranih aktivnosti suradnje s ostalim knjižnicama i akademskom zajednicom, krajem 2019. godine objavljena je nova poboljšana inačica portala [Virtualne izložbe](#). U 2019. godini izrađivale su se i uređivale virtualne izložbe, i to *Zrinski*, *Marko Marulić*, *Marin Getaldić*, *Ivan Martin Divald*, *Nikola Andrić*, *Pozdrav s Trnja* i *Vatroslav Lisinski*.

Utemeljen je Digitalni laboratorij NSK, čija je svrha poticati kulturu inovacija te novim naraštajima korisnika i knjižničara osigurati siguran prostor za upoznavanje i eksperimentiranje s novim tehnologijama.

Nastavljen je rad na međunarodnome projektu *Traditional children's stories for a common future – TRACE 2018. – 2020.* koji se provodi u sklopu programa Erasmus+ u suradništvu s Grčkom, Latvijom, Španjolskom i Hrvatskom, a koordinator je Knjižnica. Svrha je odabranu skupinu, obuhvaćajući i javnost, upoznati s tradicionalnim dječjim pričama, kao i kulturom zemalja partnera.

Opći cilj 3. Razvoj hrvatskoga knjižničkog sustava

Na temelju Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Pravilnika o matičnoj djelatnosti i Strategije hrvatskoga knjižničarstva 2016. – 2020., Knjižnica se brinula za sve vrste knjižnica – narodne, školske, visokoškolske i specijalne u Republici Hrvatskoj koordinacijom nacionalnoga knjižničkog sustava i podsustava. S obzirom na svoje zakonske zadaće središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu, kao i Sporazuma o suradnji između Knjižnice i Sveučilišta u Zagrebu, posebno je bitna i izgradnja Knjižničkoga sustava Sveučilišta u Zagrebu – Skupni katalog Sveučilišta u Zagrebu, Repozitorij Sveučilišta u Zagrebu te usklađenost usluga i izgradnje zbiraka.

Izrađeni su prijedlozi standarda za visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice, specijalne knjižnice, narodne i školske knjižnice te digitalne knjižnice.

Radi promicanja rada cjelokupne matične djelatnosti Knjižnice u srpnju 2019. godine uspostavljen je [Portal matične djelatnosti knjižnica Republike Hrvatske](#), kao središnji izvor informacija o zadaćama matične djelatnosti za narodne, sveučilišne, specijalne, školske, visokoškolske i znanstvene te baštinske knjižnice.

Nastavljen je rad na projektu *Središnji sustav za narodne knjižnice* te je u 2019. godini obavljeno niz projektnih aktivnosti koje obuhvaćaju pokretanje 17 novih mrežnih stranica za 17 narodnih knjižnica, redizajn središnjega portala, otvaranje dedicanoga VIMEO kanala projekta s deset videotutorijala, objavljivanje edukativnih članaka, osiguravanje tehničke stabilnosti i dodjelu nagrade *Najbolji mali web*.

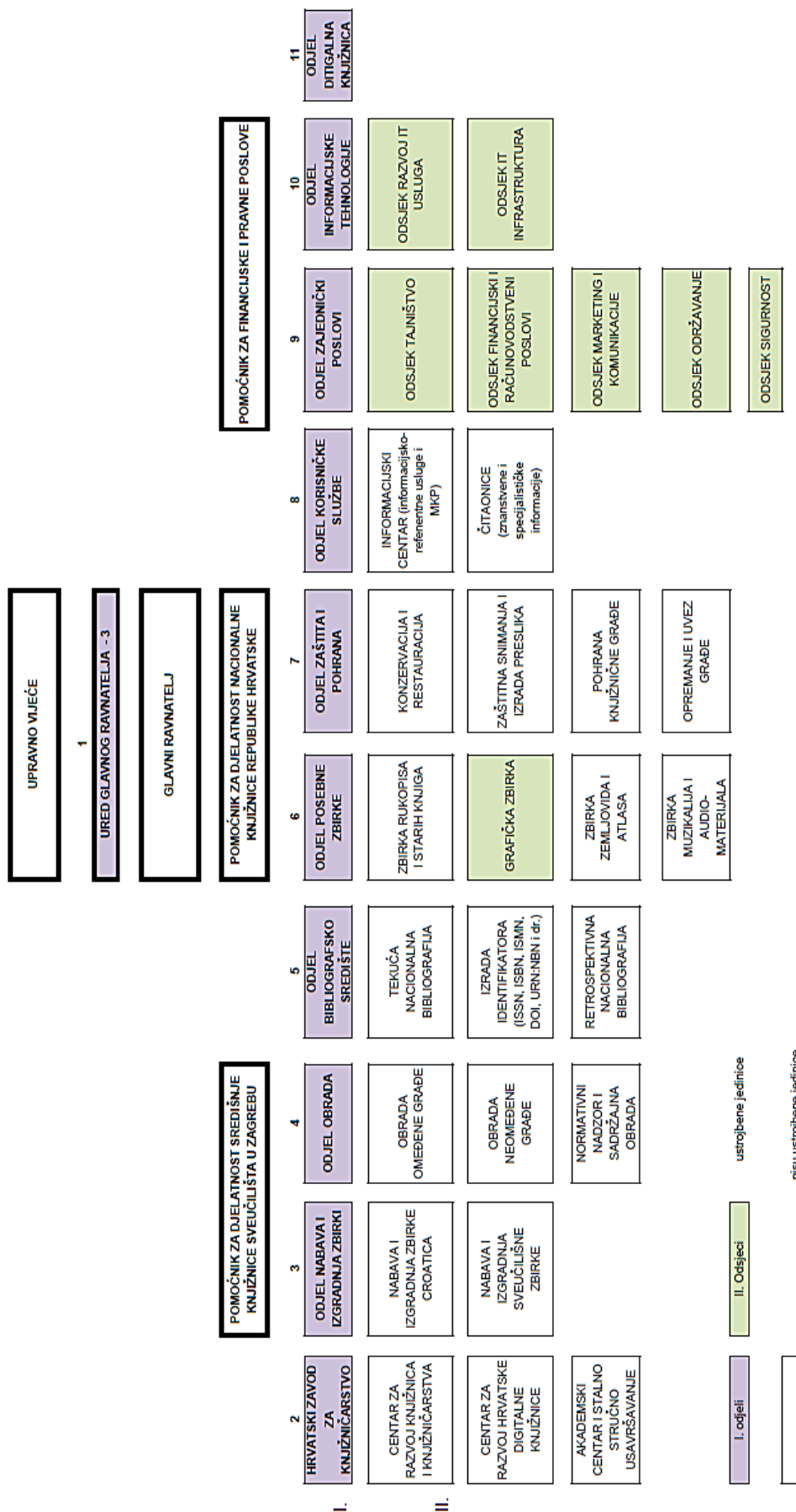
Provodila se redovita koordinacija te praćenje rada narodnih, školskih, visokoškolskih i specijalnih knjižnica.

Nastavljen je rad u pružanju redovite stručne i tehničke potpore radu knjižnica ujedinenih zajedničkim knjižničnim programom Aleph, posebno uslugama u sklopu mrežnih portala <http://buki.nsk.hr> te <http://iks.nsk.hr>. Tijekom 2019. godine pokrenut je postupak nadogradnje novih modula koji su dobavljeni nadogradnjom na novu inačicu Integriranoga knjižničkog programa – X-server, Integrirana međuknjižnična posudba te Obvezna literatura.

Nastavljen je rad na razvoju sustava i središnjega portala digitalne i digitalizirane građe – Digitalne zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Godišnji program Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj za 2019. godinu oblikovan je u deset temeljnih modula te sadrži 80 tečajeva i pet mrežnih seminara (webinara).

ORGANIGRAM KNJIŽNICE

3 IZVJEŠĆA USTROJBENIH JEDINICA

3.1 HRVATSKI ZAVOD ZA KNJIŽNIČARSTVO

Djelatnost Hrvatskoga zavoda za knjižničarstvo (HZK) provodila se u sklopu triju organizacijskih cjelina – Centru za razvoj knjižnica i knjižničarstva, Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice i Centru za stalno stručno usavršavanje u skladu s Planom rada NSK za 2019 godinu koji je temeljen na ciljevima Strategije NSK 2016. – 2020. i Akcijskome planu rada NSK 2016. – 2020., kao i u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti redovitim programima te novim i tekućim razvojnim projektima i programima. U Odjelu je zaposleno 15 djelatnika.

Od bitnih razvojnih aktivnosti koje su se provodile u Hrvatskome zavodu za knjižničarstvo i drugim ustrojbenim jedinicama Knjižnice – Odjelu *Bibliografsko središte*, Odjelu *Nabava i izgradnja zbirki* i Odjelu *Zaštita i pohrana*, ističe se rad na donošenju prijedloga nacрта provedbenih propisa te osiguranju preduvjeta za provedbu i drugih zadaća u nadležnosti Knjižnice, a koje propisuje novi Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti koji je službeno počeo vrijediti 28. veljače 2019. godine. Do kraja 2019. godine obavljeno je sljedeće:

- izrađeni su prijedlozi nacрта Standarda za narodne knjižnice, Standarda za školske knjižnice, Standarda za visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice, Standarda za specijalne knjižnice i Standarda za digitalne knjižnice te su u utvrđenome roku dostavljeni Ministarstvu kulture Republike Hrvatske na daljnje postupanje
- izrađeni su i u utvrđenome roku dostavljeni Ministarstvu kulture Republike Hrvatske na daljnje postupanje prijedlozi nacрта Pravilnika o matičnoj djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj i Pravilnika o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe te se sudjelovalo i u izradbi Pravilnika o obveznom primjerku
- uspostavljen je *Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica* kao redoviti program Knjižnice, čime je ostvaren preduvjet za provođenje zakonske obveze dostave statističkih podataka o knjižničnome sustavu; za uspostavu svih funkcionalnosti Sustava izrađen je poslovni postupak s jasno određenim zadaćama sudionika i postupcima – unos i provjera unesenih podataka, izvješćivanje, održavanje i razvoj Sustava, čiju provedbu nadzire Stalni odbor za održavanje i razvoj Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica, te se osobito brine o pridržavanju zadanih rokova za unos podataka kako bi nadležne matične knjižnice mogle obaviti nadzor te analizu statističkih podataka knjižnica u svojoj nadležnosti i u zadanim rokovima i Sustav je predstavljen predstavnicama Državnoga zavoda za statistiku radi dogovora o mogućnostima suradnje, odnosno usklađivanja podataka koji se prikupljaju u sklopu Sustava te preko obrasca KNJ-1
- na temelju novih odredaba o postupanju s knjižničnim kulturnim dobrom koje donose Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara izrađen je prijedlog Naputka o preventivnoj zaštiti knjižnične građe i provođenju postupka za utvrđivanje svojstva kulturnoga dobra za knjižničnu građu; te se novosti odražavaju u dvama relevantnim provedbenim propisima – Pravilniku koji uređuje zaštitu, reviziju i otpis knjižnične građe i Pravilniku koji uređuje matičnu djelatnost knjižnica u Republici Hrvatskoj i kako se ni u Zakonu ni u pravilnicima ne mogu detaljno opisati i propisati svi obvezni postupci, kao pomoć matičarima i knjižnicama vlasnicama/imateljicama predmetne građe, to je učinjeno u prijedlogu Naputka koji je u postupku usklađivanja sa stručnim službama Uprave za zaštitu baštine Ministarstva kulture Republike Hrvatske, posebno u pitanjima povezanima s upisom građe, odnosno priključenjem njezina kataloga u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.

U skladu sa zadaćama Knjižnice prema odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti:

- planirani poslovni postupak vođenje Upisnika knjižnica nije izrađen jer još nije obavljena primopredaja Upisnika iz Ministarstva kulture Republike Hrvatske
- odustalo se od plana razvoja knjižnične djelatnosti do 2020. godine kao jedne od bitnih zadaća Strategije NSK jer takav plan donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnoga za kulturu.

3.1.1 Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva

Matična djelatnost

Matična djelatnost u Hrvatskome zavodu za knjižničarstvo obavlja se na dvjema razinama, i to na nacionalnoj razini za narodne, školske, visokoškolske i specijalne knjižnice te na razini sveučilišne matične knjižnice za visokoškolske i specijalne knjižnice.

U skladu s Planom rada NSK za 2019., od redovitih programa provodila se usklađenost i praćenje rada narodnih, školskih, visokoškolskih i specijalnih knjižnica, priprema i sudjelovanje u radu Stručnoga vijeća sveučilišnih matičnih knjižnica – četiri sjednice, Stručnoga vijeća županijskih narodnih matičnih knjižnica – četiri sjednice i Središnjega stručnog vijeća matičnih knjižnica – jedna sjednica te sedam sastanaka s knjižničarima u sustavu sveučilišne matične knjižnice te su izrađeni planovi rada matične djelatnosti za pojedine vrste knjižnica – narodne, školske i visokoškolske, kao i skupna izvješća o radu matičnih službi.

Provedene su analize stanja narodnih, školskih te visokoškolskih i specijalnih knjižnica u sustavu sveučilišne matične službe na temelju podataka iz Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica. Analize su objavljene na Portalu matične djelatnosti knjižnica Republike Hrvatske.

Tijekom 2019. godine provodio se i stručni nadzor rada knjižnica koji obuhvaća poslove pripreme, organizacije i provođenja nadzora te izradbe izvješća o stručnome nadzoru rada knjižnica.

Treba istaknuti da se u sustavu sveučilišne matične djelatnosti nastavlja tendencija zatvaranja knjižnica. U tome je sustavu 2018. godine radilo 119 knjižnica – 42 posto visokoškolskih i 58 posto specijalnih. U odnosu na 2017. godinu, broj specijalnih knjižnica smanjio se zatvaranjem dviju knjižnica – Instituta za fiziku i Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Na temelju podataka iz Upisnika knjižnica razvidno je da je u razdoblju od donošenja prethodnoga Zakona o knjižnicama (NN 105/1997) do 2018. godine zatvoreno 37 knjižnica. One su u najvećoj mjeri bile industrijske i bolničke specijalne knjižnice. U istome razdoblju zatvorene su i dvije visokoškolske knjižnice. Najnoviji primjeri zatvaranja knjižnica mogu se povezati i s prilagodbom novoga Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti o pitanju obveze utemeljivanja knjižnica.

Na poticaj matičnih službi NSK, a radi potpore razvoju nacionalnoga sveučilišnog knjižničnog sustava, knjižničnoga sustava Sveučilišta u Zagrebu te sustava narodnih i školskih knjižnica, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske a) povećalo je sredstva za novčano potpomaganje rada županijskih matičnih službi za narodne i školske knjižnice – za materijalne troškove prema mjerilu veličine pojedine županije, posebnosti terena i prometne povezanosti te dodijelilo sredstva za bruto osobni dohodak za zapošljavanje dodatnoga djelatnika u županijskim matičnim službama u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu i b) započelo s novčanim potpomaganjem bruto osobnoga dohotka i materijalnih troškova jednoga djelatnika na poslovima sveučilišne matične djelatnosti u sveučilišnim matičnim knjižnicama u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu. Slijedom toga, NSK je od studenoga 2019. godine zaposlila još jednoga savjetnika na poslovima sveučilišne matične djelatnosti te se očekuje znatnije provođenje stručnoga nadzora i terenskoga rada, osobito u specijalnim knjižnicama, s naglaskom na one vjerskih zajednica. Zadnje se počelo provoditi u suradnji sa savjetnikom za baštinske zbirke, zaposlenoga u studenome 2019. godine.

Radi promicanja rada cjelokupne matične djelatnosti NSK u srpnju 2019. godine uspostavljen je [Portal matične djelatnosti knjižnica Republike Hrvatske](#) kao središnji izvor informacija o zadaćama matične djelatnosti za narodne, sveučilišne, specijalne, školske, visokoškolske i znanstvene te baštinske zbirke. Struktura Portala s pripadajućim sadržajima, kao što su predstavljanje matičnih službi NSK, stručni i razvojni rad, adresari, knjižnična statistika, novosti, poveznice na mrežne stranice Hrvatskoga zavoda za knjižničarstvo te odabrane elektroničke i druge izvore, omogućuje razvoj novih funkcionalnosti, dodavanja većega broja sadržaja, među kojima je i Upisnik knjižnica, čije će vođenje u skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti postati zadaća NSK.

Uz već spomenuti angažman na izradbi prijedloga nacрта provedbenih propisa Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i stvaranju preduvjeta za preuzimanje ostalih Zakonom utvrđenih zadaća, kao što su elektroničko prikupljanje statističkih podataka, postupanje s knjižničnim kulturnim dobrom i dr., koji je umnogome obilježio matičnu djelatnost te gore navedene redovite aktivnosti, odvijale su se i brojne aktivnosti u sklopu planirane projektne djelatnosti.

3.1.2 Matična djelatnost za narodne knjižnice

Koordinacija rada županijskih matičnih narodnih knjižnica i Stručnoga vijeća županijskih matičnih narodnih knjižnica

Održana su četiri sastanka Stručnoga vijeća županijskih narodnih matičnih knjižnica za narodne i školske knjižnice te jedan sastanak Središnjega stručnog vijeća matičnih knjižnica.

Pregledana je dokumentacija o otpisu i reviziji knjižničnoga fonda u narodnim knjižnicama te su napisana očitovanja – provedeno je 66 revizija i/ili otpisa i redovito je pružana savjetodavna pomoć.

U sklopu rada na Sustavu jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica provedeno je sljedeće:

- izradba završnoga narativnog izvješća na projektu za 2018. godinu
- koordiniranje sastancima Stalnoga odbora za Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica oko pripreme i objave Portala matične djelatnosti NSK koji je dostupan na e-adresi <http://maticna.nsk.hr>
- doradba dokumentacije i uputa – prijedlog dopune teksta za narodne knjižnice u dokumentu *Procedura provedbe radnog procesa Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica* i dopuna Uputa za online statistiku
- edukacijska radionica za rad u Sustavu za voditelje županijskih matičnih službi
- izradba uputa voditeljima županijskih matičnih službi za opisnu analizu stanja u narodnim knjižnicama za 2018. godinu u odnosu na Standarde
- obrada statističkih podataka o radu narodnih knjižnica
- prikupljanje podataka o knjižnicama za *Library Map of the World* i *Public Libraries 2030*.

Na temelju prikupljenih podataka izrađena je Analiza stanja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj za 2018. godinu te je objavljena na Portalu matične djelatnosti uz ostalu dokumentaciju povezanu s tom matičnom službom.

Stručni nadzor i stručno-savjetodavna pomoć

Planirano pojačano praćenje stručnoga nadzora rada matičnih knjižnica redovitim stručnim nadzorom i stručnim nadzorom na poziv – terenski rad izvan Zagreba, djelomično je ostvareno sudjelovanjem na skupovima narodnih knjižničara u organizaciji županijskih matičnih službi i Stručnoga vijeća voditelja županijskih matičnih službi.

Organizacija 12. savjetovanja za narodne knjižnice

U suorganizaciji sa Samostalnom narodnom knjižnicom Gospić i Hrvatskim knjižničarskim društvom u suradništvu s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Ljubljani i Savezom knjižničarskih društava Slovenije, organizirano je 12. savjetovanje za narodne knjižnice koje je okupilo više od 220 sudionika – knjižničara, informacijskih i komunikacijskih stručnjaka iz Hrvatske, Slovenije i Belgije te 12 nakladnika i izdavača. Kako bi se skrenula pozornost na središnju ulogu narodnih knjižnica u razvoju i poboljšanju društva u cjelini od razine lokalnih zajednica do nacionalne i međunarodne razine, glavna je tema Savjetovanja bila *Promjene u narodnom knjižničarstvu – stvarnost, potrebe i suvremeni trendovi*.

Projekt Središnji sustav narodnih knjižnica: distribucija i upravljanje sadržajima

Ostvareni su svi zadani ciljevi projekta *Središnji sustav narodnih knjižnica: distribucija i upravljanje sadržajima*, i to poboljšanje sadržajne i tehničke potpore knjižnicama, pokretanje novih mrežnih stranica – 17 mrežnih stranica za 17 narodnih knjižnica, redizajn središnjega portala, otvaranje dedicanoga VIMEO kanala projekta koji sadrži deset videotutorijala, širenje sadržajnoga dijela projekta objavljivanjem edukativnih članaka, osiguravanjem tehničke stabilnosti i poticanjem knjižnica dodjelom nagrade *Najbolji mali web* koja je u 2019. godini pripala Narodnoj knjižnici i čitaonici Gunja.

Program poticanja čitanja

U sklopu programa poticanja čitanja Knjižnica je u 2019. godini kao suorganizator Nacionalne kampanje za osobe s teškoćama čitanja i disleksijom „I ja želim čitati!“ sudjelovala u provedbi dvaju programa.

Međunarodna djelatnost

Planirano učlanjenje u IFLA-inu Sekciju za narodne knjižnice nije ostvareno. Bitnija međunarodna suradnja ostvarena je tijekom IFLA-ine konferencije u Ateni koja je povezana s radom Sekcije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama i produljenjem suradnje IFLA-ina tima Library Map of the World i NSK u sklopu međunarodne knjižnične statistike.

3.1.3 Matična djelatnost za školske knjižnice

Koordinacija rada županijskih matičnih narodnih knjižnica i Stručnoga vijeća županijskih matičnih narodnih knjižnica

Koordinacija i praćenje rada školskih knjižnica rađeni su na temelju izvješća o radu županijskih matičnih službi za školske knjižnice i usporedbom s planom pojedine matične službe, izdana su mišljenja o nadzoru koja su u školskim knjižnicama obavili voditelji matičnih službi – 109, pregledana je dokumentacija o otpisu i reviziji knjižničnoga fonda u školskim knjižnicama te su napisana mišljenja –provedene su 262 revizije i otpisi i otpisano je 232 613 jedinica, od toga 70 481 jedinica zastarjele građe, a za NSK naručeno je 109 jedinica te je redovito pružana savjetodavna pomoć.

Na temelju podataka prikupljenih iz *Online* sustava statističkih podataka o knjižnicama obrađeni su statistički podatci o radu školskih knjižnica na razini Republike Hrvatske i po županijama za 2018. godinu te je izrađeno Izvješće o radu za 2018., Plan rada i Plan nabave za 2019. godinu.

Održana su četiri sastanka Stručnoga vijeća županijskih narodnih matičnih knjižnica za narodne i školske knjižnice.

Stručni nadzor i stručno-savjetodavna pomoć

Planirano pojačano praćenje stručnoga nadzora rada matičnih knjižnica redovitim stručnim nadzorom i stručnim nadzorom na poziv – terenski rad izvan Zagreba, djelomično je ostvareno sudjelovanjem na skupovima školskih knjižničara u organizaciji županijskih matičnih službi i Stručnoga vijeća školskih knjižničara.

Provedba međunarodnoga projekta

Međunarodni projekt *Traditional children's stories for a common future – TRACE 2018. – 2020.* provodi se u sklopu programa Erasmus+ u suradništvu s Grčkom, Latvijom, Španjolskom, a koordinator je NSK. Namijenjen je za djecu starosti od šest do 12 godina, njihovim nastavnicima, knjižničarima i ostalima koji s njima rade. Svrha je odabranu skupinu, obuhvaćajući i javnost, upoznati s tradicionalnim dječjim pričama, kao i kulturom zemalja partnera. Krajem srpnja 2019. Agenciji za mobilnost i programe Europske unije poslano je privremeno izvješće o napretku projekta koje je u cijelosti prihvaćeno, a do kraja 2019. godine provedena je većina aktivnosti u sklopu Obrazovnoga paketa (iO1) i započete su aktivnosti na uspostavi platforme za tradicionalne dječje priče (iO2).

3.1.4 Matična djelatnost središnje matične knjižnice za visokoškolske i specijalne knjižnice

Koordinacija rada sveučilišnih matičnih knjižnica i Stručnoga vijeća sveučilišnih matičnih knjižnica

Za Stručno vijeće sveučilišnih matičnih knjižnica izrađeno je *Izvješće o radu i Plan rada za 2019.* te analiza izmjena novoga Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti u odnosu na matičnu djelatnost. Izrađene su *Opće upute za nadzor stručnog rada knjižnica u sustavu sveučilišne matične djelatnosti.*

Organizirane su četiri sjednice Stručnoga vijeća sveučilišnih matičnih knjižnica sa sljedećim temama, kao što su *Informacije povezane s nabavom baza podataka i e-časopisa u 2019.*, *Korištenje e-izvora u 2018.*, *Analiza Programa stalnoga stručnog usavršavanja knjižničara – pohađanje programa CSSU-a knjižničara visokoškolskih i specijalnih knjižnica Republike Hrvatske*, *Analiza potreba za edukacijama u 2019. nakon provedbe online analize*, *Promjene i nadopune Uputa za unos statističkih podataka u sustav Online statistike za 2018.*, *Usklađenje podzakonskih akata u skladu s usvojenim novim Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti s naglaskom na promjene u Pravilniku o matičnoj djelatnosti*, *Revidiranje sastava povjerenstava za izradbu Standarda za visokoškolske i Standarda za specijalne knjižnice u Republici Hrvatskoj*, *Izvješća o radu matičnih knjižnica u 2018. i planovi rada matičnih knjižnica za 2019.*, *Informacija o stanju preplate e-izvora za 2019.*, *Analize knjižnica u sustavu sveučilišnih matičnih knjižnica*, *Informacija o tijeku izradbe prijedloga Standarda za VŠK, SVK i ZK te prijedloga Standarda za specijalne knjižnice i Najava Portala matične djelatnosti.*

Izrađen je predložak sadržaja i slaganja Plana rada za 2020. godinu kako bi matične knjižnice usklađeno planirale i po istoj metodologiji izvješćivale o obavljenu poslu. Plan sadrži i Hodogram terenskoga rada prema knjižnicama u sustavu svoje matične djelatnosti. Izrađen je i Plan sveučilišne matične djelatnosti na nacionalnoj razini.

Stručni nadzor i stručno-savjetodavna pomoć

Tijekom 2019. godine reviziju i otpis obavile su sljedeće knjižnice, i to Sveučilišna knjižnica u Zadru, Hrvatski državni arhiv, Agrobiotehnološki fakultet u Osijeku, Prehrambeno-tehnološki fakultet u Osijeku, Odjel za fiziku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Odjel za matematiku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Etnografski muzej u Splitu, Građevinski fakultet u Rijeci, Veleučilište u Požegi, Sveučilišna knjižnica u Rijeci, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, Sveučilišna knjižnica u Zadru i Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci.

Obavljen je nadzor u Institutu za hrvatski jezik i jezikoslovlje radi zatvaranja knjižnice, Knjižnici Muzeja Slavonije i Knjižnici Hrvatskoga športskog muzeja zajedno s neposrednom matičarkom. Provodilo se savjetovanje većega broja knjižnica u sustavu o pitanjima bitnima za poslovanje knjižnica.

3.1.5 Matična djelatnost sveučilišne matične knjižnice za visokoškolske i specijalne knjižnice

Koordinacija rada visokoškolskih i specijalnih knjižnica u nadležnosti sveučilišne matične službe NSK

Organizirano je sedam sastanaka s knjižničarima u sustavu sveučilišne matične knjižnice iz NSK u kojima su se obrađivale sljedeće teme, i to *Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Unos statističkih podataka za 2018. godinu, Godišnja pretplata na e-izvore, Odredbe o zaštiti osobnih podataka u Pravilniku o radu knjižnica, Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, muzejima i arhivima, HANA – Hrvatska autorska naknada, Izvješća o radu i planovi rada, Portal Predmetni sustav Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Portal matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj, Revizija i otpis, Softveri za provjeru autentičnosti radova (Turnitin i Plagscan), Hrvatski ured za DOI i Unos statističkih podataka o poslovanju knjižnica za 2019. godinu.*

Stručni nadzor i stručno-savjetodavna pomoć

Tijekom 2019. godine obavljeno je 15 stručnih nadzora koji su obuhvaćali poslove pripreme, organizacije i provođenja nadzora te izradbe izvješća o stručnome nadzoru rada knjižnica.

Tijekom 2019. godine reviziju i otpis obavile su tri knjižnice, a redoviti godišnji otpis obavilo je šesnaest knjižnica.

Pružena je stručno-savjetodavna pomoć visokoškolskim i specijalnim knjižničarima te je provedeno ispitivanje potreba na razini sveučilišne matične službe o stjecanju stručnih zvanja u knjižničarskoj struci.

Analiza stanja visokoškolskih i specijalnih knjižnica u sustavu sveučilišne matične službe NSK

Visokoškolske i specijalne knjižnice u nadležnosti NSK poticane su na unos statističkih podataka o poslovanju, provodeći nadzor unosa te je obavljen ispravak podataka.

Provedene su analize stanja visokoškolskih i specijalnih knjižnica u sustavu sveučilišne matične službe NSK na temelju podataka iz Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica za 2017. i 2018. godinu. Analize su bile podloga za izradbu izvješća, kao što su *Sumarni izvještaj o stanju visokoškolskih knjižnica iz područja matične djelatnosti sveučilišne matične knjižnice iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2017., Sumarni izvještaj o stanju specijalnih knjižnica iz područja matične djelatnosti sveučilišne matične knjižnice iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2017. i Analiza knjižnica u sustavu sveučilišne matične djelatnosti iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2018. godinu.*

Radilo se na usklađivanju statističkih podataka, kao i na noveliranju uputa za unos statističkih podataka za sveučilišne, visokoškolske, znanstvene i specijalne knjižnice.

3.1.6 Baštinske zbirke

Tiskana baština, odnosno njezin najreprezentativniji dio – stara knjiga iz razdoblja od 1455. do 1850. godine, prisutna je u svim vrstama knjižnica u knjižničnoj, arhivskoj i muzejskoj zajednici, a najčešće se okuplja u zbirka građi posebne vrste – zbirka starih i rijetkih knjiga, odnosno baštinskim zbirka. Kako bi se osigurala njihova sadašnja, ali i buduća uporaba, baštinske zbirke zahtijevaju odgovoran odnos s gledišta njihove zaštite i očuvanja, ponajprije od vlasnika/imatelja, dok Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu treba razvijati, usmjeravati i nadzirati te zadaće.

Savjetodavna i stručna pomoć

U Hrvatskome zavodu za knjižničarstvo od studenoga 2019. godine zaposlena je savjetnica za baštinske zbirke. Započet je rad na izradbi elektroničkoga adresara knjižnica vjerskih zajednica te je provedena priprema za stvaranje baze zaštićenih kulturnih dobara na razini zbirke. Suradivalo se na posuvremenjivanju podataka na portalu Matična.hr. Započela je priprema suradnje s nekoliko ustanova.

Izrađen je Naputak za provođenje postupka registracije knjižnične građi kao kulturnoga dobra i provođenje postupka za utvrđivanje svojstva kulturnoga dobra za knjižničnu građu.

3.1.7 Normativna djelatnost

Redovite aktivnosti normativne djelatnosti obuhvaćale su praćenje i izradbu normi i normativnih dokumenata iz područja djelovanja Knjižnice, posebno bibliografskih normi te sudjelovanje u donošenju hrvatskih normi (ISO, CEN) u sklopu Tehničkoga odbora *HZN/TO 46, Bibliotekarstvo, dokumentacija i informacije* Hrvatskoga zavoda za norme. Provedeno je izjašnjavanje o 11 normi i normizacijskih dokumenata. Aktivno se pratio razvoj međunarodnih normi za katalogizaciju i klasifikaciju u sklopu međunarodnih tijela European RDA Interest Group (EURIG) i UDC Consortium (UDCC) te se sudjelovalo u radu IFLA-inih tijela, kao što su Stalni odbor IFLA-ine Sekcije za katalogizaciju, Grupa za pregled bibliografskih konceptualnih modela (BCM Review Group) IFLA-ine Sekcije za katalogizaciju i Tehnički pododbor za povezane podatke (LIDATEC) IFLA-ina Odbora za standarde. Poslovi normativne djelatnosti obuhvaćali su i praćenje razvoja formata za kodiranje podataka MARC21 i UNIMARC, koordinaciju rada Radnih grupa za MARC21 u Knjižnici te sudjelovanje u edukaciji korisnika Integriranoga knjižničnog sustava NSK i knjižnica iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja.

Najveći dio rada odnosio se na nastavak razvoja novoga nacionalnog kataložnog pravilnika namijenjena svim baštinskim zajednicama, najprije u sklopu projekta *Izrada, objavljivanje i održavanje nacionalnog pravilnika za katalogizaciju* do veljače 2019. godine, a potom programa *Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima* koji se provodi u suradnji s Hrvatskim državnim arhivom i Muzejskim dokumentacijskim centrom. Izradba Pravilnika obuhvaćala je rad na nacrtu i tekstu Pravilnika – od ukupno 14 poglavlja do kraja 2019. godine u cijelosti je dovršeno deset poglavlja te četiri nacrti poglavlja, pripremu za implementaciju – izradbu ontologije za razmjenu podataka i mapiranje elemenata Pravilnika s elementima međunarodnih modela, normi i formata AKM zajednice, kao i nacrt mrežnih stranica Pravilnika. Radna inačica Pravilnika koja je za tu svrhu izrađena u razvijenoj mrežnoj aplikaciji objavljena je na mrežnim stranicama Knjižnice na e-adresi <http://nkp.nsk.hr>. Pravilniku te pratećim sadržajima povezanim s njegovom primjenom pristupa se preko portala KAM na e-adresi www.kam.hr. Uz izradbu pravila te razvoj mrežne aplikacije i portala, osobita se pozornost posvetila edukaciji edukatora za primjenu Pravilnika te njegovoj promidžbi.

3.1.8 Knjižnično-informacijski sustav

Integrirani knjižnični sustav koji je dostupan na e-adresi <http://buki.nsk.hr>, <http://iks.nsk.hr> sadrži 43 knjižnice iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja, obuhvaćajući Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu u Zagrebu. Sustav ujedinjuje 28, i to 65 posto od ukupno 42, knjižnica Sveučilišta u Zagrebu, 11 specijalnih knjižnica, knjižnicu Hrvatskoga katoličkog sveučilišta te dvije veleučilišne knjižnice. Tijekom 2019. godine bilježi se pad broja aktivnih knjižnica znanstvenih instituta, od koji je jedna prestala s radom – Institut za fiziku, a dvije su zatražile mirovanje – Hrvatski šumarski institut i Institut za antropologiju. Od 2019. godine sustav je proširen za jednu novu članicu – Knjižnicu Hrvatskoga državnog arhiva. Sustav osigurava dostupnost građe za koju je izrađeno 1 480 705 bibliografskih zapisa, 601 671 normativni zapis, 1 098 620 zapisa o posjedovanju te 1 690 651 zapis o primjerku. Sustav koristi 22 459 registriranih korisnika. U izgradnji sustava aktivno sudjeluje 356 knjižničara u punome radnom opsegu s različitim ovlastima.

Nastavljen je rad u pružanju redovite stručne i tehničke potpore radu knjižnica obuhvaćenih zajedničkim knjižničnim programom Aleph, posebno uslugama u sklopu mrežnih portala na e-adresama <http://buki.nsk.hr> te <http://iks.nsk.hr>. Tijekom 2019. godine pokrenut je postupak nadogradnje novih modula koji su dobavljeni nadogradnjom na novu inačicu Aleph 500 Integriranoga knjižničnog programa, i to X-server, Integrirana međuknjižnična posudba te Obvezna literatura. Provedena su dva ciklusa redovite edukacije za rad u sustavu te dva termina demonstracijskih vježbi. Ulaže se razvoj modela sustavnoga redakcijskog nadzora nad knjižničnim podacima u sustavu kao model provedbe postupka standardizacije knjižničnih podataka, posebno uvođenjem novoga postupka primjene autoriziranih predložaka za rad u sustavu. Bitan oblik razvoja područja knjižnične automatizacije u Hrvatskoj vidljiv je organizacijom redovitoga godišnjeg stručnog skupa *Sistemska knjižničarstvo* koji se prethodne godine održao pod nazivom *Distribuirani knjižnični informacijski sustavi i integrirane usluge*.

Baza Hrvatskoga nacionalnog skupnoga kataloga dostupna je na e-adresi <http://skupni.nsk.hr>. Skupni katalog nudi mogućnost objedinjena pretraživanja 50 kataloga visokoškolskih i znanstvenih knjižnica, obuhvaćajući Katalog Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Baza sadrži ukupno 1 968 803 bibliografska zapisa. Hrvatskim nacionalnim skupnim katalogom omogućeno je objedinjeno pretraživanje bibliografskih baza iz različitih formata – UNIMARC, MARC 21 i DC integriranih iz različitih knjižničnih sustava, kao što su Aleph, Koha, Crolist i Metel. Baza Hrvatskoga nacionalnog skupnog kataloga dobila je jedinstveni kod od Kongresne knjižnice (HR-ZaHNS), a cjelovita je baza u skladu s ostvarenjem prava na pristup i ponovnu uporabu podataka objavljena i u računalno čitljivome formatu na portalu otvorenih podataka koji je dostupan na e-adresi <http://data.nsk.hr>. Nastavljene su aktivnosti na proširenju sustava te je potpisan ugovor o suradnji na izgradnji Hrvatskoga nacionalnog skupnog kataloga sa Sveučilištem u Rijeci. Težište razvoja očekuje se u provedbi sustava distribuiranoga bibliografskog nadzora, čime bi se osigurala kvaliteta bibliografske baze.

Podatkovni centar NSK novi je program Dijeljenih usluga NSK koji je dostupan na e-adresi <http://buki.nsk.hr/programi>, a njegov se razvoj temelji na primjeni i ostvarivanju prava na slobodan pristup i ponovnu uporabu informacija u dijelu knjižničnih podataka. Dijeljene usluge NSK čine dio knjižnične e-infrastrukture koja korisnicima i knjižnicama osigurava pronalaženje visokokvalitetnih izvora informacija, ponovnu uporabu javno dostupnih knjižničnih podataka te razvoj novoga znanja temeljena na pametnim uslugama i semantičkome webu. U sklopu navedenih programa započeta su istraživanja u području primjene BIBFRAME-a te je pokrenut razvoj Portala otvorenih povezanih podataka data.nsk.hr – *smart library* na e-adresi <http://data.nsk.hr> koji omogućuje pristup zbirkama otvorenih te povezanih podataka Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Svi podatci dostupni na Portalu otvorenih podataka dostupni su pod licencijom CC i slobodni su za ponovnu uporabu. Portal je u razvojnoj etapi, a razvoj usluge temelji se na primjeni Direktive 2013/37/EU Europskoga parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. godine o izmjeni Direktive 2003/98/EZ o ponovnoj uporabi informacija javnoga sektora. Portal je predstavljen na konferenciji IFLA CPDWL Satellite Meeting, pri čem je pokrenuta suradnja s vodećim svjetskim knjižnicama u području razvoja i primjene novih bibliografskih standarda.

3.1.9 Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice

Poslovi Digitalne knjižnice NSK dio su redovite i projektne djelatnosti više odjela NSK, a usklađuju se i razvijaju u Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice. U 2019. godini nastavljen je rad na programima razvoja Digitalne knjižnice NSK i uspostave Hrvatske digitalne knjižnice, što obuhvaća razvoj sustava i portala Digitalne zbirke NSK, Hrvatski arhiv weba, Nacionalni repozitoriji ocjenskih radova – ZIR i DR, Digitalizirane stare hrvatske novine i časopisi, Repozitorij Sveučilišta u Zagrebu, Virtualne izložbe NSK i Glagoljica.hr te sudjelovanje u razvoju suradničkih sustava Znameniti.hr i Dabar, kao i u održavanju i izradbi novih proizvoda i usluga, kao što su mobilne aplikacije Pozdrav iz Zagreba, Pozdrav s Krke i SMART Library NSK. Radilo se i na usklađivanju digitalizacije građe i digitalizacije na zahtjev, provedbi razvojnih projekata i projekta digitalizacije građe, nadzoru kvalitete preslika i metapodataka, edukaciji, suradničkim projektima, međunarodnoj suradnji, promidžbi i ostalim poslovima povezanim s digitalnom građom te sustavom Digitalne knjižnice i usluga.

Razvoj sustava i portala Digitalne knjižnice NSK

Radilo se na održavanju, razvoju i određivanju novih funkcionalnosti sustava i portala Digitalne zbirke NSK koji je dostupan na e-adresi <http://digitalna.nsk.hr>, uz tehničku potporu tvrtke ArhivPro. Raznovrsnost digitalne građe kojom se upravlja u digitalnim sustavima NSK zahtijevala je izgradnju složene strukture klase nacрта vrsta građe koja krajem 2019. godine obuhvaća 49 vrsta i podvrsta građe u sustavu Digitalne zbirke NSK. Radilo se i na ispitivanju mogućnosti vizualizacije podataka – klasa nacрта događaj. U sklopu razvoja novih funkcionalnosti, poboljšan je način prikaza građe na portalu u pregledniku TIFY (SUB Göttingen, ver. 0.20.3) za pregledavanje IIF datoteka – International Image Interoperability Framework te je omogućen prikaz rezultata pretraživanja cjelovita teksta.

Obavljeno je nekoliko zadataka u sklopu provedbe prve pripreme etape za izgradnju Hrvatske digitalne knjižnice, čija je uspostava odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti iz 2019. godine postala novom zadaćom Knjižnice. Izrađeni su metapodatkovni profili za nacрте događaj, obitelj i vodeni znak te je pokrenuta obrada vodenih znakova građe na glagoljici u suradnji s Odjelom *Zaštita i pohrana*. Provedbom dodjele trajnoga identifikatora URN:NBN zapisima u sustavu Digitalne zbirke NSK u suradnji s Odjelom *Informacijske tehnologije* omogućeno je jednoznačno i trajno označavanje zapisa digitalne građe, što je temelj za prihvaćanje metapodataka iz sustava ostalih knjižnica, ali i za potrebe dostave metapodataka međunarodnim sustavima, kao i za citiranje građe.

U sklopu razvoja Hrvatskoga arhiva weba, uz tehničku potporu Srca, provedena je analiza i testiranje novih alata za provođenje automatiziranja tematskih pobiranja namijenjenih pohranjivanju obveznoga primjerka zavičajnih zbiraka, ali i izgradnji ostalih tematskih zbiraka lokalnoga sadržaja. Za navedena pobiranja odabran je alat Web Curator Tool. Radilo se i na indeksiranju sadržaja domenskoga pobiranja, izradbi tehničkih metapodataka za selektivno pobiranje te domensko, kao i na tematskim pobiranjima.

Rad na razvoju radnoga procesa prihvaćanja i pohrane digitalne građe i metapodataka od nakladnika povezivanjem više sustava NSK, kao što su DOI-HR, Aleph i Digitalna NSK, bio je otežan zbog nedostatka programera. Suradnjom na provedbi DOI-HR i prihvaćanja obveznoga primjerka časopisa u sustav Digitalne zbirke NSK uneseno je 554 zapisa časopisa i 1009 zapisa članaka. Na razvoju radnih procesa upravljanja digitalnom građom radilo se poboljšanjem postupka prikupljanja statističkih podataka, izradbom prijedloga radnih postupaka i uputa te stalnom edukacijom. U sklopu usklađenosti obrade preslika proveden je nadzor kvalitete preslika iz različitih odjela NSK, a suradnjom na obradi preslika u Centru su obrađene 8984 stranice preslika digitalizirane građe.

Rad na nacionalnim repozitorijima ocjenskih radova ZIR i DR provodio se uz tehničku potporu Srca i suradnju s Koordinacijskim odborom sustava Dabar.

Na portalu Digitalne zbirke NSK dovršena je planirana uspostava pet tematskih portala. Uz portal Digitalna kartografska građa na e-adresi <https://digitalna.nsk.hr/pb/?kartografska> koji je izrađen 2017., krajem 2019. godine uspostavljena su četiri nova tematska portala, i to [Digitalna glazbena građa](#), [Digitalizirana vizualna građa](#), [Digitalna knjiga](#) i [Digitalizirana rukopisna građa](#). Novi portal Digitalna

glazbena građa obuhvaća digitaliziranu i izvorno digitalnu građu Zbirke muzikalija i audiomaterijala NSK kojoj se može pristupiti prema sljedećim vrstama – zvučnoj građi, tiskanim notama, rukopisnim notama i digitalnim notama. Portal Digitalizirana vizualna građa donosi uvid u digitalne preslike građe Grafičke zbirke NSK koja obuhvaća digitalizirane crteže, grafike, plakate i razglednice. Portal Digitalna knjiga obuhvaća digitalne preslike knjiga i suvremene nakladničke oblike knjige (e-knjiga) te omogućuje pristup staroj knjizi s posebno istaknutim prvotiscima, knjizi objavljenoj u razdoblju od 1835. do 1940. godine koja je obuhvaćena Građom za Hrvatsku retrospektivnu bibliografiju, kao i e-knjizi i disertacijama koje su dostupne kao digitalizirana građa ili izvorno digitalna građa. Portal Digitalizirana rukopisna građa obuhvaća rukopise, pisma, rukopisne note i rukopisne karte iz Zbirke rukopisa i starih knjiga, Zbirke muzikalija i audiomaterijala i Zbirke zemljovida i atlasa.

Radilo se i na uspostavi portala Glagolitic.eu – nove inačice portala Glagoljica.hr na engleskome jeziku, kao i na razvoju korisničkoga sučelja portala Glagoljica.hr. Nastavljen je rad na prijenosu podataka s portala Digitalizirane stare hrvatske novine i časopisi u sustav Digitalne zbirke NSK, a dosad je uneseno 25 376 i preostaje još 8000 zapisa kako bi se prevladao problem otežanoga rada sustava DNC koji je uspostavljen 2010. godine.

U sklopu planiranih aktivnosti suradnje s ostalim knjižnicama i akademskom zajednicom, krajem 2019. godine objavljena je nova poboljšana inačica portala Virtualne izložbe NSK koja je dostupna na e-adresi <http://virtualna.nsk.hr>. U sklopu razvoja mreže virtualnih izložaba omogućena je izradba virtualnih izložaba drugim ustanovama te dostava podataka o izložbama izrađenima u drugim sustavima. Sustav virtualnih izložaba poboljšana je sa programskim dodatkom StoryMap za izradbu priče na karti. Mreža virtualnih izložaba predstavljena je na Međunarodnoj konferenciji Use of Digital Cultural Heritage in Research and Education. U 2019. godini izrađivale su se i uređivale virtualne izložbe *Zrinski*, *Marko Marulić*, *Marin Getaldić*, *Ivan Martin Divald*, *Nikola Andrić* i *Pozdrav s Trnja*. Objavljena je izložba *Vatroslav Lisinski* koju su izradile Zbirka muzikalija i audiomaterijala i Zbirka rukopisa i starih knjiga.

Nastavljen je razvoj sustava i portala Hrvatskoga arhiva weba, Repozitorija Sveučilišta u Zagrebu te nacionalnih repozitorija ocjenskih radova ZIR i DR sudjelovanjem u Koordinacijskome odboru sustava Dabar.

Provedeno je više razvojnih projekata i projekata digitalizacije građe bilo da je riječ o vođenju, sudjelovanju ili koordinaciji projekata *Pozdrav iz Hrvatske* i *Glagolitic.eu* te okupljanje i međunarodno predstavljanje glagoljske baštine u digitalnome obliku. Radilo se i na dovršetku projekta *SMART Library – prototip primjene IoT tehnologije u knjižnici* za koji su sredstva osigurana donacijom u sklopu natječaja Hrvatskoga Telekomu *Generacija Next*. Sudjelovalo se u aktivnostima povezanim s uspostavom Digitalnoga laboratorija NSK. Radilo se na prijavama novih projekata – *Pozdrav iz Hrvatske* na natječaj Zaklade Adris, *Mreža virtualnih izložbi kulturne baštine: razvoj obrazovnih sadržaja*, *Glagoljski natpisi* na portalima Hrvatska glagoljica i Glagolitic.eu, *Pozdrav iz Hrvatske: svakom mjestu jedna razglednica* i *Znamenite obitelji* u sklopu suradnje na portalu *Znameniti.hr* na natječaju Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Znatno se surađivalo s Ministarstvom kulture Republike Hrvatske na osiguravanju uvjeta za trajnu pohranu digitalne građe u sklopu pripreme EU projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Hrvatskoga državnog arhiva, Muzeja za umjetnost i obrt i Hrvatske radiotelevizije kojemu je svrha povećanje dostupnosti kulturne baštine te uspostava središnjega sustava trajne pohrane digitalne građe baštinskih ustanova. Projekt je službeno započeo u studenome 2019. godine kada su počele i znatnije aktivnosti provedbe projekta u više odjela NSK.

Sudjelovalo se u projektu *Znanstveno i tehnologijsko predviđanje* Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske u radu Radne skupine za CroRIS u sklopu projekta *Informacijski sustav znanosti Republike Hrvatske – CroRIS*. Dostavljeni su komentari i prijedlozi za izradbu Idejnoga rješenja i Izvedbenoga rješenja CroRIS.

Sudjelovalo se u više suradničkih projekata – *Glagoljica.hr*, *Znameniti.hr*, *Digitalna zbirka Mate Ujevića* s Leksikografskim zavodom *Miroslav Krleža* i *Topoteka* Sveučilišta u Zagrebu s Rektoratom Sveučilišta u Zagrebu.

Surađivalo se s Državnim zavodom za intelektualno vlasništvo i Uredom Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) o pitanjima povezanim s autorskim pravom i srodnim pravima, djelima siročadi, izradbom europskoga portala za djela nedostupna na tržištu te Direktivom o autorskom pravu i srodnim pravima na jedinstvenome digitalnom tržištu i njezinom implementacijom u hrvatsko zakonodavstvo. U sustavu Digitalne zbirke NSK poboljšana je način navođenja podataka o autorskom pravu i pravima pristupa te je ispravljeno 1160 zapisa digitalne građe kako bi se osigurali uvjeti za dostavu Europeana. Održana je i radionica *Autorskopравни aspekti digitalizacije i objave digitalizirane građe*.

U sklopu međunarodne suradnje organizirana je godišnja skupština International Internet Preservation Consortiuma (IIPC) i Međunarodna konferencija o arhiviranju weba koja je održana u Zagrebu od 5. do 7. lipnja 2019. godine sa 140 sudionika, a Nacionalna i sveučilišna knjižnica bila je domaćin i suorganizator.

Radilo se u Stalnome odboru IFLA-ine Sekcije za novine i ostale informativne medije (IFLA News Media Section).

Surađivalo se na pripremi izložbe *Marko Marulić – europski humanist*. Surađivalo se i na pripremi građe za suradničku virtualnu izložbu *Die Donau* Austrijske nacionalne knjižnice. Dovršen je digitalizacijski projekt *Osječke novine – digitalizacija građe NSK* u sklopu projekta *Na tragovima njemačkog jezika, književnosti i kulture na tlu Hrvatske* pod financijskim pokroviteljstvom DAAD-a (Njemačke službe za akademsku razmjenu) u suradnji s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Osijeku i Muzejom Slavonije. Na poziv Nacionalne biblioteke Crne Gore *Đurđe Crnojević* održana je radionica *Virtualne izložbe* u sklopu Druge međunarodne konferencije knjižničara, arhivista i muzeologa na kojoj je sudjelovalo 17 predstavnika AKM ustanova. Nastavljena je dostava metapodataka u sustav DART-Europe – 105 zapisa disertacija iz šest sveučilišnih repozitorija, a dostava pripremljenoga skupa metapodataka za Europeana iz tehničkih je razloga odgođena za 2020. godinu.

Organiziran je Deveti festival hrvatskih digitalizacijskih projekta (D-fest) koji je okupio 126 sudionika.

Sadržaj Digitalne knjižnice NSK

U sustavu Digitalne knjižnice NSK, kao što su Digitalna NSK, HAW, ZIR i DR, u 2019. uneseno je 30 451 jedinica građe te su krajem 2019. godine sadržavali 117 235 objavljenih jedinica građe sa 148 449 zapisa metapodataka. Digitalna knjižnica NSK obogaćena je i devetim pobiranjem hrvatskoga weba koje je rezultiralo sa 16 TB novoga digitalnog sadržaja preuzetoga sa 88 913 URL-ova.

U sustavu Digitalne zbirke NSK radilo se na izradbi metapodataka – 4520 i novih nacrti – normativnih zapisa, i to 675. U odnosu na 2018., kada je broj metapodataka iznosio 17 618, izrađen je manji broj metapodataka s obzirom da je unos metapodataka u 2018. godinu bio znatno povećan radom djelatnice na stručnome osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnoga odnosa. Krajem 2019. godine sustav Digitalne zbirke NSK dosegao je 37 000 jedinica digitalne građe sa 11 618 datoteka.

Usluge i proizvodi Digitalne knjižnice predstavljeni su na više hrvatskih i međunarodnih skupova. U suradnji s Uredništvom portala NSK radilo se na promidžbi digitalnih usluga na portalima, u medijima i na društvenim mrežama. U sklopu promidžbenih aktivnosti projekta *Pozdrav s Krke* izrađeni su novi promidžbeni materijali te promidžbene naljepnice s QR kodom za korisničke košarice radi povećanja pristupa portalu Glagoljica.hr.

Digitalni laboratorij NSK

Projekt *Digitalni laboratorij* započeo je u ožujku 2019. godine s pružanjem usluge 3D ispisa za korisnike u suradnji s Odjelom *Korisničke službe*. Projekt je usvojen kao program NSK na 40. sjednici Stručnoga vijeća NSK 18. srpnja 2019. godine u sklopu Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice. U prvome se dijelu godine uz pružanje usluge 3D ispisa surađivalo s Centrom za stalno stručno

usavršavanje i Institutom za razvoj i inovativnost mladih u provedbi i vrjednovanju ciklusa izobrazbe knjižničara za uporabu micro:bita, BOSON seta te 3D pisaa u knjižnicama širom Hrvatske.

U drugome dijelu godine poduzimale su se aktivnosti kako bi se Digitalni laboratorij NSK preselio u novi prostor i predstavio javnosti početkom 2020. godine. Aktivnosti su obuhvaćale postupke javne nabave, pisanje projekta za natječaj Ministarstva kulture Republike Hrvatske, ostvarivanje suradnje sa suradnicima, osmišljavanje programskoga dijela Digitalnoga laboratorija, izradbu mrežne stranice <http://lab.nsk.hr>, dizajn vizualnoga identiteta i ostale marketinške aktivnosti. Program je javnosti predstavljen na svečanome otvorenju 21. siječnja 2020. godine. U sklopu projekta ostvarena je i međunarodna suradnja uključenjem Digitalnoga laboratorija NSK u International GLAM Labs Community.

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara provodi program cjeloživotnoga učenja i stalnoga stručnog usavršavanja knjižničara i informacijskih stručnjaka. Tečajevi su namijenjeni knjižničarima iz svih vrsta knjižnica, pomoćnim knjižničarima, studentima knjižnične i informacijske znanosti te široj AKM zajednici.

Podrobnije o radu Centra u poglavlju *Edukacija*.

Zbirka za knjižničarstvo

Zbirka za knjižničarstvo nalazi se u slobodnome pristupu građi te služi i kao priručna zbirka Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara za potrebe stalnoga stručnog usavršavanja i cjeloživotnoga učenja. U Zbirci se odabiru, prikupljaju, pripremaju i daju na korištenje stručna djela iz područja knjižničarstva te informacijskih i komunikacijskih znanosti. Zbirka okuplja više od tri tisuće naslova omeđenih publikacija u slobodnome pristupu građi te zadnjih pet godišta više od šezdeset hrvatskih i inozemnih časopisa. Tijekom 2019. godine pribavljeno je 35 naslova hrvatskih i inozemnih knjiga, a redovito je pristigao 81 sveščić serijskih publikacija. Posuđeno je 175 jedinica građe za korištenje u čitaonici te izvan Knjižnice.

3.2 ODJEL NABAVA I IZGRADNJA ZBIRKI

Nabava i politika izgradnje fondova/zbiraka Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu određena je njezinom dvojnomoj zadaćom – nacionalne knjižnice Republike Hrvatske i središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu. Knjižnica tradicionalno izgrađuje svoje opće i posebne fondove knjižničnom građom u svim materijalnim i digitalnim pojavnostima svim oblicima nabave – obveznim primjerkom, kupnjom, zamjenom i darom u skladu s Planom rada NSK za 2019 godinu koji je temeljen na ciljevima Strategije NSK 2016. – 2020. i Akcijskome planu rada NSK 2016. – 2020. U Odjelu je zaposleno 23 djelatnika.

Redoviti poslovi

Aktivnosti redovite djelatnosti sastoje se u prihvaćanju građe, njezinu odabiru, označivanju vlasništva građe, opremanju zaštitnim barkodom, inventarizaciji, signiranju pristigle građe u sustavu *numerus currens*, izradbi preliminarnoga zapisa, zapisa o posjedovanju, zapisa o primjerku, sustavnoj kontroli/reklamaciji potpunosti pristizanja građe te njezinu usmjeravanju na pripadajuća mjesta, kao i suradnji s nakladnicima, kulturnom, stručnom i znanstvenom zajednicom.

Djelatnici Odjela sudjeluju u različitim stručnim povjerenstvima i radnim grupama, razvojnim aktivnostima povezanim s Integriranim knjižničnim sustavom, izgradnji i razvoju Nacionalnoga skupnog kataloga te Digitalne knjižnice.

3.2.1 Nacionalna zbirka *Croatica*

Nacionalna zbirka *Croatica* stvara se sustavnim prikupljanjem hrvatske knjižne i neknjižne građe u svim medijima, i to dostavom obveznoga primjerka propisana Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, prema kojem su hrvatski nakladnici dužni dostavljati Knjižnici o svojem trošku devet primjeraka publikacija, od kojih Knjižnica u svoj fond pohranjuje dva primjerka, a ostale prosljeđuje knjižnicama u sustavu obveznoga primjerka. Zbirka *Croatica* upotpunjuje se kupnjom, zamjenom i darom. Kupnjom je za *Croaticu* nabavljeno 248 jedinica građe. Prednosti su izgradnje Zbirke točnost, sveobuhvatnost i potpunost obveznoga primjerka (sustavni nadzor i kontrola pristizanja), nabava građe *Croatica* objavljene u inozemstvu (inozemna *Croatica*), popunjavanje nedostataka u fondu (stara *Croatica*) te potpora izgradnji posebnih (sadržajnih) zbiraka.

U suradnji s Ministarstvom kulture Republike Hrvatske u drugoj polovini 2019. godine znatno se radilo na Pravilniku o obveznom primjerku, podzakonskome aktu koji će u potpunosti obuhvatiti i opisati postupke prihvaćanja svih vrsta građe, depozitare, točan broj primjeraka po vrstama građe, deponente, vrijeme dostave te način raspodjele. Aktivnosti su u skladu sa Strategijom NSK 2016. – 2020 i Općim ciljem 1. *Cjelovite, obrađene i dostupne knjižnične zbirke u svim materijalnim i digitalnim pojavnostima.*

Zbirka inozemne Croatice

Bitan dio zbirke *Croatica* čini Zbirka inozemne Croatice (ZIC) sa zadaćom okupljanja djela hrvatskih autora tiskanih izvan granica Republike Hrvatske te djela inozemnih autora o temi Hrvata i Republike Hrvatske. Građa, u koju ubrajamo knjige, časopise i novine, pribavlja se najvećim dijelom darovima, zamjenom i/ili ciljanom kupnjom odabranih naslova. Proširuje se suradnja s novim darovateljima i suradnicima, priznaje nova građa te su adresari popunjeni novim podacima..

Za Zbirku je nabavljeno 512 naslova i primjeraka knjiga te 444 sveščića časopisa i novina.

Tijekom 2019. godine održano je šest tribina na temu inozemne *Croatice* na kojima su gostovali ugledni stručnjaci. Sudjelovalo se na predstavljanjima knjiga autora hrvatskoga podrijetla koji djeluju izvan Republike Hrvatske, u ocjenjivačkim povjerenstvima, kao i u promidžbi hrvatskih autora u inozemstvu.

3.2.2 Sveučilišna zbirka

Opće-znanstvena/sveučilišna zbirka kao potpora sveučilišnoj ulozi Knjižnice ostvaruje se nabavom hrvatske i inozemne znanstvene i stručne građe, informacijskih izvora usmjerenih obrazovnim, znanstvenim i istraživačkim aktivnostima na Sveučilištu u Zagrebu, kao i široj znanstvenoj zajednici. Prednosti su nabava glavnih izvora iz svih područja znanosti, kulture i civilizacije, nabava ispitne literature, referentnih izvora (općih te prema pojedinim područjima znanosti) te osiguravanje pristupa raznovrsnim bazama podataka bitnima za pojedine znanstvene grane. Pretplatom i konzorcijskim pristupom nabave e-časopisa i baza podataka osigurava se raspoloživost bitnih elektroničkih izvora informacija i baza podataka s cjelovitim tekstom. Zbog nedostatka novčanih sredstava Sveučilišna zbirka tiskane građe u čitaonicama sa slobodnim pristupom najvećim se dijelom izgrađuje zamjenom i darom, dok su za e-izvore najvećim dijelom osigurana sredstva iz Europskoga socijalnoga fonda.

Nabava inozemnih e-časopisa i baza podataka prebačena je iz Odjela *Nabava i izgradnja zbirki* u Odjel *Korisničke službe*.

Aktivnosti su u skladu sa Strategijom NSK 2016. – 2020. i Općim ciljem 2. *Knjižnica kao dio nacionalne, kulturne i znanstvene e-infrastrukture*.

Izgradnja zbiraka

Obvezni primjerak

U skladu s Planom rada NSK za 2019. ulaz je obveznoga primjerka u zbirku *Croatica* za 2019. godinu na razini 2018. i iznosi 56 581 jedinicu građe, a od toga:

- 7132 naslova / 14 181 primjerak monografskih publikacija – 874 je sitni tisak (brošure)
- 3332 uvezana sveska serijskih publikacija – 39 421 sveščić serijskih publikacija (časopisi i novine)
- 578 jedinica neknjižne građe – note, plakati, zemljopisne karte i atlasi, razglednice i sl.
- 1034 jedinice zvučne glazbene građe
- 406 jedinica građe na elektroničkome mediju
- 961 jedinica posebne knjižne građe – 710 tiskanih disertacija i 251 CD-ROM.

Broj obveznoga primjerka za 2019. godinu u skladu je s predviđenim Planom, a novčana je vrijednost cjelokupna obveznog primjerka 2.284.901,86 kuna.

Tablica 1. Obvezni primjerak u 2019. godini.

Obvezni primjerak	Ostvareno u 2018.	Planirano u 2019.	Ostvareno u 2019.	Usporedba 2018./2019.
Monografske publikacije	14 192	12 800	14 181	
Serijske publikacije	37 657	40 000	39 421	
Neknjižna građa	963	900	578	
Glazbena građa	1715	1300	1034	
Elektronička građa	550	500	657	

Predakcesijski i akcesijski poslovi

Obavlja se pretraživanje zastupljenosti naslova u fondu Knjižnice – preko modula *Nabava* signirano je 14 377 jedinica građe, 6187 jedinica unikata i 6072 jedinice arhivskih primjeraka tiskanih knjiga, što je ukupno 12 259 primjeraka. Signirano je i 59 CD ROM-ova unikata te 46 arhivskih primjeraka istih, kao i 331 unikat zvučnih knjiga i 331 arhivski primjerak istih. Signirana su i 722 unikata zvučnih knjiga i 594 arhivska primjerka koji su iz Zbirke muzikalija i audiomaterijala premješteni u Zatvoreno spremište. Ostali naslovi i primjerci proslijeđeni su u ostale ustrojbene jedinice na signiranje i obradu, odnosno u viškove. Izrađeno je 5055 preliminarnih zapisa, 28 215 zapisa o posjedovanju i 29 075 zapisa o primjerku te 453 reinventarizacije.

Reklamirano je 1409 naslova, a reklamacijama su pristigla 584.

U suradnji s Ministarstvom kulture Republike Hrvatske izdana je 1291 potvrda o dostavi obveznoga primjerka, čime nakladnici/izdavači mogu ostvariti potporu Ministarstva za nove naslove.

Tijekom godine pristigla je i proslijeđena na obradu 961 tiskana disertacija s priložima na CD-ROM-u i USB-u.

Na temelju ugovora sa Sveučilištem u Zagrebu pristiglo je i proslijeđeno 400 svezaka disertacija u Rektoratsku zbirku – zbirku Sveučilišta u Zagrebu koja je u trajnoj pohrani pri NSK.

Serijske publikacije

Časopisi

U 2019. godini pristiglo je 1589 naslova (tekućih) hrvatskih časopisa, a ukupno 8674 sveščića (unikata i arhivska primjerka) u 1421 mapi. Radi potpunosti fonda svakodnevno se obavlja kontrola i reklamiranje nepristiglih brojeva časopisa. Ostali poslovi povezani s časopisima obuhvaćaju odabir i odvajanje građe u sitni tisak i Bibliografiju članaka, Niz B, u koju je proslijeđeno 1196 sveščića hrvatskih znanstveno-stručnih časopisa.

Novine

Prethodne su godine zaprimljena 224 aktivna naslova hrvatskih novina, 28 311 sveščića (unikata i arhivskih primjeraka) u 1911 mapa, od kojih su pet novih naslova, a od toga:

- zagrebačka izdanja dnevnih novina – 13 436 sveščića
- regionalna izdanja – 5835 sveščića
- ostale novine – 4679 sveščića
- službene novine – 4398 sveščića.

Prirast časopisa i novina je u skladu s Planom.

Skupno izvješće za ostale vrste građe

U neknjižnu građu, u koju ubrajamo note, plakate, zemljopisne karte i atlase, razglednice, izvorne grafičke mape i ostalu građu, pristiglo je 578 jedinica, od kojih je 386 primjeraka karata, pet naslova atlasa, 164 primjerka nota i 15 plakata. Od zvučne glazbene građe pristigle su 1034 jedinice, od kojih 509 primjeraka CD-a, 24 primjerka DVD-a, 41 primjerak gramofonskih ploča i 461 primjerak zvučnih zapisa, a od elektroničke građe pristiglo je 653 CD/CD-ROM-a.

Distribucija obveznoga primjerka

Tijekom 2019. godine redovito se distribuirala građa pristigla obveznim primjerkom u Zakonom propisane znanstvene i sveučilišne knjižnice. Svaka je pošiljka popraćena popisima. Tako je razvrstano, popisano, spakirano i odaslano 830 kutija sa 134 992 jedinice različite knjižnične građe, ukupne težine približno 34 tone ili točnije 33 891 kilogram.

Revizija i otpis knjižnične građe u hrvatskim knjižnicama

Na temelju Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i u skladu s Pravilnikom o reviziji i otpisu knjižnične građe Ministarstva kulture Republike Hrvatske kojim su sve knjižnice dužne dostaviti revizijske popise na uvid nadležnim savjetnicama u Hrvatski zavod za knjižničarstvo na odobrenje i mogući odabir za fondove Knjižnice, u 2019. godini pristigli su i pregledani popisi otpisa iz 69 knjižnica. Pregledan je 43 301 zapis, a s ponuđenih je popisa za fond Knjižnice odabrano 1467 naslova hrvatske knjige unikata, arhivskih primjeraka i dubleta.

Kupnjom, zamjenom i darom za opće i posebne fondove/zbirke pribavljeno je 5588 jedinica knjižne, neknjižne i građe na elektroničkome mediju.

Kupnja

U skladu s novčanim sredstvima u 2019. godini za izgradnju zbiraka kupljeno je 630 jedinica građe za opće i posebne fondove. Kupljeno je 520 hrvatskih i inozemnih knjiga, 66 rukopisnih nota, 16 crteža, šest karata, šest grafika, deset naslova serijskih publikacija, četiri CD-ROM-a i dvije grafičke mape.

Za nabavu građe potrošeno je 249.246, 95 kuna.

Zamjena

Zamjena publikacija sa srodnim profilom knjižnica oblik je međunarodne kulturne suradnje i jedan je od načina pribavljanja inozemne knjige. Program zamjene knjižnične građe organiziran je na temelju uzajamnosti njezine vrijednosti. U bazu knjiga za zamjenu ove je godine unesen 2291 novi naslov koji se koristi za zamjenu s inozemnim knjižnicama ili se nude na dar matičnim županijskim knjižnicama. Na temelju popisa (137 – 140 popisa / 500 naslova – ukupno 2000 naslova), knjižnice odabiru naslove za izgradnju svojih zbiraka. U prethodnoj su godini popisi poslani u sve nacionalne i sveučilišne knjižnice svijeta s kojima je Knjižnica u sustavu zamjene, kao i u hrvatske sveučilišne, visokoškolske, specijalne i gradske knjižnice kojima je građa ponuđena na dar.

U zamjenu je poslano 1588 knjiga, 1360 svezaka časopisa i 1709 svezaka novina, a u Knjižnicu je zamjenom pristigla 841 jedinica građe, i to 797 knjiga, 24 naslova serijskih publikacija, 13 pojedinačnih sveščića serijskih publikacija, tri karte te četiri jedinice glazbene građe.

Svake godine Knjižnica potiče suradnju s hrvatskim nakladnicima kako bi promicala hrvatsku knjigu i hrvatske pisce te je za potrebe nabave knjiga za zamjenu primijenila i dobila sredstva Ministarstva kulture Republike Hrvatske za 2020. programom *Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti*. Kupljeno je približno 350 naslova i primjeraka knjiga te 20 naslova časopisa.

Dar

U skladu sa svojom nabavnom politikom Knjižnica prihvaća darove drugih knjižnica i ustanova te pojedinaca iz zemlje i inozemstva. Tako je u 2019. godini u Knjižnicu darom pristiglo 4117 jedinica građe, i to 3254 knjige, 265 crteža, 211 naslova serijskih publikacija, 187 rukopisnih nota, 41 grafika, 31 karta, 27 CD-ova, 22 tiskane note, 25 plakata, 16 kolaža, 15 atlasa, 14 grafičkih mapa, 6 ROM-ova i dvije razglednice. Na temelju popisa viškova knjiga poslano je 1190 knjiga hrvatskim gradskim, fakultetskim i srodnim ustanovama.

Knjižnica je u 2019. godini primila vrijednu donaciju Radovana Ivšića, a donacija sadrži 1180 knjiga različitih autora, među kojima je većina s njihovom posvetom, grafičke mape, plakate, golem broj rukopisa, časopisa, izložbenih kataloga, novinskih članaka i osobne stvari. Predstavnici Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar predali su Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu preostali dio ostavštine Ive Pilara, u kojoj se nalazi 60 jedinica rukopisne građe.

U suradnji s Retrospektivnom bibliografijom istraživana je i stara građa, nakon čijega je odabira u fond Knjižnice uvršteno 677 knjiga – 113 knjiga unikata, 279 arhivskih primjeraka, 272 dublete i 13 knjiga za zbirke. Ostali viškovi su ponudeni u zamjenu i dar, četiri liste – 703 naslova.

Tablica 2. Kupnja, zamjena i dar monografskih publikacija u 2019. godini.

Kupnja, zamjena i dar	Ostvareno u 2018.	Planirano u 2019.	Ostvareno u 2019.	Usporedba 2018./2019.
Ukupno kupnja	590	450	520	↓
Domaća	23	30	143	↗
Inozemna	567	550	377	↓
Zamjena	483	1000	791	↗
Dar	3305	2970	3254	↓

E-izvori

Nabava inozemnih časopisa i baza podataka u najvećem dijelu provodi se u sklopu projekta *Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija – e-Izvori*, a poslove je preuzeo Odjel Korisničke službe.

Aktivnosti su u skladu sa Strategijom NSK 2016. – 2020., Općim ciljem 2., Način ostvarenja 2.4 *Poboljšanje pristupa znanstvenim publikacijama i bazama podataka* i Općim ciljem 3., Način ostvarenja 3.4 *Potpora razvoju knjižničnoga sustava Sveučilišta u Zagrebu*.

Osmo pobiranje (harvestiranje) domene hr provedeno je na 88 913 URL-ova; datoteke WARC komprimirane su te zauzimaju 8,4 TB diskovnog prostora. Selektivnim pohranjivanjem obuhvaćeno je 506 novih naslova hrvatskih publikacija s interneta, od kojih 203 omeđene publikacije, 267 naslova integrirajuće građe i 34 serijske publikacije.

U Nacionalnome repozitoriju završnih i diplomskih radova ZIR u 2019. godini objavljeno je 27 114 radova, dok je u Nacionalnome repozitoriju disertacija i znanstvenih magistarskih radova DR objavljeno 1445.

Razvojni programi

Bitan oblik razvoja područja izgradnje i upravljanja zbirkama u Hrvatskoj vidljiv je organizacijom stručnoga skupa *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirke u suradnji s hrvatskim knjižničarskim društvom*.

U suradnji s Odjelom *Informacijske tehnologije* izrađena je aplikacija Desiderata.nsk. U aplikaciju je prebačeno 3515 zapisa iz Alepha te je započeto bilježenje nabavljenih naslova starije hrvatske knjige te novih naslova koji nedostaju u zbirci *Croatica*. Radi promicanja hrvatskih autora, nakladnika i knjiga u suradnji sa zajednicom Hrvata u Republici Makedoniji – ogranak Skopje dobiven je projekt *Hrvatska knjiga za Hrvate izvan Hrvatske: Gradimo mostove pisanom riječju* pri Državnome uredu za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Nastavlja se rad na projektu *HIT – Hrvatski iseljenički tisak: nakladnička djelatnost Hrvata u iseljeništvu (Australija i Novi Zeland)* u suradnji s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, a svrha je projekta izradba bibliografije svih novina i časopisa koje su objavljivali Hrvati ili hrvatske organizacije i udruge u Australiji i Novome Zelandu.

Izradba prijedloga programa u skladu s pozivom na predlaganje programa javnih potreba u kulturi za 2020. godinu Ministarstva kulture Republike Hrvatske:

1. Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti (nabava knjiga) – nastavak projekta koji je započeo 2019. godine
2. Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirke (obvezni primjerak: razvoj i uloga) – stručni skup (HKD i Knjižnica)
3. Posjet 26. međunarodnom sajmu knjiga u Pragu i književnom festivalu 2020. godine te Nacionalnoj knjižnici.

3.3 ODJEL OBRADA

U Odjelu *Obrada* obavlja se normativni nadzor nad imenima i predmetnim sustavom NSK, sadržajna obrada općega fonda Knjižnice, obrada inozemnih omeđenih publikacija, tiskanih doktorskih disertacija, obveznoga primjerka hrvatskih serijskih publikacija, inozemnih serijskih publikacija te obveznoga primjerka sitnoga tiska i mrežne građe – Hrvatski arhiv weba u skladu s Planom rada NSK za 2019. koji je temeljen na ciljevima Strategije NSK 2016. – 2020., Akcijskome planu rada NSK 2016. – 2020. te Općim ciljem 1. *Cjelovite, obrađene i dostupne knjižnične zbirke u svim materijalnim i digitalnim pojavnostima*, Način ostvarenja 1.2 *Poboljšanje kvalitete bibliografskoga nadzora i upravljanja metapodatcima*. U Odjelu je zaposleno 39 djelatnika.

Redoviti programi

Aktivnosti redovite djelatnosti obuhvaćaju obradu različitih vrsta građe u svim materijalnim i digitalnim pojavnostima te praćenje razvoja normi koje se odnose na djelatnost bibliografske kontrole, razvoj i primjenu formata MARC 21. U skladu s tim izrađuju se pravila za primjenu normi u Knjižnici i široj knjižničarskoj zajednici. Djelatnici Odjela sudjeluju u ostvarenju programa stalnoga stručnog usavršavanja – CSSU-a i brojnim ostalim edukacijskim programima Knjižnice, kao što su interne edukacije za katalogizatore u NSK te radionice u sklopu redovitih godišnjih edukacija za sudionike zajedničkoga knjižnično-informacijskog sustava, edukacija studenata knjižničarstva i edukacije za stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnoga odnosa.

U 2019. godini izrađeno je 8585 novih zapisa u bibliografskoj bazi podataka, od kojih 7898 za knjige i 687 za serijske publikacije. Broj zapisa za knjige iznad je planiranoga jer se znatno obrađivala građa za koju postoje zapisi u digitaliziranome abecednom katalogu, ali ne i u *online* računalnome katalogu Knjižnice. Napravljene su 3592 izmjene bibliografskih zapisa, i to 1547 za knjige i 2045 za serijske publikacije. Izmjene bibliografskih zapisa serijskih publikacija premašile su planirani broj zbog proširenoga opsega građe koja je uvrštena u Hrvatsku nacionalnu bibliografiju. Niz C, serijske publikacije i druga neomeđena građa.

U normativnoj bazi izrađeno je 1269 zapisa za nove predmetne oznake, a izmijenjeno je 1966 zapisa. Sadržajno je obrađeno 16 490 bibliografskih jedinica, što je 62 posto više od planiranoga. Pri planiranju predviđen je manji ulaz građe za sadržajnu obradu. Izmijenjeno je 5729 predmetnih oznaka, što je manje od planiranoga zbog produženoga rada na redakturi Pravidnika i priručnika za predmetni sustav NSK. U srpnju 2019. započelo se izradbom normativnih zapisa za žanr/oblik, a do kraja 2019. godine napravljeno ih je 259.

U normativnoj bazi imena, koja obuhvaća osobe, korporativna tijela, sastanke i naslove, izrađeno je 13 597 novih zapisa, a izmijenjeno je 898. U bibliografskim bazama NSK i ZAG uneseno je 9667 izmjena odrednica za imena, od kojih u bazi NSK 2398, a u bazi ZAG 7269.

Zapisa o posjedovanju izrađeno je 2415, od kojih 1871 za omeđene jedinice građe – disertacije i sitni tisak i 544 za serijske publikacije. Zapisa o primjerku izrađeno je 1871.

Razvojni programi

U 2019. godini nastavljen je rad na [Pravidniku za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima](#) sudjelovanjem u radu Stalnoga odbora za razvoj i održavanje Pravidnika te radu radnih grupa i edukacijskih timova. U sklopu programa CSSU-a održani su novostvoreni tečajevi za primjenu Pravidnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima za serijsku tekstualnu građu i omeđenu tekstualnu građu.

Izrađene su nove upute za katalogizaciju omeđene građe i sitnoga tiska, a u tijeku je izradba uputa za opis serijske građe, disertacija i mrežnih jedinica građe prema novome Pravidniku. Usklađivalo se izradbom uputa za deskriptivnu katalogizaciju različitih vrsta građe na razini Knjižnice te se radila redaktura uputa. U izradbi su upute za oblikovanje i korištenje predmetnih odrednica za žanr/oblik i nove upute za izradbu normiranih zapisa za imena i predmetne oznake.

Promjene formata MARC21 provedene su u nove zajedničke predloške za obradu svih vrsta građe, čime je postignuta viša razina standardizirane primjene formata u Knjižnici.

U 2019. godini Hrvatska nacionalna bibliografija. Niz C, serijske publikacije i druga neomeđena građa radila se prema proširenim mjerilima opsega. Radilo se i na pripremi programa prihvata digitalnih tiskarskih matrica novina. Program nije ostvaren zbog financijsko-tehničkih teškoća.

Objavljen je novi portal [Predmetni sustav NSK](#), čiji je središnji dio *Pravilnik i priručnik za predmetni sustav NSK*. Korištenje Predmetnoga sustava NSK prošireno je i na građu Grafičke zbirke i Zbirke muzikalija i audiomaterijala, a dostupan je za korištenje i u svim drugim zainteresiranim ustanovama.

Započelo se s prijevodom i prilagodbom tezaurusa *Library of Congress Genre/Form Terms for Library and Archival Materials* na hrvatski jezik. Osim u Knjižnici, tezaurus će se moći koristiti kao preporučeni rječnik za opis građe u svim baštinskim ustanovama.

Uspostava identifikatora URI za normativne zapise i uvoz podataka iz sustava VIAF i ISNI pomoću programa X server nisu ostvarene zbog izostanka programerske potpore.

Višegodišnja suradnja s Međunarodnom virtualnom bazom normativnih podataka ([VIAF](#)) redovitim slanjem normativnih i bibliografskih zapisa povećana je ove godine uključivanjem katalogizatora iz Odjela *Obrada* u VIAF GDPR Working Group –Radnu grupu koja se bavi Općom uredbom o zaštiti podataka u povezanosti s bazom VIAF.

Otvoren je portal [Normativna baza UDK](#) za potrebe korištenja u Knjižnici i široj knjižničnoj zajednici. Uređuje se i održava baza podataka [Hrvatski UDK Online](#) – standardno izdanje UDK koje NSK redovito objavljuje za sve knjižnice u Hrvatskoj. U 2019. godini započelo je prevođenje 6000 novih oznaka iz zadnjega izdanja UDK MRF 2012. Tendencija povećanja pretplatnika i posjeta portalu Hrvatski UDK *Online* nastavio se i u 2019. godini. Broj pretplaćenih knjižnica povećao se sa 267 u 2018. na 282 u 2019. godini. Ukupan broj pretplatnika povećao se sa 278 u 2018. na 298 u 2019., a broj istodobnih korisnika povećao se sa 1685 u 2018. na 1694 u 2019. godini.

Provodile su se nove razvojne aktivnosti povezane s Hrvatskim arhivom weba. U suradnji s Odjelom *Informacijske tehnologije* radilo se na redizajnu mrežnih stranica HAW-a. Testiran je alat Web Curator Tool za automatizaciju tematskih pobiranja. Napravljena je priprema i odabir sadržaja za dva tematska pobiranja kao što su Izbori za Europski parlament 2019. i Predsjednički izbori 2019./2020. te odabir sadržaja za četiri suradnička pobiranja za zemlje članice International Internet Preservation Consortium-a (IIPC) o temama – *Umjetna inteligencija, Klimatske promjene, Europski izbori 2019. i Požar na Katedrali Notre-Dame u Parizu*.

Bitan pomak u vidljivosti NSK na međunarodnome planu učinjen je organiziranjem Međunarodne konferencije o arhiviranju weba – Web Archiving Conference i Godišnje skupštine Međunarodnoga konzorcija za trajnu pohranu internetskih sadržaja – IIPC General Assembly u Zagrebu 6. i 7. lipnja 2019. godine. Na Konferenciji su sudjelovali stručnjaci iz područja informacijske tehnologije, informacijskih znanosti, knjižničari i arhivisti iz cijeloga svijeta, kao i istraživači u području arhiviranja weba. Sudionici Konferencije dobili su uvid u najnovija svjetska dostignuća u razvoju alata, tehnologija i standarda u području pohrane internetskih sadržaja, obuhvaćajući i postupanje s obveznim primjerkom mrežnih publikacija.

Djelatnici Odjela sudjelovali su u različitim stručnim povjerenstvima, odborima i radnim grupama, u razvojnim aktivnostima povezanim s Digitalnim laboratorijem NSK, Integriranim knjižničnim sustavom, izgradnjom i razvojem nacionalnoga skupnog kataloga te Digitalnom knjižnicom.

3.3.1 Obrada omeđene građe

Redoviti programi

U sklopu poslovnoga procesa *Obrada omeđene građe* obrađuju se inozemne knjige nabavljene kupnjom, zamjenom ili darom, tiskane disertacije i sitni tisak. Za knjige dostupne u digitaliziranome abecednom katalogu izrađuju se zapisi u knjižničnome informacijskom programu. Izrađuju se normativni zapisi za imena. Rade se poslovi pohranjivanja obveznoga primjerka hrvatskih mrežnih publikacija – Hrvatski arhiv weba. Djelatnici poslovnoga procesa *Obrada omeđene građe* sudjeluju u radu programa stalnoga stručnog usavršavanja – CSSU-a, poslovima povezanim s Integriranim knjižničnim sustavom, kao i poslovima izgradnje i održavanja Skupnoga kataloga.

Tablica 3. Ukupni podatci za radni proces *Obrada omeđene građe* (knjige, disertacije, sitni tisak i mrežna građa).

	Ostvareno u 2018.	Planirano u 2019.	Ostvareno u 2019.	Usporedba 2018./2019.
Novi bibliografski zapisi	5592	5500	7898	↗
Izmijenjeni bibliografski zapisi	1134	1000	1547	↗
Novi normativni zapisi	1573	900	2049	↗
Izmijenjeni normativni zapisi	437	250	303	↘
Novi zapisi o posjedovanju	1552	1200	1871	↗
Novi zapisi o primjerku	1552	1200	1871	↗
Signiranje	1313	1200	1444	↗

3.3.2 Obrada neomeđene građe

Redoviti programi

Poslovni proces *Obrada neomeđene građe* obuhvaća izradbu zapisa za nove naslove hrvatskih i inozemnih serijskih publikacija i drugu neomeđenu građu u svim materijalnim i digitalnim pojavnostima. Poslovni proces obuhvaća i izradbu Hrvatske nacionalne bibliografije. Niz C, serijske publikacije i druga neomeđena građa. Redovito se dopunjuju zapisi tekućih naslova, a za stare serijske publikacije koje su dostupne u katalogu na listićima, izrađuju se zapisi u knjižnično-informacijskome programu. Izrađuju se i normativni zapisi za imena te se dodjeljuju normirane predmetne oznake prema predmetnome sustavu NSK. Obavlja se tehnička obrada serijskih publikacija – opremanje građe mapama te pohrana u glavno spremište. Djelatnici poslovnoga procesa sudjeluju u radu programa stalnoga stručnog usavršavanja – CSSU-a, kao i u poslovima povezanim s Integriranim knjižničnim sustavom i Skupnim katalogom.

Tablica 4. Ukupni podatci za radni proces *Obrada neomeđene građe (serijske publikacije: časopisi i novine)*.

	Ostvareno u 2018.	Planirano u 2019.	Ostvareno u 2019.	Usporedba 2018./2019.
Novi bibliografski zapisi	709	700	687	↓
Izmjene bibliografskih zapisa	697	800	2045	↗
Novi zapisi o posjedovanju	686	600	544	↓
Izmjene zapisa o posjedovanju	4273	3500	4668	↗

3.3.3 Normativni nadzor i sadržajna obrada

Redoviti programi

Poslovni proces *Normativni nadzor i sadržajna obrada* obuhvaća održavanje i izgradnju normativne baze podataka za imena, koja obuhvaća osobe, korporativna tijela, naslove i dr. te predmetne i klasifikacijske oznake. Poslovni proces obuhvaća izradbu, redakciju i nadzor normiranih odrednica za imena i predmete u bibliografskoj i normativnoj bazi. Sadržajno se obrađuje građa koja se svrstava u hrvatske bibliografije, Hrvatski arhiv weba, inozemne knjige i disertacije.

Održava se i sustav klasifikacijskih oznaka i Normativna baza oznaka UDK. U suradnji s Konzorcijem UDK administrira se pristup i predbilježba korisnika bazi podataka Hrvatski UDK *Online* na razini Republike Hrvatske. Usklađuje se razmjena podataka normativne baze Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu s Međunarodnom virtualnom bazom normativnih podataka (The Virtual International Authority File – VIAF). Djelatnici poslovnoga procesa obavljaju i poslove ključnih knjižničara za modul *Katalogizacija*, održavaju tečajeve u sklopu redovite godišnje edukacije za rad u knjižnično-informacijskome sustavu, tečajeve u sklopu programa za stalno stručno usavršavanje – CSSU-a, kao i interne edukacije za djelatnike Knjižnice. Prati se razvoj i primjena formata MARC 21 za normativne podatke (*Authority data*) te se utvrđuje njegova primjena u sustavu.

Tablica 5. Podatci za radni proces *Normativni nadzor i sadržajna obrada građe*.

NORMATIVNI NADZOR I SADRŽAJNA OBRADA				
	Ostvareno u 2018.	Planirano u 2019.	Ostvareno u 2019.	Usporedba 2018./2019.
Sadržajna obrada, normativna baza				
Nove predmetne odrednice	1495	1100	1269	↓
Izmijenjene postojeće predmetne odrednice	1548	3000	1966	↗
Nove odrednice za žanr/oblik			259	Novi posao
Izmijenjene odrednice za žanr/oblik			40	Novi posao
Sadržajna obrada, bibliografska baza				
Obradene bibliografske jedinice	15 759	10 000	16 490	↗

Izmijenjene postojeće predmetne odrednice i oznake UDK	4910	10 500	5729	
Intervencije u bazi B prema profilu djelatnika	11 440		7334	
Normativna baza UDK				
Nove oznake UDK			225	Novi posao
Izmijenjene oznake UDK			915	Novi posao
NORMATIVNI NADZOR IMENA				
	Ostvareno u 2018.	Planirano u 2019.	Ostvareno u 2019,	Usporedba 2018./2019
Normativni nadzor imena, normativna baza				
Izradene nove odrednice	12 362	10 000	11 500	
Izmijenjene odrednice	11 455	10 000	9595	
Izbrisane odrednice		350	579	
Normativni nadzor imena, bibliografske baze NSK i ZAG				
Izmijenjene odrednice u bazi NSK	2560	2500	2398	
Izmijenjene odrednice u bazi ZAG	421	500	7269	

3.4 ODJEL *BIBLIOGRAFSKO SREDIŠTE*

HRVATSKE NACIONALNE BIBLIOGRAFIJE

Program nacionalnih bibliografija ostvaruje se u nizovima Hrvatske nacionalne bibliografije: Nizu A – knjige, Nizu B – članci, Nizu C – serijske publikacije, CIP-u – knjige u tisku te izradbom Hrvatske retrospektivne bibliografije u skladu s Planom rada za 2019. godinu koji je temeljen na ciljevima Strategije NSK 2016. – 2020. i Akcijskome planu rada NSK 2016. – 2020. Pregled svih bibliografskih nizova dostupan je na e-adresi <http://bibliografija.nsk.hr>. U Odjelu je zaposleno 28 djelatnika.

3.4.1 Tekuća nacionalna bibliografija

Redoviti poslovi

Aktivnosti redovite djelatnosti obuhvaćaju obradu različitih vrsta građe u svim materijalnim i digitalnim pojavnostima koja pristiže obveznim primjerkom te drugim načinima nabave za nacionalnu zbirku *Croatica* i praćenje razvoja normi koje se odnose na bibliografsku kontrolu, razvoj i primjenu formata MARC 21. Usklađuje se rad na izradbi, uređivanju i objavi Hrvatskih nacionalnih bibliografija te Općem cilju 1., Način ostvarenja 1.5 *Nacionalne bibliografije kao temelj nacionalnoga kulturnog identiteta i uvođenje novih specijalnih bibliografija*; Način ostvarenja 1.6 *Bibliografski razvoj – prema suradničkome i semantičkome okruženju* i Način ostvarenja 1.7 *Nacionalno bibliografsko središte kao potpora nakladništvu u Hrvatskoj*.

Djelatnici su sudjelovali u radu radnih grupa i povjerenstava.

Tijekom 2019. godine zaprimljeno je preko obveznoga primjerka, darom i kupnjom te je obrađeno 8280 knjiga. Dopunjena su i ispravljena 743 zapisa za potrebe objavljivanja bibliografskoga Niza A. Ukupno su za sveske bibliografije knjiga uređena 9023 zapisa.

Mrežnom aplikacijom zaprimljeno je 5547 zahtjeva za izradbu CIP zapisa za knjige u pripremi za tisak. Nakon komunikacije s nakladnicima izrađeno je 4628 CIP zapisa.

U procesu obrade članaka stručnih i znanstvenih časopisa obrađeno je 9857 članaka te je za njih izrađen 5541 zapis za autore. Dopunjeno je, odnosno ispravljeno 1475 zapisa za autore. Svi zapisi obrađeni su i sadržajno te im je dodijeljena oznaka UDK i slobodno oblikovane predmetne oznake. Za potrebe Hrvatske nacionalne bibliografije: Niz B – članci uređeno 16 873 zapisa.

Tablica 6. Tekuća nacionalna bibliografija – bibliografska obrada nacionalne zbirke *Croatica*.

	Ostvareno u 2018.	Planirano u 2019.	Ostvareno u 2019.	Usporedba 2018./2019.
Novi bibliografski zapisi (Niz A)	6725	6200	8280	
Izmijenjeni bibliografski zapisi (Niz A)	1863	800	743	
Pretpublikacijski CIP zapisi	4704	4500	4628	
Novi bibliografski zapisi (Niz B)	9611	9000	9857	
Novi normativni zapisi (Niz B)	8715	4000	5541	 *
Dopunjeni normativni zapisi (Niz B)	3903	1500	1475	 *

* Tijekom 2019. godine bilo je kadrovskih teškoća u procesu obrade, ali premještanjem djelatnika s drugih procesa rada povećana je formalna obrada, no za normativnu obradu potrebno je vrijeme za poduku djelatnika.

Objavljene bibliografije

Hrvatska nacionalna bibliografija: Niz A – knjige

Jedanaest svezaka: svesci 08, 09 i 10 za 2018. godinu i svesci 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07 i 08 za 2019. godinu.

Hrvatska nacionalna bibliografija: CIP – knjige u tisku

Trinaest svezaka: svesci 11 i 12 i skupni svezak za 2018. godinu te svesci 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09 i 10 za 2019. godinu.

Hrvatska nacionalna bibliografija: Niz B – članci

Deset svezaka: svesci 04, 05, 06, 07, 08 i 09 za 2016. godinu, svesci 02, 03 i 04 za 2017. godinu i svezak 01 za 2018. godinu.

Hrvatska nacionalna bibliografija: Niz C – serijske publikacije

Dva sveska: 03 za 2015. godinu i 04 za 2016. godinu.

Hrvatska retrospektivna bibliografija knjiga

Jedan svezak: HRB 13 za 1990. godinu s dopunama.

Portal Hrvatskih nacionalnih bibliografija

Portal Hrvatskih nacionalnih bibliografija koji je dostupan na e-adresi <http://bibliografija.nsk.hr> tijekom 2019. godine bilježi 23 135 posjeta s višeminutnim pretraživanjem stranica, što pokazuje na ciljano posjećenoost te korištenje podataka nacionalnih bibliografija. Portal Hrvatskih nacionalnih bibliografija dostupan je i preko mrežnih tražilica, što dodatno utječe na vidljivost i prepoznatljivost. Na Portalu se, uz bibliografske nizove, nalaze i dokumenti izravno povezani s prikupljanjem, obradom i predstavljanjem bibliografskih jedinica koje se nalaze u nacionalnim bibliografijama, čineći pretežan dio zbirke *Croatica*.

Razvojni programi

Povećao se rad na razvoju Portala otvorenih povezanih podataka koji je dostupan na e-adresi <http://data.nsk.hr> te su započeta istraživanja u području primjene BIBFRAME-a. Na Portalu su postavljeni prvi kompleti javno dostupnih povezanih bibliografskih podataka iz Hrvatske nacionalne bibliografije.

Nastavljen je rad na uređenju i ponovnoj uspostavi bibliografske baze *Croatica*.

Organizirana je i ostvarena edukacija za djelatnike. Održavani su stalni kontakti s nakladnicima te se sudjelovalo u radu Zajednice nakladnika pri Gospodarskoj komori Republike Hrvatske, osobito na uspostavi Portala za nakladnike u sklopu projekta *Centar za knjigu*.

Pri Ministarstvu kulture Republike Hrvatske radilo se na Pravilniku o obveznom primjerku.

Sudjelovalo se u radu Savjeta Hrčak – Portalu hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa pri Srcu.

Izrađeno je nekoliko specijalnih bibliografija za potrebe odgovora na upite korisnika. Nastavljen je rad na testiranju funkcionalnosti i razvoju Skupnoga kataloga u sklopu zadaća Povjerenstva za skupni katalog – testiranje novo uvezenih bibliografskih zapisa iz Knjižnice Instituta Ruđer Bošković u dva testiranja, kontrola izvezenih podataka za potrebe Portala otvorenih povezanih podataka NSK te analiza zapisa konverzije zapisa iz formata UNIMARC-a u MARC 21 Ekonomskoga fakulteta.

Imenovan je službenik za vezu Međunarodnoga nuklearnog informacijskog sustava INIS koji djeluje u sklopu Međunarodne agencije za atomsku energiju – IAEA te su započete predviđene aktivnosti – edukacija, prikupljanje i obrada bibliografskih podataka, sadržajna obrada prikupljenih podataka te

slanje gotovih bibliografskih jedinica u međunarodni sustav, povezivanje i koordinacija između korisnika i INIS-a i sl.

3.4.2 Retrospektivna nacionalna bibliografija

U radnome se procesu obrađuju hrvatske knjige objavljene u razdoblju od 1835. do 1990. godine. Obavljaju se redoviti poslovi stručnoga i terenskoga istraživanja građe, prikupljanja građe, izradbe, dopune/izmjene te pregleda bibliografskih i normativnih zapisa kao preduvjeta za izradbu i objavljivanje Opće Hrvatske retrospektivne bibliografije knjiga.

Redoviti poslovi

U 2019. godini napravljeno je 7740 bibliografskih zapisa te je izmijenjeno 2156 bibliografskih zapisa. U normativnoj bazi izrađena su 1982 zapisa, izmijenjeno je 195 zapisa, a nadopunjeno je 328 bibliografskih zapisa. Pregledano/uređeno je 2027 bibliografskih zapisa te je obrisano 109 bibliografskih zapisa. Izrađeno je 45 *holding* zapisa te ih je izmijenjeno 511. Izrađeno je 255 zapisa o primjerku, a izmijenjeno je 126 zapisa o primjerku. Za potrebe Digitalne knjižnice izrađeno je i uređeno 18 zapisa.

Zaposlenici su sudjelovali na edukacijama, međunarodnim i nacionalnim stručnim i znanstvenim skupovima te sastancima radnih grupa. Radilo se na projektu sustava Mreža virtualnih izložbi knjižnica te na virtualnim izložbama *Zrinski* i *Ivan Martin Divald*.

Tablica 7. Retrospektivna nacionalna bibliografija u 2019. godini.

	Ostvareno u 2018.	Planirano u 2019.	Ostvareno u 2019.	Usporedba 2018./2019.
Bibliografski zapisi	8002	5500	7740 – novih 2156 – dopunjenih	
Normativni autorski zapisi	1605	1200	1982 – nova 195 – ispravljenih	
Neobrađene hrvatske knjige u privremenim spremištima, skladištima i donacijama	20 kutija građe	Istraživanje u spremištima NSK Uređivanje zbirke <i>DeFranceschi</i> Izdvajanje građe <i>Croatice</i>	79 kutija građe – više od 600 jedinica i 159 jedinica s autografima za zbirku autografa 32 kutije građe iz zbirke <i>DeFranceschi</i>	
Dopune Građe za HRB	291 jedinica	200 jedinica	265 jedinica	
Posuvremenjivanje Desiderate HRB	364 naslova	nastavak rada	154 naslova	

Razvojni programi

Od razvojnih programa u 2019. godini dovršen je rad na aplikaciji bibliografskih Desiderata građe za HRB koja je dostupna na e-adresi <http://deziderata.nsk.hr/index.php>. Nastavljen je rad na mrežnome

izdanju Hrvatske retrospektivne bibliografije knjiga 1835. – 1990. prema kronološkome rasporedu koje je dostupno na e-adresi <http://bibliografija.nsk.hr/hrb>. Nastavljen je rad na uspostavi Digitalne zbirke hrvatskih bibliografija 1860. – 1960.

Za Dopune Građi za HRB prikupljeno je 265 novih bibliografskih jedinica, i to najvećim dijelom pomoću građe istražene i izdvojene istraživanjima u Zatvorenome spremištu. Nastavljen je rad na posuvremenjivanju aplikacije bibliografskih Desiderata građe za HRB 1835. – 1940. i obrađeno je 154 naslova.

Radilo se i na popisu hrvatskih knjiga tiskanih u Veneciji – *Croatica Veneta: bibliografija hrvatskih knjiga objavljenih u Mlecima od XV. do XVIII stoljeća*.

Tijekom 2019. godine u suradnji s djelatnicama SOR-a popisano je, obrađeno i izdvojeno 900 jedinica prigodnica Croatice, čime je ta zbirka postala dostupna u fondu NSK. Uređena je donacija knjiga *DeFranceschi*.

Tijekom terenskih istraživanja otkrivene su i izdvojene vrijedne knjige zbirke *Croatica*, i to 159 svezaka s autografima autora kako bi se one uvrstile u zbirku autografa u Zatvorenome spremištu.

3.4.3 Identifikatori

Temeljna je zadaća ureda za identifikatore učlanjivanje i popisivanje hrvatskih nakladnika te identifikacija knjiga i druge omeđene građe, notirane glazbe, serijskih publikacija, kao i druge neomeđene građe i članaka u časopisima. Uredi djeluju prema pravilima međunarodnih sustava ISSN, ISBN, ISMN i DOI. U uredima se daju upute, savjeti i stručna pomoć nakladnicima u skladu s pravilima sustava.

Redoviti poslovi

U uredima za identifikatore obavljaju se redoviti poslovi, kao što su dodjele identifikatora, izradba i posuvremenjivanje metapodataka povezanih s identifikatorima, održavanje i posuvremenjivanje nacionalnih i međunarodnih baza podataka odgovarajućih sustava i adresara nakladnika, bibliografski nadzor, odnosno praćenje navođenja dodijeljenih identifikatora, edukacija i pomoć nakladnicima u pripremi, uređivanju i oblikovanju publikacija, metapodataka, kao i primjeni identifikatora.

Tablica 8. Identifikatori.

	Ostvareno u 2018.	Planirano u 2019.	Ostvareno u 2019.	Usporedba 2018./2019.
Dodjela novih oznaka nakladnika u sustavu ISBN-a	542	550	586	
Dodjela novih oznaka knjiga	630	580	618	
ISBN, dostava podataka u međunarodnu bazu	12 360	12 910	12 942	
Broj učlanjenih nakladnika u ISBN	463	450	501	
Ukupan broj registriranih nakladnika knjiga	11 742	12 190	12 243	
Dodjela novih oznaka nakladnika u sustavu ISMN-a	15	12	8	
Dodjela novih oznaka notirane glazbe	9	9	4	
ISMN, dostava podataka u međunarodnu bazu	15	12	9	
Broj učlanjenih nakladnika u ISMN	13	10	7	

Ukupan broj registriranih nakladnika notirane glazbe	238	148	245	
Dodjela ISSN-a	639	500	947	
ISSN, dostava podataka u međunarodnu bazu	1027	1000	1704	
Izradba bibliografskih zapisa	196	200	156	
Nadopuna/uređivanje zapisa	747	800	1240	
Hrvatske serijske publikacije u Upisniku ISSN-a	12 261	13 260	13 495	
Registracija DOI-ja	1735	2000	2379	
Nadgledanje i nadzor rada nakladnika i registracije DOI-ja	2109	2000	3780	
Broj učlanjenih naslova u DOI	58	50	51	
Broj učlanjenih nakladnika u DOI	47	30	31	
Komunikacija s nakladnicima	6158	7300	6021	

Razvojni programi

Razvojni programi temelje se na Strategiji NSK 2016. – 2020., odnosno Akcijskome planu 2016. – 2020., daljnjem razvoju sustava DOI-HR, razvojem poslovanja s nakladnicima preko uspostavljena programskog rješenja te poboljšanjem izvješćivanja za Međunarodni ured za ISBN (ONIX). Radovi su prekinuti zbog kadrovskih teškoća u Odjelu *Informacijske tehnologije*.

3.5 ODJEL POSEBNE ZBIRKE

Odjel *Posebne zbirke* obuhvaća četiri jedinstvene baštinske zbirke – Zbirku rukopisa i starih knjiga, Grafičku zbirku, Zbirku muzikalija i audiomaterijala te Zbirku zemljovida i atlasa. Zbirke sadrže najstariji, najdragocjeniji i rijetki dio knjižničnoga fonda. Rad u zbirka obuhvaća redovite poslove nabave građe, obrade, zaštite i korištenja, ali i aktivnosti predstavljanja građe i usluga u fizičkome i digitalnome obliku. U Odjelu je zaposleno 19 djelatnika.

U 2019. godini izdvajaju se vrijedne prinove u fondovima zbiraka te obilježavanje bitnih obljetnica.

U Galeriji Klovićevi dvori Grafička zbirka organizirala je izložbu *Linija ljepote – trag nadahnuća: 100 godina Grafičke zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* te je izrađen popratni katalog u povodu stote obljetnice nastanka.

U prethodnoj godini obilježila se 200. obljetnica rođenja hrvatskoga skladatelja Vatroslava Lisinskoga te je postavljena izložba i objavljena publikacija pod nazivom *Prilozi o Vatroslavu Lisinskome (1819. – 1854.): u povodu 200. obljetnice rođenja*.

Od bitnih prinova Zbirke rukopisa i starih knjiga u 2019. godini kupljen je rukopis s popisom misa služenih u labinskome kaptolu iz 18. st. pod nazivom *Repertorium sive Fidele registrum missarum*, a darom su nabavljeni rukopisi pjesama Frane Alfrevića te rukopisna ostavština Radovana Ivšića.

Tijekom 2019. godine u Zbirku muzikalija i audiomaterijala, darom njegovih nasljednika, stigla je cjelovita ostavština hrvatskoga skladatelja i pijanista Nikole Glassla koja sadrži vrijedne glazbene izvore, odnosno izvorne rukopise partitura.

Zbirka zemljovida i atlasa obogaćena je nabavom šest bakroreznih karata iz 16., 17. i 18. stoljeća, a djela su poznatih kartografa povijesti, kao što su flamanski kartograf Petrus Bertius, slavni mletački kartograf Vincenzo Maria Coronelli, Alberto Fortis, njemački kartograf i izdavač Tobias Conrad Lotter te francuski izdavač i kartograf Gilles Robert de Vaugondy.

Uz redovite programe, u zbirka se provode i razvojni programi u skladu s ciljevima Strategije NSK 2016. – 2020. i Akcijskim planom 2016. – 2020. Osim već postojećega portala za kartografsku građu i aktivnosti razvoja usluga za digitalnu kartografsku građu, u 2019. godini izrađeni su i objavljeni portali za glazbenu, rukopisnu i vizualnu građu u sklopu portala Digitalne zbirke NSK, gdje je predstavljen samo dio vrijednih fondova zbiraka.

Posebno treba istaknuti virtualne izložbe objavljene u 2019. godini u kojima se predstavljala građa zbiraka, i to *Hrvatska glagoljica*, *Marko Marulić*, *Crteži Johanna Bernharda Fischera von Erlacha* i *Vatroslav Lisinski*.

3.5.1 Zbirka rukopisa i starih knjiga

Zbirka rukopisa i starih knjiga najstarija je zbirka građe posebne vrste u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Zbirci rukopisa pohranjeni su vrijedni rukopisni kodeksi, pojedinačni rukopisi iz novijega vremena te rukopisne ostavštine, a u Zbirci starih knjiga čuvaju se i pohranjuju knjige tiskane ručnim tehnikama do 1835. te vrijedni primjerci knjiga tiskanih nakon 1835. godine ako su objavljeni u malome broju primjeraka, ako su bibliofilski primjerci ili ako sadrže, na primjer, rukopisnu posvetu autora.

Redoviti poslovi

Nabava

U 2019. godini kupljen je rukopis s popisom misa služenih u labinskome kaptolu iz 18. st. pod nazivom *Repertorium sive Fidele registrum missarum*, a darom su nabavljeni rukopisi pjesama Frane Alfrevića te rukopisna ostavština Radovana Ivšića.

Prethodne je godine darovan preostali dio ostavštine Ive Pilara, u kojoj se nalazi 60 jedinica rukopisne građe. Pridodana građa obuhvaća Pilarove autorske tekstove, pisma iz njegove korespondencije s Janom Peskerom, Pilarove osobne dokumente i separatne otiske. Gotovo je u potpunosti ostvaren plan o broju nabavljenih jedinica građe u 2019. godini.

Obrada

U 2019. godini obrađivala se građa iz korespondencije Jakše Kušana – razvrstano je i u mape od bezkiselinskoga papira uloženo je 9148 pisama. Za obrađenu knjižnu građu izrađeno je 257 kataložnih listića.

U programu Aleph izrađena su 343 nova bibliografska zapisa, a izmijenjeno ih je 200, ispravljeno je 568 zapisa u normativnoj bazi te je izrađeno 25 zapisa o posjedovanju. U sustavu Digitalne knjižnice izrađeno je 238 zapisa/metapodataka. Uređena su 24 postojeća zapisa te su uređena 24 zapisa metapodataka.

Digitalizacija

Osjetljivi su primjerci dodatno zaštićeni digitalizacijom koja se neprekidno provodi već više od desetljeća. Digitalizirani se primjerci rukopisa i knjiga pohranjuju, a metapodatci se za njih unose u sustav Digitalne knjižnice. Tijekom 2019. godine digitalizirano je, obrađeno i objavljeno 8217 stranica građe iz Zbirke rukopisa i starih knjiga, građe sa Zatvorenoga spremišta te građe iz drugih knjižničnih zbiraka. Zapisi s pripadajućim metapodacima i digitaliziranim primjercima četiriju jedinica građe iz drugih knjižničnih zbiraka – Knjižnice Zagrebačke nadbiskupije i zbirke Župnoga ureda iz Prvić Luke objavljeni su u sklopu projekta *Hrvatska glagoljica: digitalizacija građe i uspostava digitalne zbirke*.

Konzervatorsko-restauratorski radovi

Za zaštitno snimanje pripremljeno je 285 jedinica građe, a 91 jedinica građe pripremljena je za redovito čišćenje i restauraciju. Odjel *Zaštita i pohrana* preuzimao je građu za konzerviranje i restauriranje prema svojim mogućnostima te prema dinamici poslova koji su se na spomenutom Odjelu obavljali.

Korisničke usluge

Korisnicima su se tijekom kalendarske godine davale obavijesti o građi i o uslugama. Djelatnost Zbirke predstavlja se na Danima otvorenih vrata NSK te u različitim studijskim posjetima. Zainteresirani posjetitelji dobili su uvid u način rada, djelovanje Zbirke te u jedan dio njezina fonda. Tijekom 2019. godine Zbirku je posjetilo 709 korisnika koji su koristili građu u čitaonici Zbirke rukopisa i starih knjiga.

Izložbena djelatnost

Odgovaralo se na upite o građi Zbirke, provodila su se istraživanja građe i referentnih izvora te su se postavljale izložbe. U 2019. godini građa Zbirke rukopisa i starih knjiga bila je predstavljena u predvorju NSK na sljedećim izložbama – izložbi građe iz fonda NSK u povodu Dana sveučilišne knjige i 350. obljetnice Sveučilišta u Zagrebu, Osmome festivalu *Miroslav Krleža* te izložbi *Vatroslav Lisinski (1819. – 1854.): 200. obljetnica rođenja*.

Građa Zbirke rukopisa i starih knjiga u 2019. godini predstavljena je na virtualnim izložbama *Hrvatska glagoljica*, *Marko Marulić* i *Vatroslav Lisinski*.

Projektna djelatnost

Različitim stručnim i znanstvenim aktivnostima djelatnici Zbirke sudjelovali su u projektu *Hrvatska glagoljica*.

Ostali poslovi

Tijekom cijele kalendarske godine provodila se edukacija studenata, studentska praksa i edukacija pojedinaca koji su započeli raditi u NSK ili su u NSK na stručnome osposobljavanju.

Razvojni programi

U 2019. godini radilo se na digitalizaciji građe o glagoljici i na glagoljici te na razvoju pripadajućega portala, a prema Strategiji NSK 2016. – 2020. i Akcijskome planu rada NSK 2016. – 2020 objavljene su *Smjernice za izgradnju i zaštitu Zbirke rukopisa i starih knjiga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*.

3.5.2 Grafička zbirka

Grafička zbirka jedna je od zbirki građe posebne vrste koja u svojem bogatom fondu prikuplja, obrađuje, čuva i daje na korištenje slikovnu građu nastalu na papiru, kao što su crteži, grafike, grafičke mape, ilustrirani plakati i razglednice.

U 2019. Zbirka je obilježila 100. obljetnicu svojega postojanja te je tom prigodom priredila veliku izložbu s popratnim katalogom u Galeriji Klovićevi dvori u Zagrebu koja se održala od 19. rujna do 3. studenoga 2019. godine. Djelatnici Zbrke obavljali su odabir i pripremu građe, pisanje popratnih tekstova za katalog i izložbeni prostor, dizajn kataloga, održavali stručna vodstava i predavanja, kao i višekratna predstavljanja preko medija.

Redoviti poslovi

Nabava

U prethodnoj su godini nabavljene 483 jedinice različite vrste građe, kao što su crteži, grafike, plakati i grafičke mape. Građa je nabavljena darom, kupnjom i obaveznim primjerkom.

Obrada

Građa je upisana u dnevnik i inventarnu knjigu, ovisno o vrsti, te je obrađena u Integriranome knjižničnom sustavu.

U Integrirani knjižnični sustav u 2019. godini upisano je 1498 jedinica građe, od toga je dio građe zatečen u spremištu bez inventarnoga broja koji je upisan. Izmijenjeno je 1755 bibliografskih zapisa, a izrađeno je sedam zapisa za autore. Izrađeni su popisi i napravljena je priprema građe za reviziju fonda razglednica hrvatskih gradova. Revizijom su pregledane 9363 razglednice, a zapošljavanjem kustosa na stručnome osposobljavanju bez zasnivanja radnoga odnosa umnogome je povećan broj obrađene građe. Tijekom 2019. godine u sustav Digitalne knjižnice uneseno je 457 novih zapisa te je uređeno 246 postojećih zapisa.

Digitalizacija

Prema Planu rada obavljao se odabir građe za digitalizaciju te je izrađen popis. Prema potrebi i zahtjevima korisnika građa je pripremana i poslana na digitalizaciju. Digitalizirano je 247 listova.

Konzervatorsko-restauratorski radovi

U suradnji s Odjelom *Zaštita i pohrana* obavljao se odabir građe za koju su potrebni konzervatorsko-restauratorski radovi, pripremila se građa te su izrađeni popisi. Građa se opremala beskiselinskim ovitcima i mapama. Radovi su obavljeni na 466 listova. Redovito su praćeni uvjeti u kojima se građa nalazi u spremištu.

Korisničke usluge

Zbirka je imala 652 korisnika, a od toga 21 skupinu sa stručnim vodstvom djelatnica Zbirke. Korištena je 7961 jedinica građe. Zbirka je sudjelovala u Danima otvorenih vrata te ju je posjetio veći broj posjetitelja.

Projektna djelatnost u 2019. godini

Izrađeni su prijedlozi programa u skladu s pozivom na predlaganje programa javnih potreba u kulturi Ministarstva kulture Republike Hrvatske, i to *Crteži Johanna Bernharda Fischera von Erlacha u Grafičkoj zbirci Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* (englesko izdanje) te *Pozdrav iz Hrvatske: svakom mjestu jedna razglednica*.

Edukacija

U Zbirci se provodi mentorski rad i edukacija suradnice na stručnome osposobljavanju, a obavlja se i praksa za studente knjižničarstva.

Ostali poslovi

Pripremane su *Upute za katalogizaciju vizualne građe u MARC21 formatu* te izvješće za posuvremenjivanje podataka u OREG-u (*Online Registar muzeja, galerija i zbirki u Republici Hrvatskoj*).

Djelatnice Zbirke članice su više povjerenstava i radnih grupa. Sudjelovalo se u izradbi virtualne izložbe *Marko Marulić*.

Razvojni programi

U skladu sa Strategijom NSK 2016. – 2020. te prema Akcijskome planu rada NSK 2016. – 2020. radilo se na proširenju digitalnih zbiraka, izrađene su virtualne izložbe te je objavljen portal za vizualnu građu u sklopu portala Digitalne zbirke NSK.

3.5.3 Zbirka muzikalija i audiomaterijala

Zbirka muzikalija i audiomaterijala baštinska je zbirka čija djelatnost obuhvaća brigu oko nabave, obrade, pohrane i davanja na korištenje glazbene građe, koja obuhvaća notne tiskovine, zvučnu građu te rukopisnu glazbenu građu hrvatskih skladatelja.

Redoviti poslovi

Nabava

U Zbirku je glazbena građa pristizala obveznim primjerkom, darom te zamjenom. Prinovljeno je 1110 jedinica građe, što je nešto manje nego u 2018. godini. Najveći je broj jedinica građe pristigao obveznim primjerkom, i to 800, od čega je 509 kompaktnih diskova, 24 glazbena DVD-a, 41 gramofonska ploča te 164 jedinice tiskanih nota. Prikupljena su i 62 izvorno digitalna glazbena albuma. Zamjenom je pristiglo 19 glazbenih kompaktnih diskova. U Zbirku je kao dar pristiglo 240 jedinica građe, od kojih je posebno ističe ostavština notnih autografa hrvatskoga skladatelja Nikole Glassla.

Redovito se posuvremenjuje adresar nakladnika glazbene zvučne građe. Brinulo se o redovitoj dostavi obveznoga primjerka glazbene zvučne građe.

Obrada

U Zbirci se obrađuje glazbena građa te je u 2019. godini u bibliografskoj bazi izrađeno 2040 novih i 3314 izmijenjenih zapisa, dok je u normativnoj bazi imena izrađen 831 novi zapis te su izmijenjena 293 zapisa. Izrađena su 2084 nova zapisa o posjedovanju te ih je izmijenjeno 145. Izrađivani su i zapisi o primjerku, i to 2593 nova zapisa te 47 izmijenjenih zapisa. Osim obrade tekuće građe, radilo se i na reinventarizaciji te katalogizaciji starijega fonda gramofonskih ploča – 2517 reinventariziranih zapisa. Brojevi u obradi u sklopu su Plana za 2019., ali nešto su manji u odnosu na 2018., jer je u obradi u Zbirci u 2018. godini radila i pripravnica na stručnome osposobljavanju bez zasnivanja radnoga odnosa.

Prinova glazbene građe u 2019. bila je nešto manja nego u 2018. godini, osobito zvučne građe. S druge strane, zahvaljujući daru, povećala se prinova rukopisnih nota – partitura.

Tijekom 2019. godine u Zbirci počinje izgradnja tezaurusa za žanr /oblik glazbene građe koji obuhvaća prijevod i izradbu normativnih zapisa u A bazi IKS s pripadajućim hijerarhijskim odnosima – izrađene su 233 nove predmetne odrednice za glazbeni žanr/oblik.

Redovito se radila obrada digitalnih preslika građe u sustavu e-knjige te se glazbena građa objavljivala na portalu Digitalne zbirke NSK. Osim objave, rad u Digitalnoj knjižnici obuhvaćao je uređivanje metapodataka u sustavu, izradbu nacрта, analitike, poveznica te uređivanje digitalnih preslika za objavu. U 2019. godini u Digitalnoj knjižnici uređeno je i objavljeno 6888 datoteka digitalizirane i izvorno digitalne glazbene građe, što predstavlja znatno povećanje u odnosu na 2018. godinu.

Konzervatorsko-restauratorski radovi

Glazbena građa opremala se odgovarajućim beskiselinim ovitcima i mapama te se, po potrebi, čistila, konzervirala, restaurirala i uvezivala.

Redovito su praćeni mikroklimatski uvjeti u kojima se nalazi glazbena građa.

Digitalizacija i migracija

Redovito se radio odabir, priprema i provjera glazbene građe za zaštitna snimanja – mikrofilmiranje. Nastavljena je suradnja s Odjelom *Zaštita i pohrana* te je u 2019. godini ostvaren plan digitalizacije glazbene građe. Završena je digitalizacija skladbi Vatroslava Lisinskoga iz ostavštine Franje Kuhača.

Nastavio se program zaštite, odnosno migracije zvučnih sadržaja s kompaktnih diskova iz fonda Zbirke. U 2019. godini migrirana su 752 zvučna izdanja.

Odabirana su izdanja iz zbirke starijih notnih pjesmarica s kraja 19. i početka 20. stoljeća kao dio razvojnih aktivnosti povezanih sa Strategijom NSK 2016. – 2020. i Općim ciljem 1. Uz to, digitalizirani su i odabrani glazbeni rukopisi i tiskovine iz fonda Zbirke.

Korisničke usluge

Tijekom 2019. godine davale su se stručne informacije korisnicima te građana na korištenje. Digitalizirana glazbena građa koristila se i preko portala Digitalne zbirke NSK, tematske zbirke *Zvuci prošlosti* te virtualne izložbe o Vatroslavu Lisinskome.

U čitaonici Zbirke tijekom 2019. godine pripremljeno je 2579 jedinica glazbene građe. Organizirano je vodstvo za deset skupina posjetitelja.

Edukacija

Tijekom 2019. godine u Zbirci muzikalija i audiomaterijala organizirane su edukacije i mentorski rad za studente i pripravnicu na stručnome osposobljavanju.

Ostali poslovi

Napisane su *Upute za katalogizaciju glazbene građe u formatu MARC21*. Izrađeni su prijedlozi programa u skladu s pozivom na predlaganje programa javnih potreba u kulturi. U povodu obilježavanja 15. obljetnice suradnje sa skladateljem Antunom Tonijem Blažinovićem organizirano je događanje pod nazivom *Nota korijena broja..* Organizirana je izložba u povodu 200. obljetnice rođenja Vatroslava Lisinskoga. Radilo se na objavi virtualne izložbe o Vatroslavu Lisinskome u povodu 200. obljetnice rođenja. Sudjelovalo se u više povjerenstava i komisija.

Razvojni programi

U 2019. godini nastavio se program migracije digitalnih zvučnih sadržaja s kompaktnih diskova te nastavak zaštite zbirke starijih notnih tiskovina iz fonda Zbirke u skladu sa Strategijom NSK 2016. – 2020. i Općim ciljem 1.

Započet je rad na izgradnji tezaurusa za žanr/oblik glazbene građe. Rad obuhvaća odabir stručnih glazbenih naziva, njihov prijevod te izgradnju pripadajućih hijerarhijskih veza.

Izrađeni su prijedlozi programa u skladu s pozivom na predlaganje programa javnih potreba u kulturi Ministarstva kulture Republike Hrvatske, i to program Međunarodne kulturne suradnje u 2020. – sudjelovanje na Godišnjem sastanku RILM i Godišnjoj konferenciji IAML te program Digitalizacije arhivske, knjižnične i muzejske građe pod nazivom *Maestro moj: digitalna zbirka maestra Dinka Fija*.

3.5.4 Zbirka zemljovida i atlasa

Zbirka zemljovida i atlasa organizacijska je jedinica u kojoj se prikuplja, obrađuje, pohranjuje i daje na korištenje kartografska građa.

Redoviti poslovi

Nabava

Nabavljeno je 312 jedinica kartografske građe, a od toga 292 lista karata i 20 svezaka atlasa, što je povećanje u odnosu na Plan rada. Ostvarenje planirane nabave ovisi o broju pristiglih jedinica obveznoga primjerka koji se mijenja iz godine u godinu, o novčanim mogućnostima (odobrena sredstva, cijene na tržištu i dr.) za kupnju starije građe te o broju jedinica darovane i građe pristigle zamjenom. Nabavljeno je više jedinica kartografske građe u odnosu na planirano zbog većega prirasta karata nabavljenih, osobito obveznim primjerkom, ali i darom i kupnjom. Nabava je zamjenom smanjena u odnosu na Plan.

Obrada

U skladu s Planom rada ostvarena je inventarizacija i deskriptivno-sadržajna kataložna obrada sve nabavljene građe u 2019. godini, priprema za digitalizaciju, obrada digitalnih datoteka te unos zapisa metapodataka u sustav Digitalne knjižnice za stariju i vrijednu nabavljenu građu kojoj je dopušteno objavljivanje. Ostvareno je i povezivanje bibliografskih zapisa starije kartografske građe s digitalnim inačicama. Nastavljena je redovita izradba normativnih zapisa geografskih imena te pripadajućih klasifikacijskih oznaka za kartografsku građu i sustav Knjižnice. Nastavljena je i izradba normativnih zapisa za žanr/oblik kartografske građe. Znatno je povećan broj reinventariziranih zapisa o primjerku te je tako premašen planirani broj. Ostvaren je i veći broj izmjena bibliografskih zapisa od planiranoga, najvećim dijelom radi granularnoga predmetnog opisa kartografske građe uvođenjem odrednica za žanr/oblik kartografske građe.

Izrađene su te predane na recenziju nove *Upute za primjenu formata MARC 21 za opis kartografske građe*.

Unos metapodataka, nacрта i objekata kartografske građe u sustav Digitalne knjižnice povećan je u odnosu na Plan zbog povećanoga opsega digitalizacije, osobito rukopisnih karata.

Digitalizacija

Prema Planu rada redovito se obavljao odabir građe, priprema i izradba popisa te pregled i priprema građe prema prioritetima za skeniranje s izvornika. Prema potrebi i zahtjevima korisnika građa je pripremana i dostavljana na digitalizaciju.

Konzervatorsko-restauratorski radovi

Prema Planu rada obavljao se odabir građe, priprema i izradba popisa građe za konzervatorsko-restauratorske radove. Redovito su praćeni uvjeti u kojima se građa nalazi u spremištu i čitaonici.

Poslovi pohrane kartografske građe

U spremište Zbirke pohranjena je sva građa pristigla u tekućoj godini. Redovito je obavljan nadzor pohranjene građe te je provedeno i potrebno preslagivanje građe na policama te u ormarima ladičarima.

Korisničke usluge

Pružale su se stručne informacije i ostale usluge za 610 korisnika. Kartografska građa davana je na korištenje te su primani pojedinačni posjetitelji i skupine, i to 19 skupina. Korišteno je 1519 jedinica građe. U više termina obavljen je izbor i priprema građe te nadzor za potrebe snimanja emisija Hrvatske radiotelevizije. Građa je pripremana za posudbu na izložbe izvan Knjižnice.

Stručno usavršavanje i edukacija

U svojem stručnom radu djelatnice su uvrštene u rad različitih povjerenstava i radnih grupa. U Zbirci se redovito obavljala praksa za studente knjižničarstva.

Edukacije

Djelatnice Zbirke sudjelovale su kao predavačice na radionicama pod nazivom *Pravilnik za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima: osposobljavanje za primjenu prema modelu „train the trainers”*.

Ostale aktivnosti

Djelatnice Zbirke sudjelovale su u radu radnih grupa i povjerenstava.

Razvojni programi

Prema ciljevima Strategije NSK 2016. – 2020. te Akcijskome planu rada NSK 2016. – 2020. nastavljene su aktivnosti razvoja digitalnih usluga preko portala [Digitalna kartografska građa](#).

3.6 ODJEL ZAŠTITA I POHRANA

Odjel *Zaštita i pohrana* provodi preventivne i kurativne mjere zaštite na cjelokupan fond Knjižnice, očuvanje knjižnične građe od propadanja te osiguranje njezine dostupnosti korisnicima preko četiriju poslovnih procesa, kao što su *Zaštitna snimanja i izrada preslika, Konzervacija i restauracija, Opremanje i uvez* te *Pohrana*, u skladu s Planom rada NSK za 2019. koji je temeljen na ciljevima Strategije NSK 2016. – 2020. i Akcijskome planu rada NSK 2016. – 2020. U Odjelu je zaposleno 47 djelatnika.

Redoviti poslovi

U sklopu redovitih programa zaštite građe provodila se sustavna zaštita knjižnične građe praćenjem uvjeta u kojima se građa nalazi, praćenjem provedbe preventivnih i kurativnih DDD mjera, istraživanjem i procjenom stanja građe, praćenjem uvjeta izlaganja građe na izložbama u i izvan Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, opremanjem, konzerviranjem i restauriranjem. Nastavljeno je čišćenje građe u Zatvorenome spremištu i pregled starijih mikrofilmova radi korištenja; digitalizacija mikrofilmova i suradnja na projektima digitalizacije; zaštita starih hrvatskih novina mikrofilmiranjem, skeniranjem, konzerviranjem i restauriranjem te pružanje savjetodavne i stručne pomoći knjižnicama u svezi sa zaštitom knjižnične građe, snimanjem za potrebe objavljivanja na mrežnim stranicama, nakladničkom djelatnošću i dr.

Postupci pripreme građe, kao što su pregled, procjena stanja, konzerviranje, restauriranje, opremanje i snimanje, za izlaganje na izložbama imali su prednost i žurno su se provodili.

Radilo se na izradbi Pravilnika o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe u suradnji s Ministarstvom kulture Republike Hrvatske te Planu postupanja u hitnim situacijama i zaštiti vrijedne građe prema smjernicama koje je dostavio Ured za upravljanje hitnim situacijama Grada Zagreba. Izrađen je *Pravilnik o zaštiti građe Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu u kriznim uvjetima* te je provedena revizija procjene rizika za knjižnični fond.

3.6.1 Zaštita knjižnične građe

Konzervacija i restauracija

Tijekom 2019. godine raznovrsnim konzervatorsko-restauratorskim postupcima podvrgnuto je 706 jedinica knjižnične građe u skladu s Planom. Za sve radove radila se konzervatorsko-restauratorska dokumentacija, obuhvaćajući i fotodokumentaciju, te su provedene preliminarnе laboratorijske analize, kao što su ispitivanje podrijetla vlakana, ispitivanje kiselosti, dokazivanje lignina, analiza tinte i dr.

Redovitim pregledom građe prije postupaka zaštitnih snimanja i izradbe preslika pregledane su 1302 jedinice knjižnične građe, više od 90 000 listova, uz ravnanje 2734 lista te nužnu konzervaciju i restauraciju pojedinih jedinica knjižnične građe.

U suradnji s vanjskim laboratorijima, i to s Prirodoslovnim laboratorijem Hrvatskoga restauratorskog zavoda, laboratorijem Zavoda za eksperimentalnu fiziku Instituta Ruđer Bošković i laboratorijem Grafičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – K-R Centar analizirani su materijali prvotiska iz Franjevačkoga samostana sv. Frane u Zadru (drvo i metal), prvotisci iz Nadbiskupijskoga sjemeništa *Zmajević* u Zadru (drvo i metal), rukopis na pergameni iz Znanstvene knjižnice u Dubrovniku (tinta i pergamen) te rukopis iz Zbirke rukopisa i starih knjiga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (analiza mrlja, tinte i papira).

Za potrebe izložaba izvan Knjižnice pregledano je 314 jedinica za koje su izrađivani zapisnici o stanju građe. Samo za potrebe velike izložbe *Linija ljepote – trag nadahnuća: 100 godina Grafičke zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* pregledano je i po potrebi konzervirano i restaurirano 244 jedinica.

Uz redovite konzervatorsko-restauratorske poslove, bilo je mnogo izvanrednih i dodatnih poslova, kao što su rad na nadogradnji dokumentacijske baze, prijava različitih programa zaštite za novčane potpore, stručna usavršavanja i edukacije, priprema građe za izložbe i pisanje zapisnika, oporavak mokre/vlažne građe te organizacija seminara i radionica. Posebno treba izdvojiti stručne očevidice o stanju građe Znanstvene knjižnice u Dubrovniku, Knjižnice *Pavao Štoos* u Župi BDM u Pokupskome, Biskupijske knjižnice Varaždin, Knjižnice Franjevačkoga samostana sv. Ivana Krstitelja u Varaždinu, Knjižnice Uršulinskoga samostana u Varaždinu te Znanstvene knjižnice „Juraj Habdelić“ u Zagrebu, uz mjerenje okolišnih uvjeta te davanje preporuka o daljnjem postupanju s knjižničnom građom.

Obavljeni su i ugovoreni konzervatorsko-restauratorski radovi na knjižnoj građi Manastira Uspenja Presvete Bogorodice u Krupi, prvotiscima iz Franjevačkoga samostana sv. Frane u Zadru, prvotisku iz Nadbiskupijskoga sjemeništa *Zmajević* u Zadru, rijetkoj knjizi u privatnome vlasništvu gosp. Pavića iz Nove Gradiške, kao i konzervatorsko-restauratorski radovi na rukopisu na pergameni iz Znanstvene knjižnice u Dubrovniku.

U sklopu projekta *Hrvatski prvotisci: popis i opis prvotisaka u hrvatskim svjetovnim i crkvenim ustanovama* provodili su se pregledi stanja očuvanosti prvotisaka i potom se predlagali odgovarajući programi zaštite. Višetjednim terenskim radom obuhvaćene su brojne crkvene i svjetovne ustanove od Zagreba do Dubrovnika te je tijekom 2019. godine popisano, opisano te fotodokumentirano 771 prvotisak. Snimljeno je 9040 snimaka i isto toliko obrađeno.

Izrađeni su i prijedlozi programa za 2020. godinu za konzervatorsko-restauratorske radove na knjižnoj građi iz Manastira Uspenja Presvete Bogorodice u Krupi, prvotiske iz Franjevačkoga samostana sv. Frane u Zadru, nastavak preventivnoga konzerviranja knjižnične građe Franjevačkoga samostana i župe Presvetoga trojstva u Karlovcu te nastavak konzervatorsko-restauratorskih radova na građi Znanstvene knjižnice u Dubrovniku.

Zaštitna snimanja i izradba preslika

Tijekom 2019. godine u procesu *Zaštitna snimanja i izrada preslika* pregledana je 153 061 stranica novina, ali i časopisa, i to 29 060 stranica više nego 2018. godine zbog povratka stručnoga djelatnika s dugotrajnoga bolovanja. Zabilježeno je i znatno povećanje mikrofilmskih snimaka ove vrste građe – 40 652 nove snimke u odnosu na 22 360 snimaka u prethodnoj godini zbog toga što se postupak pripreme građe odvijao bez većih zastoja. Na svakome novom mikrofilmu provjerena je cjelovitost, odnosno potpunost snimljenoga sadržaja i tehnička ispravnost, te uporabljivost filma prije i nakon preslikavanja. Nastavljen je pregled i prilagođavanje starijih mikrofilmova za uporabu prema najmanjim mjerilima, pri čem su naknadnim snimanjem 279 snimaka za uporabu osposobljena 33 koluta. Za Zbirku rukopisa i starih knjiga izrađen je 41 051 snimak / 134 koluta te za Zbirku muzikalija i audiomaterijala 6990 snimaka / 17 koluta, ukupno 48 041 mikrofilmski snimak. Proizvedena su 98 693 nova snimka, a planirano je 80 000. Može se primijetiti da se broj snimaka novina i časopisa povećao u odnosu na prethodnu godinu te izjednačio s brojem snimaka građe zbirke posebne vrste. Pregled *master* negativna novina odvijao se i u 2019. godini u sklopu redovitoga programa digitalizacije novina s mikrofilma. Razvijeno je 339 koluta te je preslikano 59 071 snimak / 140 koluta, uglavnom pozitiv korisničkoga preslika, dok je samo 2714 snimaka / 3 koluta preslikano na negativ.

Redovitim programom digitalizacije mikrofilmova izrađeno je 39 426 skenova, što je nešto manje od planiranoga zbog dugotrajnoga bolovanja djelatnika, a digitalizacijom izvornika 37 478 skenova, te su izrađena 76 904 skena, a planirano je 78 000. Obrađeno je 36 768 digitalnih preslika, od čega se dio snimljenih i obrađenih preslika odnosio na projekte/programme, kao npr. *Glagolitic.eu*, *Znameniti.hr*, *Digitalna zbirka djela Marka Marulića*, *TRACE* i *Baština na mreži*.

Za potrebe korisnika obrađeno je 336 zahtjeva, a od toga na uslugu skeniranja izvornika ili mikrofilma odnosila su se 252 zahtjeva, a na usluge mikrofilmiranja 84 zahtjeva. Izrađeno je 1239 digitalnih preslika izvornika, 13 651 digitalni preslik s mikrofilma te 794 snimka na mikrofilm, što iznosi 15 639, odnosno 37,50 posto manje nego u 2018. godini, analognih i digitalnih snimaka za korisnike.

Osim za programe mikrofilmiranja i digitalizacije, snimalo se i za potrebe fotodokumentacije konzervatorsko-restauratorskih radova. Snimljeno je približno 5625 snimaka/skenova, obuhvaćajući UV i IC snimanja – 44 snimka. Obavljena su snimanja za izložbe i monografije sa 98 snimaka/skenova. Različita događanja u Knjižnici, kao što su stručni i znanstveni skupovi, festivali, posjeti, tribine, izložbe, seminari i dr., zabilježena su na približno 3190 snimaka i isto ih je toliko obrađeno. Obavljena su i snimanja radova nedovršenoga dijela zgrade tijekom priprema predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. godine, i to približno 634 snimka.

Opremanje i uvez

Knjigoveški radovi na uvezu, kao što su popravci, uvezi i preuveni, provodili su se na 828 svezaka građe. Veći dio radova odnosio se na popravke uveza, što je rezultiralo blagim povećanjem u odnosu na Plan. Osim zamjene dotrajalih mapa za fond unikata časopisa, opremana je i tekuća periodika, građa zbirki posebne vrste, građa s otvorenoga pristupa, kao i svi snimljeni mikrofilmovi.

Tablica 9. Zaštita i pohrana u 2019. godini.

Zaštita građe	Jedinica	Ostvareno u 2018.	Planirano u 2019.	Ostvareno u 2019.	Usporedba 2018./2019.
Digitalizacija izvornika	Snimak	39 209	33 000	37 478	⬇️
Digitalizacija mikrofilma	Snimak	45 347	45 000	39 426	⬇️
Mikrofilmiranje građe	Snimak	105 201	80 000	98 693	⬇️
Konzerviranje i restauriranje građe*	Svezak / broj jedinica	437	720	706	⬆️
Opremanje zaštitnom ambalažom (ovitak, košuljica, mapa, kutija, paspartu i dr.)	Komad	17 228	19 000	22 342	⬆️
Uvezivanje građe	Svezak	929	750	828	⬇️

* U povezanosti s konzervacijom i restauracijom građe naziv jedinica odnosi se na svu građu koju se zbog fizičkih obilježja ne može nazvati sveskom. Prije svega, misli se na većinu građe Grafičke zbirke i Zbirke zemljovida i atlasa, kao što su crteži, grafike, plakati, zemljopisne karte i planovi, a rjeđi primjeri su letci i prigodnice koji također često dolaze na jednome listu. Sva ostala građa smatra se sveskom ili sveščićem.

3.6.2 Pohrana knjižnične građe

U procesu *Pohrana* signirano je i pohranjeno 22 579 svezaka nove građe – knjiga, časopisa, novina, elektroničke građe i hrvatskoga sitnog tiska. Tijekom 2019. godine signirano je znatno više svezaka građe – 1630 koja je u fond vraćena nakon obavljenih konzervatorsko-restauratorskih zahvata i zamjena dotrajalih mapa s novima u odnosu na signirana 933 sveska u 2018. godini. U fond Rektoratske zbirke doktorskih disertacija pohranjeno je 400 svezaka doktorskih disertacija.

Za potrebe popunjavanja fonda iz donacija za Odjel *Nabava i izgradnja zbirki* provjerene su 5254 signature u fondovima arhivskoga primjerka, dubleta i unikata.

U radu s korisnicima riješeno je 63 299 zahtjeva manje nego prethodne godine kada je riješeno 67 774 zahtjeva te je dano na korištenje 59 609 jedinica građe. Tijekom godine dolazilo je do povremenih zastoja u rješavanju korisničkih zahtjeva zbog otežana pristupa građi koji je uzrokovan radovima na demontaži halonske stanice i ugradnji sustava za gašenje požara plinom novac 1230 na razini –2 u razdoblju od 21. kolovoza do 30. studenoga 2019. godine. Iz istoga razloga došlo je do smanjenja opsega poslova na reviziji i čišćenju fonda.

Za potrebe izložaba izdvojeno je 635 jedinica građe. Vraćena je, razdužena i uložena na mjesto 69 071 jedinica građe. Provjeren je status vraćenih knjiga – 41 526 svezaka.

Provedeno je usklađivanje te provjera popisa zadužene i vraćene građe za 3680 jedinica građe koje su tražili korisnici. Nastavljena je revizija knjižnične građe. Ponovno je pregledan dio fonda od signature 344 962 do 359 263, što iznosi 20 746 svezaka. Tako je u razdoblju od 2006. do 2019. godine uređeno 377 860 svezaka knjiga. Obavljena je i djelomična revizija novinskoga fonda – 2490 mapa. Posloženo je 88 021 jedinica građe radi boljega iskorištavanja prostora, a očišćeno je 8677 jedinica građe.

Djelatnici Odjela *Zaštita i pohrana* rade i reinventarizirane zapise o primjerku – 10 446 svezaka i nove zapise o posjedovanju – 10 514 svezaka u skladu sa Strategijom NSK 2016. – 2020. i Općim ciljem 1., Način ostvarenja 1.3.4 *Osiguranje odgovarajućih uvjeta za sigurnu pohranu i zaštitu građe*.

U prethodnoj godini obavljene su sve planirane aktivnosti. Prioritet je bio brojenje fonda za potrebe prikupljanja statističkih podataka i pokazatelja uspješnosti Knjižnice. U fondu Zatvorenoga spremišta (knjige i serijske publikacije) izbrojene su 1 535 243 jedinice građe.

Vidljivo je daljnje smanjenje korisničkih zahtjeva, osim u slučaju posudbe u sklopu Knjižnice radi obrade neobrađene građe – knjiga. Nastavlja se i tendencija smanjenja pristigle nove građe.

Tablica 10. Pohrana građe u 2019. godini.

	Ostvareno u 2018.	Planirano u 2019.	Ostvareno u 2019.	Usporedba 2018./2019.
Ukupno riješenih zahtjeva	67 774	65 300	63 299	↘
Ukupno poslanih svezaka	64 091	66 500	59 609	↘
Knjige izdvojene za izložbe	335	500	635	↗
Povrat građe	71 483	69 000	69 071	↘
Signirana nova građa	21 305	23 100	22 579	↗
Signirana građa nakon obavljenih konzervatorsko-restauratorskih zahvata i zamjene mapa	933	900	1630	↗
Revizija knjiga	25 102	26 000	20 746	↘
Upisivanje revizije knjiga u bazu	27 156	20 100	18 082	↘
Provjera statusa knjiga	40 518	39 400	41 332	↗
Izradba reinventariziranih zapisa o primjerku	22 500	11 100	10 446	↘
Izradba novih zapisa o posjedovanju	11 927	11 500	10 514	↘
Izradba mapa – zamjena starih i oštećenih	45	100	121	↗

Preslagivanje fonda	40 053	45 200	55 021	
Čišćenje fonda	16 083	10 450	8677	

Razvojni programi

Razvojne aktivnosti najvećim su dijelom usmjerene prema povećanju sadržaja na portalu Digitalne zbirke NSK i zaštiti građe u skladu sa Strategijom NSK 2016. – 2020. i Općim ciljem 1., Načini ostvarenja 1.1 *Osiguranje cjelovitosti knjižničnih zbiraka* te osiguravanju odgovarajućih uvjeta za sigurnu pohranu građe u spremištima u skladu sa Strategijom NSK 2016. – 2020. i Općim ciljem 1., Način ostvarenja 1.3.4 *Osiguranje odgovarajućih uvjeta za sigurnu pohranu i zaštitu građe*.

Od razvojnih poslova radi se na istraživanju, obradi i opisu vodenih znakova radi uspostave kataloga vodenih znakova na građi iz fonda Knjižnice – otkriveno je 214 primjeraka cijelih vodenih znakova i 1040 primjeraka nepotpunih prikaza vodenih znakova. Uspostavljen je sustav obrade, opisa i digitalnoga snimanja vodenih znakova te je osmišljeno i upravljanje podacima tijekom obrade aplikacije MS Access. Središte obrade i opisa vodenih znakova usmjereno je prema istraživanju papira na građi podvrgnutoj konzervatorsko-restauratorskim zahvatima. Druga je svrha obrade i opisa vodenih znakova mrežna objava izdvojenih primjeraka vodenih znakova na portalu Digitalne zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu koji je dostupan na e-adresi <https://digitalna.nsk.hr/pb>, počevši s jedinicama građe mrežno dostupnima u sklopu projekta *Glagoljska baština*.

Započela je izradba kontroliranoga nazivlja u bazi podataka konzervatorsko-restauratorskih radova.

3.7 ODJEL KORISNIČKE SLUŽBE

Odjel *Korisničke službe* ustrojben je jedinica s dvama poslovnim procesima, i to Informativnim centrom te Čitaonicama i posebnim zbirka građe (znanstvene i specijalističke informacije) u kojima se planiraju, organiziraju te pružaju opće i stručne informacijske i referalne usluge, izgrađuju zbirke u otvorenome pristupu prema znanstvenim područjima za potrebe Sveučilišta u Zagrebu te u suradnji s knjižnicama Sveučilišta u skladu s Planom rada za 2019. godinu koji je temeljen na ciljevima Strategije NSK 2016. 2020. i Akcijskome planu rada NSK 2016. – 2020. U Odjelu je zaposleno 49 djelatnika.

Redoviti poslovi

Planira, se, organizira i provodi bibliografska i informacijska djelatnost, obuhvaćajući citiranost i indeksiranost, tematska i predmetna pretraživanja za korisnike te se osigurava dostupnost informacijskih usluga na daljinu preko aplikacija Pitajte knjižničara i e-pošte @Informativni centar i @illnsk. Obavljaju se usluge upisa korisnika, posudbe i vraćanja građe te međuknjižnične posudbe. Organizira se edukacija korisnika i vođenje skupina posjetitelja uz stručno vodstvo te se izrađuju i organiziraju zbirke u otvorenome pristupu s čitaonicama. Predlažu se i priređuju tematske izložbe te se izrađuju bibliografski popisi ili katalogi izložaba. U prethodnoj godini radilo se na trima bitnim izložbama i šest bibliografskih popisa. Djelatnici Odjela sudjeluju i u provedbi programa Digitalni laboratorij NSK kojim se šire vrste i dostupnost novih usluga u Knjižnici. Uspostavljena je i provedena usluga 3D ispisa za korisnike u sklopu programa Digitalni laboratorij NSK te je obrađeno 80 korisničkih zahtjeva.

Djelatnici Odjela sudjelovali su u provedbi projekta *Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija – e-Izvori* kojim se osigurava redovita pretplata na elektroničke izvore znanstvenih i stručnih informacija za potrebe akademske i znanstvene zajednice. Poslovi obuhvaćaju utvrđivanje najpovoljnijih uvjeta za pretplatu, pregovaranje, prikupljanje i analizu potreba za pretplatom na nove elektroničke izvore, statistike korištenja, edukacije, pružanje usluga *help desk* korisnicima za osiguravanje pristupa sadržajima te održavanje Portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu na e-adresi <http://baze.nsk.hr>.

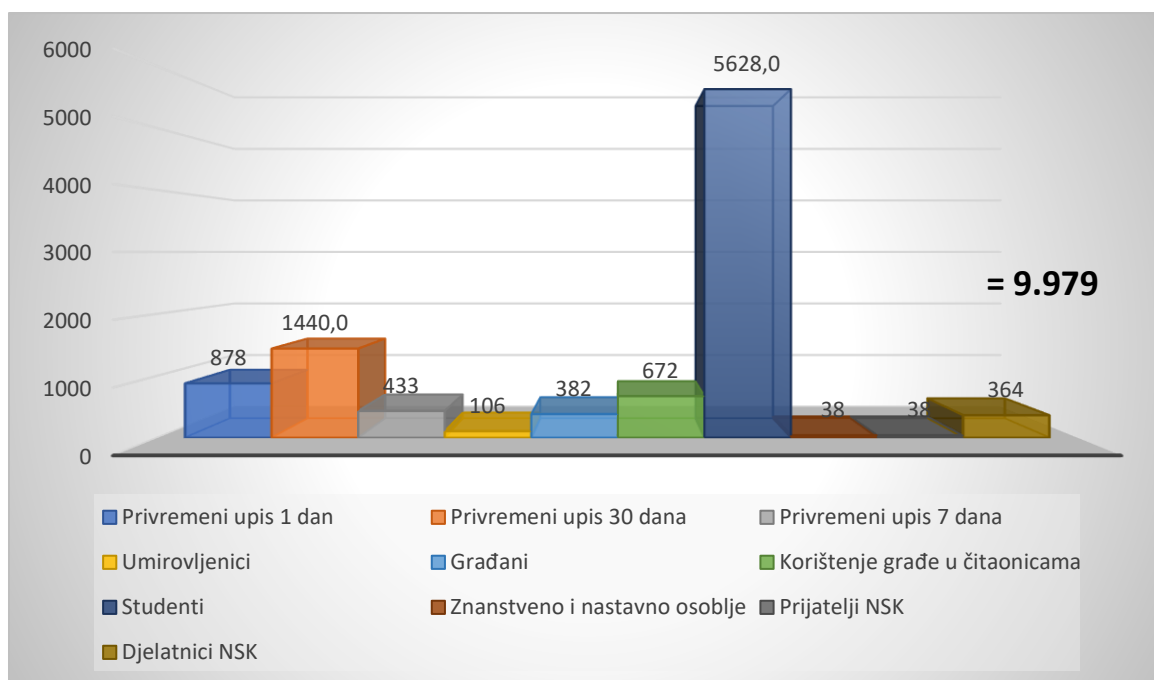
U 2019. godini nabavljene su tri citatne baze podataka, i to Scopus (Elsevier), Web of Science Core Collection, Web of Science Citation Connection i Journal & Highly Cited Data (Clarivate Analytics), trinaest zbiraka e-časopisa, devet bibliografskih baza i baza s cjelovitim tekstom. Za objedinjeno pretraživanje baza podataka nabavljena je usluga EBSCO Discovery Service kojom se pretražuju sve pretplaćene baze podataka, kao i one u slobodnome pristupu.

U sklopu Projekta tijekom 2019. godine održane su 32 edukacijske radionice, od kojih 19 radionica u Knjižnici i 13 radionica izvan nje.

Tijekom 2019. godine djelatnici Odjela *Korisničke službe* sudjelovali su na 30 stručnih i znanstvenih skupova u Knjižnici, zemlji i inozemstvu te su pripremili 14 radova za objavljivanje.

Članstvo i korisnici

U Knjižnicu se 2019. godine upisalo 9979 korisnika, 558 ili 5 posto manje nego u 2018. godini, čime se nastavlja tendencija smanjivanja upisa korisnika. I nadalje se korisnicima omogućuje više načina učlanjenja s obzirom na rok i mogućnosti posudbe građe, kao što je vidljivo u grafičkome prilogu gdje je prikazano članstvo i broj upisanih korisnika prema kategorijama. Aktivnih je članova Knjižnice koji su barem jednom posudili knjigu u izvještajnome razdoblju 7728.

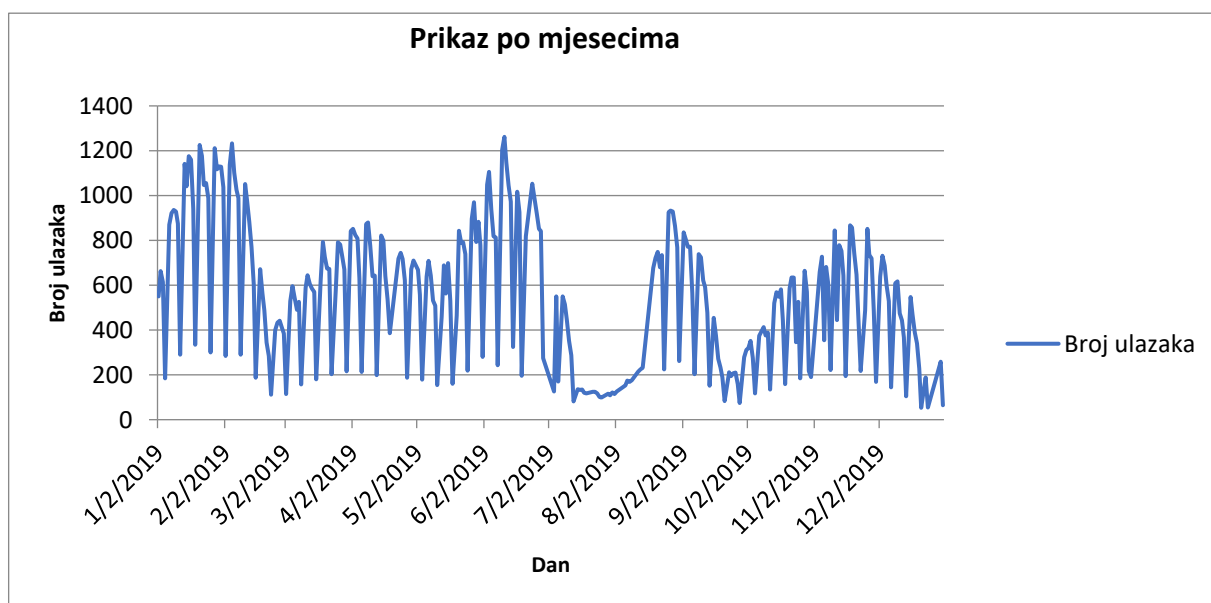

Slika 1. Upisani korisnici prema korisničkom statusu.

Podatci o broju korisnika digitalnih sadržaja nalaze se u poglavlju *Portali Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i profili Knjižnice na društvenim mrežama*.

Radno vrijeme

Tijekom 2019. godine Knjižnica je bila otvorena za korisnike 288 radnih dana. Radno vrijeme raspoređeno je od ponedjeljka do petka od 8 do 24 sata, a subotom od 9 do 14 sati. Aplikacija na ulaznoj sigurnosnoj rampi zabilježila je 160 323 ulaska korisnika. Prosječan je broj dnevnih ulazaka u Knjižnicu bio 557, dok je veći broj ulazaka zabilježen u siječnju i veljači kada je ulazilo i do 1100 korisnika dnevno.

Slika 2. Prikaz ulazaka korisnika po mjesecima.

Večernji rad

Uz prethodnu predbilježbu radnoga mjesta, korisnicima Knjižnice omogućena je usluga *Večernji rad* u prostoru na ulaznoj razini u razdoblju od 21 do 24 sata, i to 15 sati tjedno. Korisnicima je omogućeno i samostalno prijavljivanje za navedenu uslugu preko mrežne aplikacije. Dostupno je 150 mjesta, a u 2019. godini uslugu je koristilo približno 14 000 korisnika, što je na razini 2018. godine. Najveće je zanimanje za ovu uslugu tijekom ispitnih rokova. Naglašeno korištenje bilo je u siječnju – 1674 korisnika, veljači – 1196 korisnika, ožujku – 1099 korisnika, travnju – 1331 korisnik i u lipnju – 1456 korisnika.

3.7.1 Čitaonice i posebne zbirke građe (znanstvene i specijalističke informacije)

Zbirke građe prema znanstvenim područjima okupljaju stručno-znanstvenu literaturu u slobodnome pristupu raspoređenu od prvoga do četvrtoga kata s više od 127 000 jedinica građe. Odabir, izgradnju i organizacija zbiraka obavljaju predmetni stručnjaci na temelju Smjernica za izgradnju sveučilišne zbirke. Tijekom 2019. godine Sveučilišna zbirka uvećana je za 1650 svezaka knjiga – kupnjom 385 svezaka, zamjenom 525 svezaka i darom 740 svezaka. Raspored građe u slobodnome pristupu utvrđen je Cutterovom signaturom koja se izrađuje u Odjelu za sve zbirke koje primjenjuju ovu signaturu.

Referentna zbirka

U Informacijskome centru nalazi se bogata referentna zbirka koju čine enciklopedije, leksikoni, rječnici, bibliografije, priručnici, biografije i drugo na hrvatskome i stranim jezicima. Tijekom 2019. godine opća referentna zbirka prinovljena je za nekoliko novih naslova, uglavnom rječnika. Djelatnici Informacijskoga centra odabrali su i naručili građu zamjenom i darom. Zbirka broji više od 8000 svezaka. Navedena građa koristi se u čitaonici u Informacijskome centru i dostupna je korisnicima u radnome vremenu od 8 do 24 sata.

Zbirka disertacija i magistarskih radova

Fond Zbirke izgrađuje se u skladu sa Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokome obrazovanju dostavljanjem jednoga tiskanog primjerka obranjene doktorske disertacije te pohranom njezine digitalne inačice u Nacionalni repozitorij disertacija i znanstvenih magistarskih radova koji je dostupan na e-adresi <https://dr.nsk.hr>. Fond se izgrađuje i darom pojedinaca i ustanova. Zbirka sadrži i znanstvene magistarske radove te doktorske disertacije svih hrvatskih sveučilišta, kao i radove hrvatskih autora koji su akademski stupanj stekli u inozemstvu. U Zbirci se nalazi više od 37 000 radova, a tijekom 2019. godine fond je uvećan za 786 radova, što je povećanje u odnosu na prethodnu godinu za 88 radova.

Zbirka knjižnične građe o Domovinskom ratu

Zbirka prikuplja građu o Domovinskom ratu objavljenu u Hrvatskoj ili izvan nje, a sadrži 3899 jedinica građe. U prostoru je Zbirke omogućen pristup i pregledavanje digitaliziranih članaka iz prvoga sveska bibliografije *Rat u Hrvatskoj* koja okuplja članke o Domovinskom ratu iz dnevnoga i tjednoga hrvatskog i inozemnoga tiska. Fond je Zbirke kupnjom, darovima i zamjenom u 2019. godini povećan za 34 nove jedinice građe.

Tijekom 2019. godine u Zbirci su pripremljene prigodne izložbe u povodu obilježavanja bitnih nadnevaka iz Domovinskoga rata, kao što su obljetnica vojno-redarstvene akcije *Oluja* od 1. do 30. kolovoza te Dan sjećanja na žrtvu Vukovara od 18. do 29. studenoga.

U povodu desete obljetnice neprekidna rada Zbirke knjižnične građe o Domovinskom ratu, započete su pripreme za objavljivanje bibliografije darovane građe u Zbirci knjižnične građe o Domovinskom ratu.

Zbirka službenih publikacija

Kao središnja i najveća zbirka službenih publikacija Republike Hrvatske, Europske unije, stranih država i međunarodnih organizacija, Zbirka prikuplja, obrađuje, pohranjuje i osigurava dostupnost službenih publikacija kao bitnih informacijskih izvora. Zajedno s Europskim dokumentacijskim centrom NSK (EDC), koji djeluje u sklopu Zbirke od 2018. godine, predstavlja bitnu potporu sveučilišnoj zajednici u nastavno-istraživačkom radu, kao i vrijedan izvor informacija široj korisničkoj populaciji.

Tijekom 2019. godine fond je uvećan za 370 svezaka monografija, 1180 sveščića serijskih publikacija, 547 svezaka sitnoga tiska, 11 CD-ROM-ova, 1907 mikrofilma te 175 karata. Predstavništvo Europske komisije u Republici Hrvatskoj darovalo je Knjižnici 174 knjige o temi Europske unije. Smanjenje količine građe u materijalnim pojavnostima u odnosu na 2018. godinu uzrokovano je sve većom dostupnošću mrežne građe. Informativne brošure o djelovanju Europske unije dostupne su korisnicima za slobodno preuzimanje.

Europski dokumentacijski centar NSK priključio se organizaciji ili je bio organizator događanja. Izložba publikacija pod naslovom *Što Europska unija čini za nas?* organizirana je u povodu Tjedna Europe, a u povodu Europskoga tjedna sporta, organizirana je *EDC biciklijada*. U sklopu obilaska Knjižnice uz stručno vodstvo, više od 2000 posjetitelja boravilo je u Europskome dokumentacijskom centru i Zbirci službenih publikacija te se informiralo o službenim informacijskim izvorima Republike Hrvatske, Europske unije i dr.

Djelatnice Europskoga dokumentacijskog centra NSK sudjelovale su na godišnjem sastanku predstavnika Europe Direct informacijskih centara i drugih EU mreža u Hrvatskoj te na Trening seminaru za europske dokumentacijske centre.

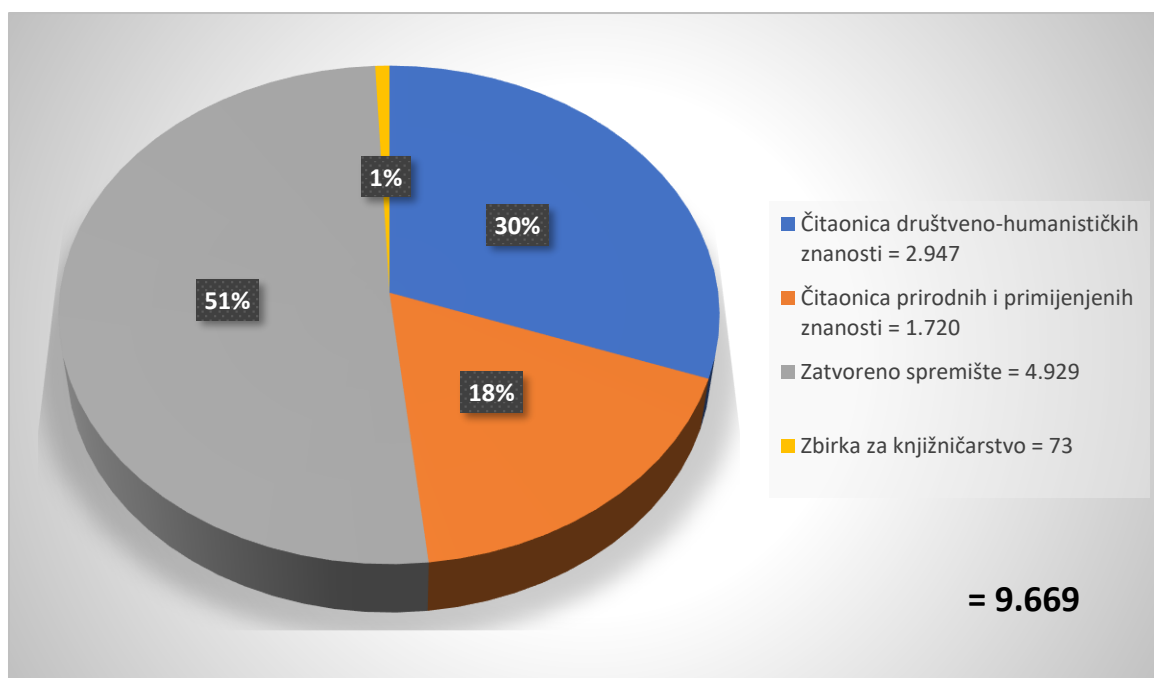
Zbirka časopisa u otvorenome pristupu

U otvorenome pristupu na četvrtome katu smješteno je i pet zadnjih godišta hrvatskih i inozemnih časopisa, ukupno 818 naslova, od čega 486 hrvatskih te 332 inozemna časopisa. Tijekom 2019. godine fond je uvećan za 1846 sveščića, od čega 730 hrvatskih i 1116 sveščića inozemnih časopisa. U 2019. godini bilježi se isti broj naslova časopisa, s blagim povećanjem broja sveščića inozemnih časopisa u odnosu na 2018. godinu.

Posudba i korištenje građe

Posudba izvan Knjižnice

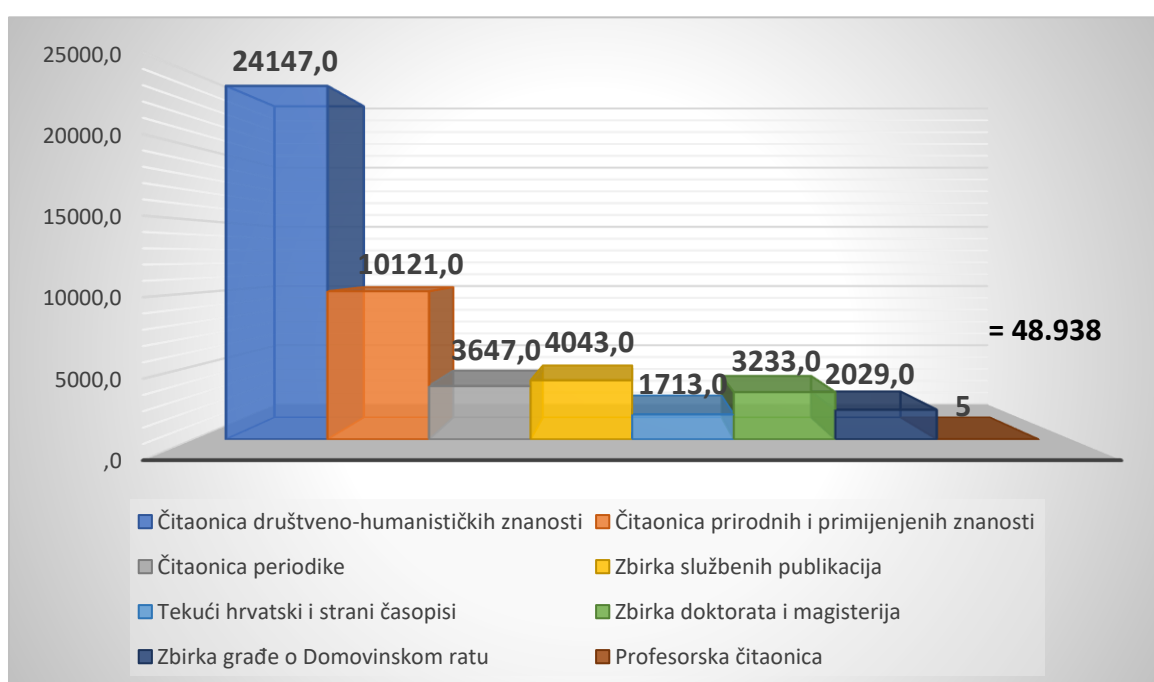
Tijekom 2019. godine izvan Knjižnice posuđeno je 9669 knjiga, obnovljen je rok posudbe za 2043 knjige, a razduženo je 9737 knjiga, što predstavlja blago smanjenje u odnosu na prethodnu godinu. Uslugu samostalne *online* obnove roka posudbe prijavom u Katalog koristio je vrlo mali broj korisnika, i to ukupno 31.

Slika 3. Posudba građe izvan Knjižnice.

Korištenje građe u čitaonicama

U Čitaonici društveno-humanističkih znanosti koristilo se 24 147 knjiga s otvorenoga pristupa, u Čitaonici prirodnih i primijenjenih znanosti 10 121 knjiga, u Zbirci disertacija i magistarskih radova 3233 rada, u Zbirci službenih publikacija 2675 monografskih publikacija i 1368 sveščića serijskih publikacija, u Zbirci knjižnične građe o Domovinskom ratu 2029 jedinica građe te 1713 sveščića hrvatskih i inozemnih časopisa, kao i 3647 mikrofilмова u Čitaonici periodike, što predstavlja povećanje korištenja građe u svim dijelovima, osim u Čitaonici društveno-humanističkih znanosti.

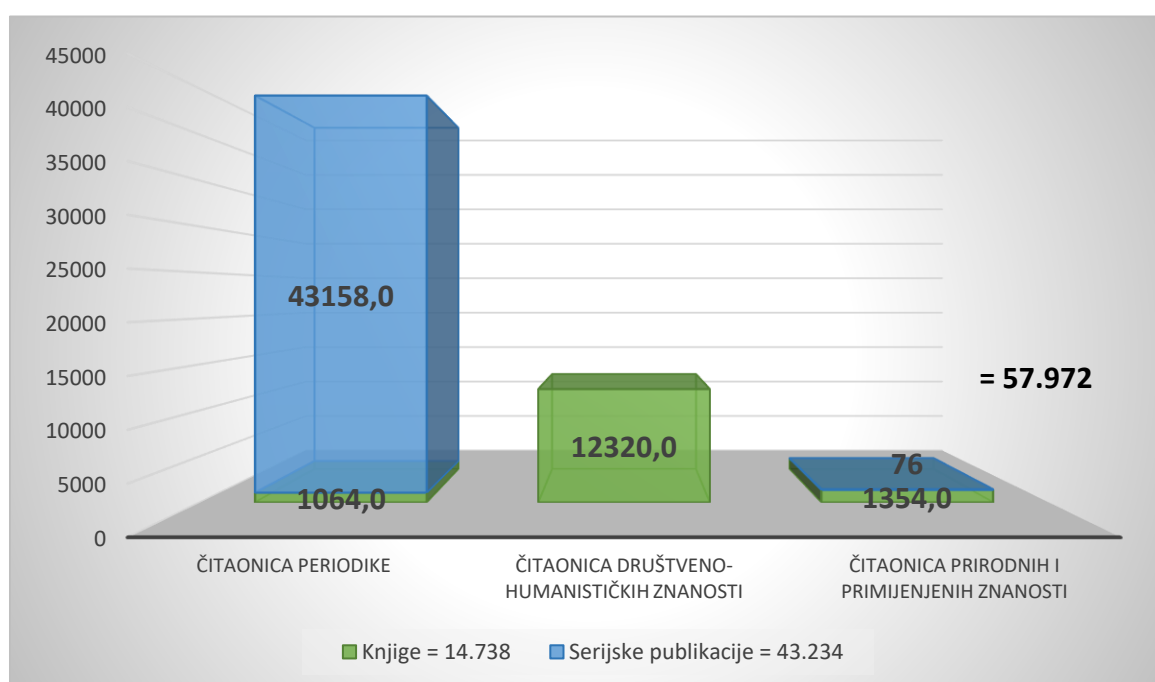

Slika 4. Podatci o korištenju građe.

Za potrebe korisnika iz područja društveno-humanističkih znanosti za rad u čitaonicama naručeno je sa Zatvorenoga spremišta 12 320 knjiga, a iz područja prirodnih, tehničkih i primijenjenih znanosti 1354 knjige.

Čitaonica periodike

U Čitaonici periodike mogu se koristiti hrvatske i inozemne serijske publikacije te knjige sa Zatvorenoga spremišta objavljene do 1900. godine. Tijekom 2019. godine korišteno je 24 584 sveščića novina, 18 574 sveščića časopisa i 1064 knjige. Tijekom 2019. godine kupljen je novi skener mikrofilмова, čime je znatno podignuta razina kvalitete usluga korištenja mikrofilmirane građe. Za potrebe korisnika izrađeno je 3468 pojedinačnih preslika s mikrofilmirane građe, a zaprimljeno je i isporučeno 118 zahtjeva za izradbu preslika u Odjelu *Zaštita i pohrana*. Rezultati korištene građe vidljivi su na Slici 5.

Slika 5. Korištenje građe sa Zatvorenoga spremišta.

Međuknjižnična posudba

Poslovi međuknjižnične posudbe iz fonda Knjižnice obuhvaćaju suradnju i korespondenciju s drugim knjižnicama u Hrvatskoj i inozemstvu te odgovaranje na korisničke upite. Usluga obuhvaća pretraživanje relevantnih informacijskih izvora, pripremu građe iz fonda NSK za posudbu, izradbu preslika građe iz fonda Knjižnice u skladu sa Zakonom o autorskom pravu – samostalno skeniranje i fotokopiranje ili pregledavanje građe i označivanje stranica za mikrofilmiranje, pretraživanje novina snimljenih na mikrofilm u Čitaonici periodike, provjeru i po potrebi dopunu bibliografskih podataka.

Tijekom 2019. godine zabilježena su 3263 zahtjeva za međuknjižničnu posudbu, što je nešto manji broj od prošlogodišnjega koji je iznosio 4253 zahtjeva. U grafičkome pregledu vidljivo je koji su upiti postavljeni i kako su obavljene usluge. Poslovanju međuknjižnične posudbe otežava podatak neintegracije modula međuknjižnične posudbe knjižničkoga sustava Aleph. Od 2615 ulaznih zahtjeva za posudbu građe iz fonda Knjižnice pozitivno je riješeno 2468 zahtjeva. Razlozi su neriješenih

zahtjeva ograničavanje posudbe Pravilnikom, građa ne postoji u fondu ili je bila posuđena. Izlaznih zahtjeva bilo je 621, od čega je riješeno 580.

Tablica 11. Međuknjižnična posudba u 2019. godini.

Posudba iz fonda Knjižnice				Posudba iz drugih knjižnica			
Knjige 487		Članci/preslike 2128		Knjige 360		Članci 261	
Zahtjevi iz Hrvatske	Zahtjevi iz inozemstva	Zahtjevi iz Hrvatske	Zahtjevi iz inozemstva	Zahtjevi hrvatskim knjižnicama	Zahtjevi inozemnim knjižnicama	Zahtjevi hrvatskim knjižnicama	Zahtjevi inozemnim knjižnicama
Ukupno zahtjeva	Ukupno zahtjeva	Ukupno zahtjeva	Ukupno zahtjeva	Ukupno zahtjeva	Ukupno zahtjeva	Ukupno zahtjeva	Ukupno zahtjeva
		1223	905			12	249
394	93	Od toga e-članci – 1841		17	343	Od toga e-članci – 147 Baze podataka / online – 40 Ukupno – 187	
Negativno – 106 Udovoljeno – 381		Negativno – 41 Udovoljeno – 2087		Negativno – 21 Udovoljeno – 339		Negativno – 20 Udovoljeno – 241	
Ukupna međuknjižnična posudba iz fonda Knjižnice – 2615				Ukupna međuknjižnična posudba iz drugih knjižnica – 621			
Sveukupno – 3236							

3.7.2 Informacijske usluge

Korisnici samostalno ili uz pomoć mogu pretraživati sve dostupne izvore informacija, a zahtjeve za opsežnijim pretraživanjem rješavaju predmetni specijalisti.

Digitalni sadržaji

Digitalni sadržaji dostupni s portala Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu su: Katalog NSK, Hrvatski nacionalni katalog, Portal Stari hrvatski časopisi, Portal Stare hrvatske novine, Hrvatski arhiv weba, Digitalne zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i Portal elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu.

Online informacijske usluge Pitajte knjižničara, @Informacijski centar

Postavljanje upita na daljinu omogućuje se korisnicima uslugama Pitajte knjižničara i @informacijski centar. Tijekom godine odgovoreno je na 470 upita Pitajte knjižničara, a preko aplikacije @Informacijski centar odgovoreno je na 1650 upita, što predstavlja povećanje u odnosu na prethodnu godinu. Informacijski centar izrađuje i tematske bibliografske popise za pripremu izložaba i kataloga te knjiga i na zahtjev korisnika.

Obrazac *Pitajte knjižničara – tematsko pretraživanje* namijenjen je pretraživanju literature prema određenoj temi za potrebe pisanja svih vrsta ocjenskih radova, projekata, istraživanja i dr. Predmetni

stručnjaci čitaonica i posebnih zbirki građe (znanstvene i specijalističke informacije) zaprimili su i riješili 2694 tematska zahtjeva.

Bibliometrijska pretraživanja

Za hrvatsku akademsku zajednicu Knjižnica izdaje potvrde o kvantitativnome vrjednovanju znanstvene produktivnosti znanstvenika, potvrdu o statusu časopisa objavljenih radova znanstvenika prema WoS-u (InCites JCR) i Scopusu (SJR), potvrde o zastupljenosti časopisa za potrebe uredništva hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa te potvrde o bibliometrijskim pokazateljima pojedinoga časopisa za određenu godinu – čimbenici odjeka i kvantili. Ukupan broj zahtjeva pristiglih u 2019. godini preko aplikacije Bibliometrijske usluge bio je 787. Ukupan broj zahtjeva urednika časopisa bio je 24.

Sudjelovanje u pripremama bibliografija i izložaba

Informacijski centar izrađuje tematske bibliografske popise za pripremu izložaba i kataloga te knjiga i na zahtjev korisnika, kao na primjer bibliografija o Feliksu Petančiću, popis knjiga Radovana Ivšića dostupnih u *online* katalogu Knjižnice, izradba bibliografije dječje književnosti od 1945. do 2018. godine, izbor bibliografskih izvora o povijesti robne kuće *Na-Ma* te izbor građe o temi Kine 2011. – 2019. Aktivno se sudjelovalo u pripremi i ostvarenju nekoliko bibliografija i izložaba, kao što su *Book Art in Croatia, 350 godina Sveučilišta u Zagrebu, Prilozi o Vatroslavu Lisinskome (1819. – 1854.): u povodu 200. obljetnice rođenja* i *Ovdje sam pronašao slobodu*.

E-bilten prinova

Za obavijesti o novoj građi u čitaonicama, korisnicima je na raspolaganju E-bilten prinova. U njemu je objavljeno 828 bibliografskih jedinica nove građe, i to 417 knjiga te 411 disertacija.

Sobe za studijski rad

Ustanove i pojedinci – znanstveni istraživači korisnici su soba za studijski rad uz naknadu. Ukupno je na raspolaganju deset soba za studijski rad. Sobe su opremljene računalima s pristupom mreži te svim elektroničkim izvorima Knjižnice.

Razvojni programi

Sadržaj i povećanje kvalitete korisničkih usluga vidljivo je u poboljšanju aplikacije Pitajte knjižničara i Bibliometrijske usluge, primjenom usluge elektroničke posudbe / predbilježbe građe, predbilježbe mjesta za večernji rad te sudjelovanjem u programu Digitalni laboratorij u skladu s Općim ciljem 1., Način ostvarenja 1.9 *Dostupnost usluga i zbiraka građe*.

Osiguravanje pretplate na elektroničke izvore znanstvenih i stručnih informacija provedbom projekta *Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija – e-Izvori* u skladu s Općim ciljem 2., Način ostvarenja 2.4 *Poboljšanje pristupa znanstvenim publikacijama i bazama podataka* te Općim ciljem 3., Način ostvarenja 3.4 *Potporna razvoju knjižničnoga sustava Sveučilišta u Zagrebu*.

Edukacija korisnika provedena je u skladu s ciljevima projekta *Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija – e-Izvori*, Općim ciljem 1., Način ostvarenja 1.10 *Edukacija korisnika* te Općim ciljem 2., Način ostvarenja 2.4 *Poboljšanje pristupa znanstvenim publikacijama i bazama*.

Započete aktivnosti na praćenju kvalitete rada i vrjednovanju usluga u skladu su s Općim ciljem 1., Pokazatelj rezultata 1.12.5. *Analiza korištenja i zadovoljstva korisnika*.

3.8 ODJEL ZAJEDNIČKI POSLOVI

Odjel *Zajednički poslovi* u svojem radu tijekom 2019. godine obavljao je redovite i izvanredne zadaće na pet stručnih područja koja se svrstavaju u njegov djelokrug rada. U Odjelu je zaposleno 69 djelatnika.

3.8.1 Odsjek *Tajništvo*

Tijekom 2019. godine obavljao je redovite opće, pravne, kadrovske poslove, poslove javne nabave te davao stručnu potporu Upravnomu i Stručnomu vijeću na kojima su se donosile bitne odluke povezane s poslovanjem Knjižnice. Tako su u izvještajnome razdoblju održane 32 sjednice Upravnoga vijeća NSK i 11 sjednica Stručnoga vijeća NSK. Odsjek administrativno sudjeluje u svim projektima i programima Knjižnice, a kao najbitnije u 2019. godini treba istaknuti sklapanje Ugovora o javnim radovima *Izvođenje radova rekonstrukcije povezanih s prenamjenom prostora Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu kao središnjega prostora za provedbu aktivnosti predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. godine u Republici Hrvatskoj* između Knjižnice i tvrtke ING-GRAD d.o.o., sklapanje Ugovora o javnim radovima *Izvođenje radova na zamjeni plina halona 1301 čistim plinom FK 5-1-12* između Knjižnice i tvrtke Aling d.o.o. te projekt *Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija – e-Izvori*.

U nastavku na projekt *Izvođenje radova rekonstrukcije povezanih s prenamjenom prostora Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu kao središnjega prostora za provedbu aktivnosti predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. godine u Republici Hrvatskoj* radilo se na 11 složenih postupaka javne nabave, od kojih je u 2019. godini pokrenuto deset. Od devet predmeta jednostavne nabave na spomenutom projektu u izvještajnome razdoblju pokrenuto ih je osam. Na projektu *Izvođenje radova na zamjeni plina halona 1301 čistim plinom FK 5-1-12* provodio se jedan postupak javne nabave uz jedan predmet jednostavne nabave. U svezi s projektom *Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija – e-Izvori* tijekom 2019. godine provedeno je ili pokrenuto i još uvijek se provodi 11 iznimno složenih i opsežnih postupaka javne nabave s više skupina predmeta nabave za 2019. i 2020. godinu. Provedeni su i postupci javne nabave za četiri otvorena postupka s više skupina predmeta nabave novčano potpomognutih sredstvima državnoga proračuna. Za sve navedene postupke u Odsjeku je pripremana dokumentacija za javnu nabavu u suradnji s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske, Ministarstvom znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske, Ministarstvom kulture Republike Hrvatske, Ministarstvom graditeljstva i prostornoga uređenja Republike Hrvatske, Središnjom agencijom za financiranje i ugovaranje te Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, kao i svim dokumentima tijekom i nakon završetka javnoga natječaja, što je obuhvaćalo brojne upite ponuditelja s obzirom na opseg i složenost poslova za čiju su se provedbu natjecali.

U Odsjeku su obavljani poslovi pravne potpore u svezi sa zahtjevima ustrojbenih jedinica u sklopu Knjižnice. Pripremana je dokumentacija za potrebe suradnje s odvjetničkim uredom opunomoćenim za zastupanje Knjižnice u sudskim postupcima. Provedeno je i samostalno zastupanje Knjižnice u postupcima pred sudovima i drugim državnim tijelima. U Odsjeku se provodilo planiranje javne nabave za proračunsku godinu 2020. te su se bilježile izmjene tijekom 2019. godine. U skladu s Planom nabave i Financijskim planom tijekom godine pribavljala se roba te se naručivala provedba radova i usluga za Knjižnicu. U Odsjeku se pratila i primjena pravila fiskalne odgovornosti, a nove djelatnosti provedene su u svezi s primjenom uredbe Europske unije povezane sa zaštitom osobnih podataka korisnika.

3.8.2 Odsjek *Financijski i računovodstveni poslovi*

U 2019. godini neprekidno je sudjelovao u ostvarenju svih projekata preko pravodobnih tuzemnih plaćanja, aktivacija osiguranja ponuda i urednoga provođenja, plaćanja u inozemnim valutama prema dobavljačima, brinući se o sadašnjim propisima javne nabave, te financija i računovodstva.

Zaposlenici u Odsjeku obavljali su redovite te tekuće financijske i računovodstvene poslove. Odsjek surađuje s Odsjekom *Tajništvo* zbog čestih promjena godišnjega Financijskog plana te Plana nabave, uzrokovanih dinamičnim obilježjima prethodno spomenutih projekata. Redoviti poslovi financijskoga upravljanja i kontrola obuhvatili su usklađivanje izradbe Izjave o fiskalnoj odgovornosti u suradnji s financijskim i računovodstvenim poslovima i Odsjekom *Tajništvo* te provjeru odgovora iz Izjave. Djelatnosti razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola nastavljene su radom na pripremi internih postupaka rada u skladu s propisom iz područja financijskoga upravljanja i kontrola.

3.8.3 Odsjek *Marketing i komunikacije*

U 2019. godini u sklopu svojih redovitih programa obavljao je poslove promidžbene djelatnosti, građe, usluga i proizvoda Knjižnice, predstavljanjem tema bitnih za Knjižnicu u javnosti, organizacijom hrvatskih i međunarodnih izložaba, skupova te različitih manifestacija koje su povezane s knjižničarstvom, obrazovanjem, kulturom i znanosti. Preko portala i društvenih mreža Knjižnice Odsjek *Marketing i komunikacije* zadužen je i za predstavljanje Knjižnice u digitalnome okruženju, kao i za nakladničku djelatnost Knjižnice.

Odsjek aktivno sudjeluje u promicanju EU projekata Knjižnice, kao što su *Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija – e-Izvori* i *Traditional children's stories for a common future – TRACE*.

Tijekom 2019. godine Odsjek *Marketing i komunikacije* proizveo je 53 raznovrsna događanja i 18 izložaba, od kojih je šest održano u inozemstvu, a u nakladničkoj djelatnosti sudjelovao je u izradbi 21 publikacije. Portal NSK ostvario je 482 364 posjeta, a društvene mreže pratilo je 13 358 korisnika. Ukupno je na portalu i društvenim mrežama Knjižnice objavljena 1381 vijest.

U 2019. godini zamijećeno je znatnije praćenje Knjižnice te su tako zabilježene 933 objave u relevantnim medijima povezane s programima Knjižnice. Od toga su 394 objave bile u tisku, 444 objave na mrežnim portalima i 95 objava u elektroničkim medijima – radio, TV i dr.

3.8.4 Odsjek *Održavanje*

Tijekom 2019. godine obavljao je pripremu, organizaciju, koordinaciju i nadzor nad poslovima kontrole i održavanja funkcionalnosti tehničko-tehnoloških sustava, interijera i eksterijera zgrade Knjižnice redovitim i povremenim održavanjem te ispitivanjem tehničko-tehnoloških sustava koji proizlaze iz zakonskih, internih i drugih obveza.

Djelatnosti predviđene Planom za 2019. godinu u svezi s redovitim održavanjem zgrade, kao što su održavanje elektroinstalacija, vodovodnih instalacija, opreme zgrade, čišćenja, DDD mjere i dr., provedene su u organizaciji zaposlenika Odsjeka i ugovornih provoditelja usluga. Djelatnosti povezane s redovitim i povremenim ispitivanjima tehničko-tehnoloških sustava i postrojenja u cijelosti su ostvarene u organizaciji ugovornih provoditelja, ovlaštenih tijela i osoba te u suradnji s djelatnicima Odsjeka.

Obavljeni su poslovi investicijskoga održavanja, i to:

- izmjena sustava daljinskoga elektroenergetskog upravljanja i nadzora u CNUS-u
- izvođenje radova sanacije ravnih prohodnih krovova (terasa) na 5. katu Knjižnice
- sanacija procurivanja i zamjena odvodnih cijevi u podu 5. kata u kuhinji
- uređenje lokala br. 11 za potrebe djelatnosti Digitalnoga laboratorija NSK
- izvođenje radova na zamjeni plina halona 1301 čistim plinom FK 5-1-12 u zgradi Knjižnice, i to demontaža kompletnih starih halonskih instalacija u spremištima –2, javljača vatrodjave i centrala gašenja te njihovo zbrinjavanje. Za navedeno je nadograđena nova instalacija sustava

Novac 1230, uz nove javljače požara i centrale gašenja koje su spojene na postojeći vatrodojavni sustav.

- izvođenje radova na zamjeni CO2 sustava u kuhinji na 5. katu, demontaža sustava i centrale gašenja te zbrinjavanje. Izveden je novi sustav gašenja Ansul -R-102 te spajanje istoga na vatrodojavnu centralu zgrade Knjižnice.
- nabava i instalacija novoga klimatizacijskog ormara u prostoru Odjela *Informacijske tehnologije*
- sveopći popravak postojećega sustava UPS Masters MC 2 × 60 kVA u prostoru SNIF-a.

U području interventnih poslova provodile su se redovite kontrole mjesta procurivanja stropova na zgradi K i fazni interventni radovi radi sanacije, intervencije u sustavu tehničke zaštite – kontrola pristupa, vatrodojava i videonadzor, zastoja i popravaka dizala. Odsjek je obavljao izvanredne poslove u pružanju tehničke potpore pri organizaciji događanja u sklopu zgrade NSK.

Tijekom prethodne godine Odsjek *Održavanje* sudjelovao je i pokrenuo sljedeće postupke koji obuhvaćaju pokretanje zahtjeva za javnu nabavu i izradbu tehničkih specifikacija, uz vanjsku suradnju te koordinaciju sljedećih usluga, projekata i radova u zgradi NSK za potrebe uređenja prostora Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu kao središnjega prostora za provedbu aktivnosti predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. godine, kao što su:

- konzultantske usluge na projektu uređenja prostora NSK u Zagrebu kao središnjega prostora za provedbu aktivnosti predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. godine
- izradba projektne dokumentacije za uređenje NSK u Zagrebu kao središnjega prostora za provedbu djelatnosti predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. godine
- izvođenje radova rekonstrukcije povezanih s prenamjenom prostora NSK u Zagrebu kao središnjega prostora za provedbu djelatnosti predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. godine
- stručni nadzor nad izvođenjem radova rekonstrukcije povezanih s prenamjenom prostora NSK u Zagrebu kao središnjega prostora za provedbu djelatnosti predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. godine
- izvođenje radova sanacije okoliša zgrade Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
- stručni nadzor nad izvođenjem radova sanacije okoliša zgrade Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
- ugovori o javnoj nabavi robe za opremanje interijera dijela prostora Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu kao središnjega prostora za provedbu aktivnosti predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. godine u Republici Hrvatskoj.

Djelatnici Odsjeka *Održavanje* u skladu s gore navedenima aktivnostima imenovani su članovima povjerenstava, radnih grupa i operativno-tehničkih timova te su sudjelovali na sastancima radi nadogradnje i ostvarenja svih projektnih zadataka.

3.8.5 Odsjek *Sigurnost*

Obavljao je poslove u svojem djelokrugu rada podijeljene na područja privatne zaštite, zaštite na radu, zaštite od požara, obrane, tjelesne i tehničke zaštite u zaštiti osoba i imovine te poslove vatrogastva i garderobe.

Privatna zaštita, zaštita na radu i zaštita od požara i obrana

Navedeni poslovi ostvareni su pripremom sustava sigurnosti, nadzorom i kontrolom primjene mjera sigurnosti i zaštite te operativnim održavanjem sustava sigurnosti.

Poslovi zaštite osoba i imovine – tjelesna i tehnička zaštita

Poslovi tjelesne zaštite ostvareni su 24-satnim dežurstvom na poslovima tjelesne zaštite koju provode zaposlenici na radnim mjestima službenoga, glavnoga i gospodarskoga ulaza u osiguranju građe, korisnika, zaposlenika i imovine.

Poslovi tehničke zaštite ostvareni su 24-satnim dežurstvom operatera u Centralnome nadzornom upravljačkom sustavu, uz primjenu različitih oblika tehničkoga šticeanja – intervencije operatera u svezi s protuprovalnim i protupožarnim sustavom zgrade Knjižnice, obuhvaćajući Zemljišnoknjižni odjel Općinskoga građanskog suda u Zagrebu, nadzora elektroenergetskoga sustava, nadzora teleliftova, videonadzora, nadzora sustava klimatizacije / *sprinkler* stanica, internoga razglasa te telefonske centrale.

Vatrogasno dežurstvo

Navedeni poslovi ostvareni su preventivnim i edukativnim djelatnostima, uz interni nadzor sustava i opreme.

Upravljanje garderobama

Navedeni poslovi ostvareni su provjerom stanja garderoba, rukovanjem stvarima korisnika, provjerom ormarića za večernji rad Knjižnice, stanja brojeva garderoba i ključeva ormarića te upoznavanjem korisnika s pravilima Kućnoga reda Knjižnice.

3.9 ODJEL *INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE*

Odjel *Informacijske tehnologije* osigurava informatičku potporu sveukupnomu poslovanju Knjižnice, unutarnjoj mreži, izgradnju, razvoj i održavanje aplikacija te informatičkoga sustava, održavanje računala – mrežnih poslužitelja, osobnih računala i drugih informatičkih uređaja u skladu s Planom rada za 2019. godinu koji je temeljen na ciljevima Strategije NSK 2016. – 2020. i Akcijskome planu rada NSK 2016. – 2020. U Odjelu je zaposleno 14 djelatnika.

Redoviti poslovi

Tijekom 2019. godine nastavljene su redovite stručne djelatnosti u sklopu održavanja i razvoja Integriranoga knjižničnog sustava (IKS) u Knjižnici te visokoškolskim i znanstvenim knjižnicama u Republici Hrvatskoj. Knjižnicama članicama Integriranoga knjižničnog sustava (IKS) osiguran je izvedbeni rad u modulima *Katalogizacija*, *Nabava / Serijske publikacije* i *Cirkulacija*, a redovito su usklađivane funkcionalne dopune te razvoj u sklopu informatičke potpore i redaktorskog nadzora.

Na razini sustava aktivnosti su obuhvaćale administraciju i pružanje pomoći preko uspostavljena sustava za potporu koji predstavlja glavni komunikacijski kanal s korisnicima IKS-a u slučaju tehničkoga i stručnoga problema u radu ili zahtjeva/prijedloga za poboljšanjem sustava. Redovito je posuđen mrežni portal BUKI sudionika IKS-a s pripadajućom dokumentacijom. Aktivnosti su obuhvatile održavanje bibliografske i nacionalne normativne baze, edukaciju, praćenje razvoja i usvajanje dopuna odgovarajućih normi na razini sustava, središnje administriranje sustava i njegovo funkcionalno podešavanje, izradbu modularnih i izvješća SQL s analizom podataka, izradbu inventarnoga popisa, održavanje i razvoj Web OPAC-a, održavanje funkcionalnoga rada zajedničkoga mrežnog poslužitelja te sustavno konfiguriranje sustava. Za sve sudionike u Integriranome knjižničnom sustavu administrirani su korisnički računi u Alephu s pripadajućim ovlastima za rad te korisnički računi za pristup portalu IKS, Sustavu za podršku i portalu BUKI. Organizirana je i provedena sigurnosna zaštita podataka na zajedničkome mrežnom poslužitelju uz izradbu sigurnosnoga preslika, odnosno pohranjivanja podataka u utvrđenim vremenskim razmacima. Prilagođavane su konfiguracijske datoteke radi rješavanja teškoća i razvoja postupka rada. Pružana je tehnička pomoć i potpora pri uporabi sustava za djelatnike NSK i članice Sustava, što je obuhvaćalo i stručni posjet zbog instalacije i posuđenjivanja klijenata u knjižnicama članicama Sustava. Izrađivala se statistika na zahtjev preko servisnih modularnih izvješća te upita SQL, a izrađivane su i pripremane datoteke za sveopće izmjene knjižničnih zapisa. U 2019. godini Katalog Knjižnice dosegao je veličinu od milijun bibliografskih zapisa za građu koju posjeduje.

Radno vrijeme –elektroničko bilježenje radnoga vremena

Uz redovitu administraciju, pružana je i potpora za potrebe sustava ERV. Pružana je tehnička pomoć pri uspostavljanju i korištenju računalnoga programa za naplatu usluga u korisničkim službama i računovodstvu Knjižnice.

Aplikacije

Održavane su i dorađene aplikacije koje su izradili programeri NSK – URN:NBN, Tematska pretraživanja, Pitajte knjižničara, Obrazac CIP, Bibliografije, Autorska naknada, ISMN, adresar ISSN-a, UDK, Registar ugovora, Spremište, BRKLJA, Upravitelj časopisa, aplikacija za predbilježbu večernjega rada, aplikacija za predaju izvješća, aplikacija za elektroničku predbilježbu dvorana i opreme za sastanke, seminarske dvorane i e-učionice, Znanstvena indeksiranost i citiranost te Viškovi.

Izrađivana su te prilagođavana i brojna druga programska rješenja, kao npr. Bibliografska baza *Croatica*, uz redovito održavanje, razvoj i pružanje tehničke potpore.

Infrastruktura

Redovito se održavalo više od 300 stolnih računala i više od 50 raznovrsnih poslužitelja – Microsoft Server, SUN Solaris i Linux, kao i aktivna mrežna oprema – *firewall*, *routeri* i *switchevi*. Djelomičnom zamjenom računalne opreme koju koriste djelatnici bitno se smanjio broj prijavljenih teškoća i zahtjeva za tehničkom potporom. Kako bi svi djelatnici imali osnovni preduvjet odgovarajuće opreme za nesmetano obavljanje redovitih poslova, nužno je nastaviti ulaganje u računalnu opremu.

Zbog neispravnosti starih uređaja za ispis nabavljeni su multifunkcijski fotokopirni uređaji koji su mrežno povezani, a djelatnici su spojeni na uređaj. Lokacije uređaja obuhvatile su sve potrebne prostore. Zbog mogućega smanjenja troškova na razini Knjižnice nužno je formalnom odlukom poboljšati ispisna rješenja za djelatnike i korisnike kojima se usluga naplaćuje.

U sklopu novčanih mogućnosti nabavljala se računalna i programska oprema pa je tako u 2019. godini za rad djelatnika nabavljeno 68 novih računala, dva prijenosna računala, dva multifunkcijska pisača, 12 pisača te rezervni dijelovi koji su nužni za održavanje stare opreme. Provodila se raspodjela računalne opreme prema mjerilu bitnosti poslova i dogovora s glavnom ravnateljicom.

Službenim kanalima pokušavala se ostvariti suradnja s drugim ustanovama radi donacije nove ili stare opreme. Ostvareni su poslovni kontakti i suradnja s brojnim ustanovama, kao što su CARNET, HEP, Epson i dr.

Neprekidno se provodilo održavanje i upravljanje elektroničkim identitetima preko sustava imenika AAI@EduHr, uz provođenje provjera usklađenosti (certificiranja) matičnih ustanova i davatelja usluga s normama AAI@EduHr. Službenom provjerom usklađenosti matičnih ustanova s normama Autentikacijske i autorizacijske infrastrukture znanosti i visokoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj – AAI-EduHr za 2019. godinu ostvarena je ocjena *Izvršna usklađenost*.

Neprekidno su provedene i brojne aktivnosti u svezi s uređajem Fortigate Firewall, upravljanjem i održavanjem preklopnika, aktivnoga direktorija i poslužitelja DHCP-a, održavanjem sustava WSUS, upravljanjem i održavanjem sustava MS Office 365 u Knjižnici, održavanjem servisa i poslužitelja u svezi s projektom *DNC*, revizijom skupnih elektroničkih popisa, korisničkih računa i ovlasti, sustavnom administracijom i prilagođavanjem mreže.

Razvojni programi

Hrvatski nacionalni skupni katalog

U Skupni katalog tijekom godine uvezena je bibliografska baza Hrvatskoga državnog arhiva. Promijenjen je način izvoza podataka iz knjižničnoga informacijskog sustava. Sada se umjesto izvoza podataka u formatu MARC21 koristi sučelje OAI-PMH. U Odjelu *Informacijske tehnologije* redovito se provodila potrebna funkcionalna doradba VuFind-a.

Mrežni portali

Ostvarena je izradba novih portala, ali i tehničko održavanje s potporom za postojeće portale i mrežne stranice. Napravljene su nadogradnje WordPressa i dodataka, što je obuhvaćalo i testiranje nakon nadogradnje za brojne stranice i portale, a tom su prilikom rađene i brojne doradbe na stranicama. Izrađeni su novi tematski portali, kao što su ps.nsk.hr, lab.nsk.hr, maticna.nsk.hr i smart.nsk.hr. Opseg posla bio je znatno povećan pri uspostavi novoga portala za CSSU (cssu.nsk.hr) te izradbi novoga sučelja za HAW (haw.nsk.hr).

Infrastruktura

Projekt obuhvaćanja trećega i četvrtoga kata mrežom Wi-Fi ostvaren u suradnji s Microsoftom u listopadu 2019. godine došao je do kraja svojega ugovornog razdoblja. U dogovoru s Microsoftovom podrškom odrađeni su tehnički sastanci na kojem su dogovorene nužne aktivnosti kako bi se preuzela darovana mrežna oprema postavljena u prostoru Knjižnice. Odsjek *IT infrastruktura* uspješno je preuzeo administraciju mrežnih uređaja te nadogradnju i proširenje mreže Wi-Fi za korisnike koja je navedenim aktivnostima izjednačena s postojećom Wi-Fi mrežom Knjižnice. Provedene su aktivnosti kojima bi se mogla nastaviti buduća suradnja s Microsoftom, što bi moglo obuhvaćati opremu za korisnike, tablete i slične projekte. CARNET-u, koji je bio uključen u Projekt, prosljeđena je sva pripadajuća dokumentacija te su izrađene upute koje opisuju postupak preuzimanja administracije kako bi škole koje su bile uključene u Projekt mogle dobiti radnu inačicu uputa o načinu preuzimanja administracije.

Administriran je i sustav Bacula sa sigurnosnim preslikom podataka Knjižnice, a zbog povećanih potreba spremanja podataka provedena je nabava novoga sigurnosnog preslika podataka sustava na trake. U suradnji s vanjskom tvrtkom pružana je potrebna tehnička potpora kako bi se novi sustav prilagodio novim zahtjevima pa je nadogradnja uspješno i provedena. Provodilo se i posuvremenjivanje poslužitelja Microsoft SQL i Windows Server koji se koriste za potrebe razvijenih programskih rješenja. Neprekidno je rađeno na razvoju, dizajnu i administraciji baza podataka u Knjižnici, što obuhvaća praćenje, održavanje te brigu o sigurnosti – podešavanju sigurnosnih preslika baza, dodavanje autorizacija na pojedinim bazama poslužitelja MS SQL, MySQL i SQL *backup* – podešavanje dnevne izradbe sigurnosnih preslika svih baza na svim poslužiteljima. Provedene su migracije virtualnih poslužitelja sa starih poslužitelja na noviju poslužiteljsku opremu.

Provedena je i zamjena zastarjeloga sustava informiranja korisnika preko ekrana u prostoru Knjižnice. Nabavljena je nova oprema koja obuhvaća dva velika ekrana na mobilnim nosačima za prostor ulazne dvorane – predvorja, 17 manjih ekrana s nosačima koji su postavljeni u prostor ispred dizala i jedan u ured ravnateljstva. Konfiguriran je virtualni poslužitelj te je instalirana potrebna programska platforma kojom se administrira prikaz sadržaja na svim ekranima u Knjižnici.

Implementirano je sigurnosno rješenje snimke stanja za korisnička računala, što je bilo moguće provesti s obzirom na odobrena sredstva za nabavu.

Za potrebe predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. pružena je bitna i zahtjevna tehnička potpora koja je obuhvaćala obilazak lokacija, utvrđivanje položaja u novome prostoru, članstvo u povjerenstvima, suradnju sa službenim osobama te smještaj i preuzimanje opreme koja se postavljala u prostor *server – sale*. Pružana je i tehnička potpora vanjskim izvođačima na povezivanju ustanove novim poveznicama, koordinacija i tehnička potpora tehničkoj zaštiti, Hrvatskoj radoteleviziji, mobilnomu operateru i ostalim vanjskim izvođačima.

Provedene su i pripremne radnje koje su obuhvaćale i planiranje mrežne povezanosti te aktivnosti na uspostavi Digitalnoga laboratorija u vanjskome lokalnu 11 – BTS.

Tijekom godine pružana je informatička potpora djelatnicima Knjižnice, tvrtkama i pojedincima koji su organizirali događanja, izložbe i predstavljanja u Knjižnici, što je obuhvaćalo i postavljanje mreže, računala i projektora.

Na računalima i mrežnim uređajima implementirana je sigurnosna zaštita od neovlaštena korištenja, prijave te uporabe računala i mrežne opreme. Računala i poslužitelji redovito su se nadograđivali dostupnim nadogradnjama koje su izdali proizvođači programske potpore. Sva računala zaštićena su najnovijom sigurnosnom programskom potporom protiv zlonamjernih programa.

Projektna djelatnost u 2019. godini

Provođene su aktivnosti povezane s projektom *Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija – e-Izvori* – održavanje portala baze.nsk.hr, kao i nadogradnje sustava za udaljeni pristup znanstvenim izvorima – EzProxy.

4 KULTURNE, OBRAZOVNE I ZNANSTVENE AKTIVNOSTI: SURADNIČKI PROGRAMI VIŠE ODJELA I PROCESA

4.1 MEĐUNARODNA SURADNJA

Međunarodna suradnja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu potpora je ostvarenju njezinih strateških ciljeva. Programi i aktivnosti provode se sudjelovanjem svih organizacijskih jedinica Knjižnice, a ostvaruju se aktivnim sudjelovanjem u međunarodnim strukovnim organizacijama i udruženjima, suradnjom s nacionalnim i ostalim knjižnicama, ali i drugim srodnim ustanovama u Europi i svijetu. Popis udruga, kojih je Knjižnica član, nalazi se u prilogu

Provedeno je praćenje i potpora aktivnoga sudjelovanja, posuvremenjivanje dokumenata/ugovora o članstvu te provedba i ostvarenje članskih i novčanih obveza u međunarodnim knjižničarskim i drugim strukovnim udrugama. Nastavljena je suradnja s knjižnicama i drugim ustanovama zbog usklađenosti zajedničkih projekata, organizacije izložaba, posjeta i predavanja, razmjene građe i stručnjaka i dr.

Izrađeno je pet prijava na natječeaje, na natječaj Ministarstva kulture Republike Hrvatske – Godišnji sastanak CENL-a (*Conference of European National Librarians*), Kraljevska knjižnica Belgije, Bruxelles, 7. – 9. lipnja 2020., Sudjelovanje na Svjetskome knjižničarskom i informacijskome kongresu i 86. konferenciji Međunarodnoga saveza knjižničarskih društava i ustanova (IFLA), Dublin, Irska 15. – 21. kolovoza 2020., Redoviti godišnji sastanak Upravnoga odbora Međunarodnoga ureda za ISSN te Opće skupštine ISSN-a s popratnom konferencijom, 27. – 30. travnja 2020. Pariz, Francuska, Predstavljanje hrvatske kulturne baštine tijekom predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije, kao i Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske – Plaćanje članarina u međunarodnim znanstvenoistraživačkim tijelima za 2019. godinu (IIPC, ISBN, ISMN, ISSN i UDCC).

Pripremljena su izvješća o radu NSK za 2018. godinu za CENL i CDNL.

U sklopu suradnje s CENL-om pripremljeni su materijali o NSK za nove mrežne stranice CENL-a, pripremljena je suradnja na projektu Austrijske nacionalne knjižnice o temi Dunava pod nazivom *Exploring & Sharing the Danube Collections*, usklađena je prijava na natječaj potpore – *Skills and knowledge exchange bursary*, prijavljeno je sudjelovanje u radnim grupama – *Library development opportunities* i *Library collections: preservation and access group* u suradnji s Nacionalnom knjižnicom Bugarske, poslani su podaci za *Training development survey* te je poslan dokument o aktivnostima projekta *NSK Zelena knjižnica za zelenu Hrvatsku*.

Rad u Upravnome odboru ISSN-a obuhvaćao je, uz redovite poslove, i sudjelovanje na 79. sastanku Upravnoga odbora te rad na novoj strategiji ISSN-a do 2024. godine.

Organiziran su stručni posjeti te je pripremljeno šest programa stručne prakse u sklopu programa Erasmus+ za 2019. i 2020. godinu.

Tablica 12. Sudjelovanje u međunarodnim programima mobilnosti i razmjena stručnjaka.

Vrsta posjeta/boravka	
Erasmus +	María Ángeles Lacasa Otin (director, Library of the School of Dental Medicine, Complutense University of Madrid), 26. – 30. kolovoza 2019.
Stručna razmjena	Troje studenta sa Sveučilišta u Lodzu, 25. listopada 2019.
Stručna razmjena	Izaslanstvo Nacionalne knjižnice Kosova, 28. studenoga 2019.

Projekti i programi

Projekt *Hrvatska glagoljica* – dovršetak komunikacije s knjižnicama i ustanovama, od kojih je kupljena građa u sklopu programa Digitalizacija hrvatske rukopisne građe u inozemnim ustanovama te ishođenje dopuštenja za korištenje jedinica.

Program preuzimanja ostavštine Radovana Ivšića – organizacija preuzimanja građe, zapisnik o preuzimanju građe u Parizu i Zagrebu, usklađenost izradbe popisa i priloga Ugovoru, priprema podataka za medijska predstavljanja te izradba konačnoga izvješća za Ministarstvo kulture Republike Hrvatske.

4.2 PROJEKTI I PROGRAMI

Suradnički znanstveni projekti

- *Hrvatsko knjižničarsko nazivlje – BIBLION* – nositelj: Filozofski fakultet u Zagrebu
- *CroRIS (Croatian Research Information System)* dio projekta *Znanstveno i tehnološki predviđanje* – nositelj: Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske

Međunarodni suradnički razvojni projekti

- *TRACE – Traditional children's stories for a common future* – koordinator: NSK

Razvojni projekti i programi

- *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine*
- *Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj*
- *Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija – e-Izvori*
- *Hrvatski nacionalni skupni katalog*
- *Portal otvorenih knjižničnih podataka: data.nsk.hr*
- *Digitalni laboratorij NSK*
- *Izrada, objavljivanje i održavanje nacionalnog pravilnika za katalogizaciju (do veljače 2019.), nastavlja se kao Izrada Pravilniku za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima*
- *Nacionalna kampanja za osobe s teškoćama čitanja i disleksijom „I ja želim čitati!“*
- *Središnji sustav narodnih knjižnica: distribucija i upravljanje sadržajima*
- *SMART Library – prototip primjene IoT tehnologije u knjižnici*

Projekti digitalizacije građe

- *Hrvatska glagoljica : digitalizacija građe i uspostava digitalne zbirke*
- *Osječke novine – digitalizacija građe NSK u sklopu projekta Na tragovima njemačkog jezika, književnosti i kulture na tlu Hrvatske*
- *Pozdrav iz Hrvatske*
- *Glagolitic.eu: okupljanje i međunarodno predstavljanje glagoljske baštine u digitalnom obliku*

Ostali programi

- *Hrvatska knjiga za Hrvate izvan Hrvatske: Gradimo mostove pisanom riječju*
- *HIT – Hrvatski iseljenički tisak: Nakladnička djelatnost Hrvata u iseljeništvu*
- *Hrvatski prvotisci: popis i opis prvotisaka u hrvatskim svjetovnim i crkvenim ustanovama*
- *Konzervatorsko-restauratorski radovi na dvije rijetke knjige iz Manastira Uspenja Presvete Bogorodice u Krupi*
- *Konzervatorsko-restauratorski radovi na dvama prvotiscima iz Franjevačkoga samostana sv. Frane u Zadru*

- Konzervatorsko-restauratorski radovi na prvotisku iz Nadbiskupskoga sjemeništa *Zmajević* u Zadru
- Konzervatorsko-restauratorski radovi na knjizi u privatnome vlasništvu gosp. Pavića iz Nove Gradiške
- Konzervatorsko-restauratorski radovi na rukopisu na pergameni iz Znanstvene knjižnice u Dubrovniku
- Programi zaštite i očuvanja knjižnične građe koja ima svojstvo kulturnoga dobra
- procjena stanja i potreba s preporukama za daljnje postupanje – Knjižnica *Pavao Štoos* u Župi Uznesenja BDM Pokupsko
- procjena stanja i potreba s preporukama za daljnje postupanje – Knjižnica Franjevačkoga samostana sv. Ivana Krstitelja u Varaždinu
- procjena stanja i potreba s preporukama za daljnje postupanje – Knjižnica Uršulinskoga samostana u Varaždinu
- procjena stanja i potreba s preporukama za daljnje postupanje – Znanstvena knjižnica *Juraj Habdelić* u Zagrebu
- procjena stanja i potreba s preporukama za daljnje postupanje – Znanstvena knjižnica u Dubrovniku

4.3 ZNANSTVENA DJELATNOST

Znanstvena djelatnost Knjižnice temelji se na Strateškome programu znanstvenih istraživanja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu 2015. – 2020., a njegovu provedbu usklađuje Znanstveno vijeće, dok je za operativni rad zadužen Znanstveni odbor.

Reakreditacija znanstvene djelatnosti Knjižnice

Kako je 28. siječnja 2019. godine istjecao trogodišnji rok za uklanjanje utvrđenih nedostataka za obavljanje znanstvene djelatnosti, glavna je zadaća Znanstvenoga vijeća bila sastaviti Izvještaj o uklanjanju nedostataka za obavljanje znanstvene djelatnosti Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i dostaviti ga Ministarstvu znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske u naznačenome roku. U prosincu 2019. godine Agencija za znanost i visoko obrazovanje donosi Akreditacijsku preporuku u kojoj se, na temelju spomenuta Izvještaja, predlaže Ministarstvu znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske izdavanje potvrde NSK o ispunjavanju uvjeta za obavljanje znanstvene djelatnosti.

Znanstveno osoblje

Znanstveno vijeće broji 15 magistara znanosti i 18 doktora znanosti, od kojih je pet znanstvenih suradnika izabrano u području društvenih znanosti te području informacijskih i komunikacijskih znanosti, što je područje u kojem Knjižnica obavlja znanstvenu djelatnost. Ukupno je sedmero zaposlenika u postupku izradbe doktorskoga rada. Za jednoga je djelatnika pokrenut postupak za izbor u zvanje znanstvenoga suradnika.

Znanstveni projekti

Knjižnica je aktivno sudjelovala u radu na znanstvenome projektu *Hrvatsko knjižničarsko nazivlje BIBLION* koji je u sklopu projekta *Izgradnja hrvatskog strukovnog nazivlja STRUNA-09-2017*. odobrila Hrvatska zaklada za znanost. Projekt je trajao od 28. veljače 2018. do 27. kolovoza 2019. godine. Temeljna je svrha Projekta bila usustaviti knjižničarsko nazivlje i obraditi gotovo 1500 temeljnih naziva iz područja knjižničarstva. U lipnju 2019. održan je okrugli stol pod nazivom *Hrvatsko knjižničarsko nazivlje*. Rad na unosu strukovnoga nazivlja završio je u kolovozu 2019. godine, nakon čega se pristupilo terminološkoj obradbi definicija.

Knjižnica sudjeluje u radnoj skupini za potporu izradbi sustava CroRIS (Croatian Research Information System) u sklopu projekta *Znanstveno i tehnologijsko predviđanje: 2017. – 2021.* te strateškome projektu Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske i Središnje agencije za financijsko ugovaranje programa i projekata Europske unije.

Znanstvena istraživanja i znanstveno publiciranje

Tijekom 2019. godine objavljeno je 14 znanstvenih radova, a od toga:

- četiri izvorna znanstvena rada
- šest preglednih znanstvenih radova
- tri prethodna priopćenja
- jedna knjiga.

Znanstvena infrastruktura

Knjižnica izgrađuje i znanstvenu infrastrukturu za hrvatsku znanstvenu zajednicu. Od posebna je značenja osiguranje pristupa e-izvorima, što se provodi u sklopu projekta *Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija – e-Izvori*. Knjižnica sudjeluje u razvoju mreže akademskih repozitorija DABAR u visokim učilištima Republike Hrvatske sa Srcem i ostalim ustanovama. Ocjenjski radovi hrvatskih sveučilišta pohranjuju se u repozitorije sveučilišta i visokih učilišta te u Nacionalni repozitorij disertacija i znanstvenih magistarskih radova na e-adresi <https://dr.nsk.hr> i Nacionalni repozitorij diplomskih i završnih radova na e-adresi <https://zir.nsk.hr>. Knjižnica je zadužena i za održavanje i razvoj Repozitorija Sveučilišta u Zagrebu na e-adresi <https://repozitorij.unizg.hr/en> i Repozitorij NSK na e-adresi <https://repozitorij.nsk.hr>. Za hrvatsku akademsku zajednicu Knjižnica provodi bibliometrijska pretraživanja.

4.4 EDUKACIJA

CENTAR ZA STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE KNJIŽNIČARA

Redoviti program stalnoga stručnog usavršavanja

Godišnji program za 2019. godinu raspoređen je u deset temeljnih modula te sadrži 80 tečajeva i pet mrežnih seminara u organizaciji Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj. Osim osnovnih tečajeva, Centar povremeno organizira i gostujuća predavanja, a polaznici mogu izabrati i tečajeve Sveučilišnoga računskog centra – Srca, čiji je program dostupan na mrežnoj stranici Centra.

Centar je u tome razdoblju ostvario 264 sata edukacije.

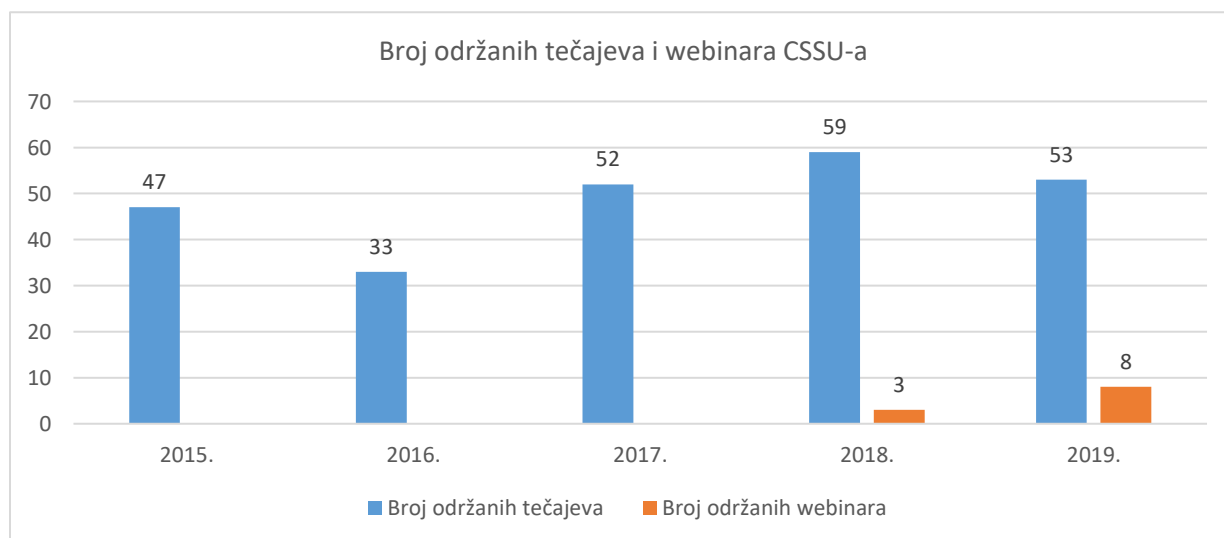
U Zagrebu je održan 21 tečaj i osam mrežnih seminara, ostvareno je 116 sati edukacije, odnosno 43,90 posto, na kojoj je nazočilo 458 polaznika.

U knjižnicama izvan Zagreba održana su 32 tečaja te je ostvareno 148 sati edukacije, odnosno 56,10 posto, sa 771 polaznikom.

U sklopu mrežnih seminara održano je 12 sati edukacije.

Djelovanje Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara za 2019. godinu omogućeno je na temelju sredstava za programe javnih potreba u kulturi Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Elektroničko izdanje godišnjega programa izobrazbe javno je dostupno na e-adresi <http://cssu.nsk.hr>. Osim uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske, tečajevi iz godišnjega programa stručne edukacije ostvareni su prema iskazanoj kotizaciji ili troškovima organizacije.

Redovito se šalju elektroničke novosti s pregledom tečajeva Centra. Redovito se posuvremenjuje Adresar elektroničkih adresa predavača i suradnika, kao i mrežna stranica Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara.

Slika 6. Broj održanih tečajeva i mrežnih seminara Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u razdoblju od pet godina.

Polaznici programa

Tijekom 2019. godine u programima trajne izobrazbe Centra sudjelovala su 1532 polaznika, a od toga je bilo 1229 polaznika klasičnih tečajeva te 303 polaznika mrežnih seminara (webinara).

Tablica 13. Trend promjena strukture polaznika prema vrsti knjižnica.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	Trend
Narodne knjižnice	327 (32 %)	217 (33 %)	330 (31 %)	298 (25 %)	435 (28 %)	↗
Školske knjižnice	494 (47 %)	277 (42 %)	335 (32 %)	384 (33 %)	609 (40 %)	↗
Visokoškolske knjižnice	146 (14 %)	67 (10 %)	191 (18 %)	154 (13 %)	95 (6 %)	↘
Specijalne knjižnice	29 (3 %)	42 (6 %)	93 (9 %)	122 (10 %)	119 (8 %)	↘
Knjižnica	22 (3 %)	59 (9 %)	76 (7 %)	144 (12 %)	119 (8 %)	↘
Ostali – muzeji, arhivi, znanstvena zajednica i sl.	20 (2 %)	6 (1 %)	41 (4 %)	81 (7 %)	150 (10 %)	↗

Razvojne aktivnosti

Mrežni seminari (webinari) u organizaciji Centra

Tijekom 2019. godine nastavljena je organizacija učenja na daljinu preko mrežnih seminara.

Od 2019. godine redizajnom novoga mrežnog portala Centra omogućeno je automatizirano generiranje potvrda o pohađanju trajne izobrazbe. Polaznici nakon mrežnih seminara na prijavljene e-adrese dobivaju poveznicu na snimku mrežnih seminara te potvrdu o pohađanju u PDF obliku koju mogu ispisati prema potrebi radi bilježenja aktivnosti cjeloživotnoga učenja, a u svrhu prikupljanja dokumentacije za više zvanje u struci i sl.

Novi mrežni portal Centra

Novi mrežni portal Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj od 21. veljače 2019. godine dostupan je na e-adresi <http://cssu.nsk.hr>.

Suradnja s Institutom za razvoj i inovativnost mladih u sklopu programa Digitalni laboratorij NSK

U sklopu programa Digitalni laboratorij NSK u ožujku je uspostavljena suradnja Centra i Instituta za razvoj i inovativnost mladih na početku novoga ciklusa izobrazbe knjižničara za uporabu micro:bita, BOSON seta te 3D pisaača u knjižnicama širom Hrvatske.

Institut za razvoj i inovativnost mladih u sklopu projekta *Digitalni građanin* osigurao je opremu i edukacijske materijale te je vodio organizaciju i koordinaciju programa, a Centar je vodio upisnik polaznika te izdavao potvrde o pohađanju izobrazbe kako bi se i tako naglasila i priznala važnost stjecanja novih znanja i vještina u STEM području te primjena novih tehnologija u knjižnicama. Tijekom 2019. godine Centar je izdao 277 potvrda o pohađanju radionica u sklopu navedene izobrazbe.

Cjeloživotno učenje knjižničara i planiranje karijere

Potvrde o pohađanju programa izražene u bodovima CEU i postignutoj razini sposobnosti polaznicima izdaje Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj radi bilježenja

postignutoga učenja i usavršavanja. Priređene su i izdane 22 kumulativne potvrde o aktivnostima stručnoga usavršavanja radi izbora u više stručno zvanje.

Edukacija e-Izvori

U sklopu projekta *Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija – e-Izvori* tijekom 2019. godine održane su 32 edukacijske radionice, od kojih 19 radionica u Knjižnici i 13 radionica izvan nje, i to:

Elektronički izvori znanstvenih i stručnih informacija – održano je 17 radionica i sudjelovalo je 120 polaznika, od kojih je 11 radionica i 36 polaznika održano u Knjižnici, a od toga devet skupnih radionica, i to 34 polaznika te dvije individualne i šest radionica izvan Knjižnice sa 84 polaznika.

Značaj bibliometrijskih analiza u kvantitativnom vrednovanju kvalitete znanstvene djelatnosti – održano je 15 radionica i sudjelovalo je 118 polaznika, od kojih je osam radionica i 29 polaznika održano u Knjižnici, a od toga sedam skupnih radionica, i to 28 polaznika te jedna individualna i sedam radionica izvan Knjižnice sa 89 polaznika.

Studentska praksa u 2019. godini

Organizacija studentske prakse odvijala se prema programu objavljenome na mrežnoj adresi Centra <http://cssu.nsk.hr/karijera>, uz pridruživanje pojedinih odjela prema potrebi. Obuhvaćala je i pisanje zamolbi za održavanje studentske prakse, izradbu izvješća o održanoj studentskoj praksi, usklađivanje, komunikaciju i dogovor s voditeljima studentske prakse i studentima, kao i vođenje dokumentacije o studentskoj praksi. Provedeni su sljedeći programi, i to Centar i Zbirka za knjižničarstvo, Grafička zbirka, Program digitalizacije, Sadržajna i deskriptivna obrada, Službe i usluge za korisnike, Zaštita i restauracija knjižnične građe, Zbirka muzikalija i audiomaterijala i Zbirka zemljovida i atlasa.

Studentska praksa odrađivala se i u Bibliografskome središtu te Čitaonicama i posebnim zbirkama građe. Studentsku praksu u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu ostvarilo je 46 studenata. Ostvarena su 2164 sata praktičnoga rada.

Tablica 14. Broj sati praktičnoga rada.

Programi studentske prakse		Broj sati u programu – hrvatski studenti	Broj sati u programu – inozemni studenti	Ukupno
1.	Bibliografsko središte	24	96	120
2.	CSSU i Zbirka za knjižničarstvo	160	2	162
3.	Grafička zbirka	24	20	44
4.	Nabava e-izvora	0	2	2
5.	Program digitalizacije	364	24	388
6.	Sadržajna i deskriptivna obrada	16	88	104
7.	Službe i usluge za korisnike	900	6	906
8.	Zaštita i restauracija knjižnične građe	148	4	152
9.	Zbirka muzikalija i audiomaterijala	184	18	202
10.	Zbirka rukopisa i starih knjiga	40	36	76
11.	Zbirka zemljovida i atlasa	0	8	8
	Ukupno	1860	304	2164

Edukativni programi za javnost – otvorenost Knjižnice građanima

Knjižnica je otvorena za građane tijekom godine. Organizirane skupine za stručni obilazak Knjižnice najčešće su tijekom Dana Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Dana otvorenih vrata i sličnih događanja. Tijekom 2019. godine *Informacijski centar* uskladio je prijave zainteresiranih, prihvaćao je skupine te je predstavljao knjižnične sadržaje i usluge građanima u suradnji s Čitaonicama i posebnim zbirka građe, zbirka građe posebne vrste te Odjelom *Zaštita i pohrana*. Najčešće su uz obavijesne sadržaje predstavljeni i edukativni, osobito maturantima, studentima i knjižničarima. Tijekom 2019. godine ostvareno je 245 stručnih vodstava i edukativnih programa za 4235 posjetitelja. U Odjelu *Korisničke službe* provodi se i edukativni program za maturante pod nazivom *Uvod u svijet informacija*.

Tablica 15. Posjetitelji Knjižnice.

	Učenici osnovnih škola	Učenici srednjih škola	Studenti	Ostali	Inozemni državljani	Ukupno
	<i>Skupine (posjetitelji)</i>	<i>Skupine (posjetitelji)</i>	<i>Skupine (posjetitelji)</i>	<i>Skupine (posjetitelji)</i>	<i>Skupine (posjetitelji)</i>	<i>Skupine (posjetitelji)</i>
2018.	151 (4934)	46 (1939)	17 (426)	42 (819)	23 (302)	322 (8118)
2019.	94 (1430)	37 (955)	65 (990)	49 (860)	17 (135)	245 (4235)

4.5 PORTALI NACIONALNE I SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE U ZAGREBU I PROFILI KNJIŽNICE NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

Portal Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

Djelatnosti, građa, usluge i proizvodi Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu u digitalnome okruženju objavljuju se i promiču na Portalu te stranicama i profilima na društvenim mrežama – Facebooku, Twitteru, YouTubeu, Pinterestu, LinkedInu i Instagramu. Redovito se prate statistička izvješća o posjećenosti Portala, kao i stranica i profila na društvenim mrežama, te kvantitativni i kvalitativni pokazatelji radi vrjednovanja usluga koje se pružaju i povećanja njihove kvalitete.

Tijekom 2019. godine portal NSK ostvario je 482 364 posjeta, dok je broj pregledanih stranica na Portalu bio 1 755 077. Jedinstvenih posjetitelja bilo je 257 544. Novih je posjeta tijekom 2019. godine bilo 80,90 posto. Prosječno vrijeme zadržavanja na stranici na portalu NSK iznosilo je 2 minute i 44 sekunde, a svaki je korisnik prosječno pregledao 3,64 stranice na Portalu. Najviše posjeta Portalu bilo je iz Hrvatske, a među prvih deset zemalja bile su Sjedinjene Američke Države, Bosna i Hercegovina, Srbija, Njemačka, Japan, Slovenija, Južna Koreja, Australija i Austrija.

Tablica 16. Posjećenost portalu NSK i Katalogu NSK.

	Portal NSK			Katalog NSK		
	2018.	2019.	Rezultati	2018.	2019.	Rezultati
Broj posjeta	496 671	482 364	▬ (3 %)	98 731	88 885	▬ (10 %)
Broj pojedinačnih posjetitelja	247 688	257 544	▬ (4 %)	94 300	83 719	▬ (11 %)
Broj pregledanih stranica	2 118 307	1 755 077	▬ (17 %)	4 465 351	4 264 071	▬ (5 %)

Sustavi Digitalne knjižnice i virtualne izložbe

U 2019. godini radilo se na održavanju, razvoju i određivanju novih funkcionalnosti u sklopu Digitalnih zbiraka NSK.

Krajem 2019. objavljena je nova poboljšana inačica portala Virtualne izložbe te su objavljena četiri nova tematska portala za građu iz posebnih zbiraka.

Tablica 17. Podatci o posjetu portalima sustava Digitalne knjižnice Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i virtualnim izložbama.

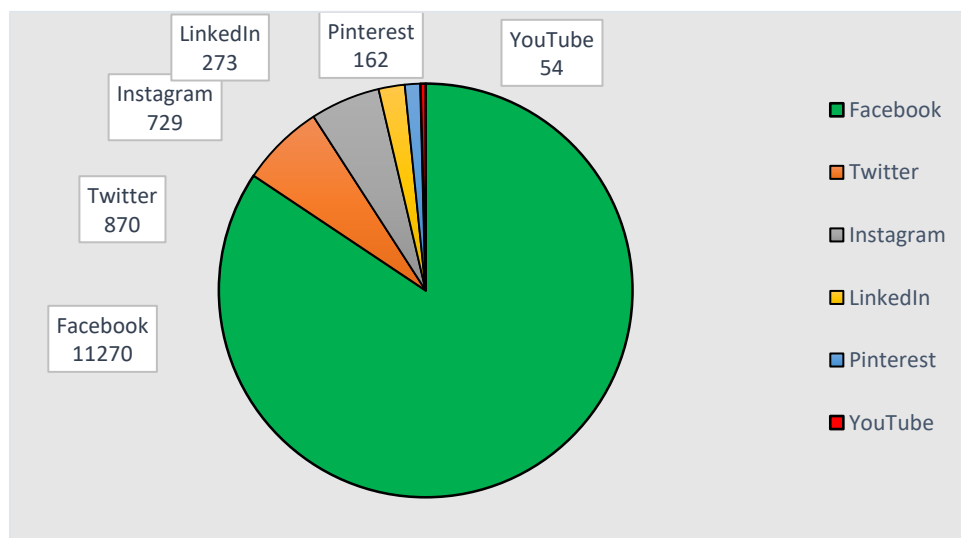
	2018.	2019.	Usporedba 2018./2019.
Posjeti	898 674	1 197 142	▬ (25 %)
Korisnici	598 189	796 807	▬ (25 %)
Pregledane stranice	2 250 327	2 869 722	▬ (22 %)

Iz brojčanih podataka može se zaključiti kako je broj posjeta, posjetitelja i broj pregledanih stranica u Katalogu NSK u blagome padu u odnosu na 2018. godinu, dok sustav Digitalne knjižnice i virtualne izložbe bilježe tendenciju rasta u sve tri kategorije. Uspoređujući 2019. sa 2018. godinom, broj

korisnika i posjeta sustavima Digitalne knjižnice i virtualne izložbe porastao je u 2019. za 25 posto, dok je broj pregledanih stranica povećan za 22 posto.

Društvene mreže

Stranicu Knjižnice na Facebooku do kraja 2019. godine pratilo je 11 270 korisnika, dok su profili Knjižnice na ostalim društvenim mrežama ostvarili sljedeći broj pratitelja/korisnika, i to Twitter 870 pratitelja, Instagram 729 korisnika, LinkedIn 273 korisnika, Pinterest 162 korisnika i YouTube 54 korisnika.

Slika 7. Korisnici stranica i profila Knjižnice na društvenim mrežama.

Za 8,70 posto povećao se broj korisnika koji prate Knjižnicu na društvenim mrežama.

Blog NSK

Slobodniji prikaz odabranih tema Knjižnica objavljuje preko Bloga NSK na e-adresi <http://nsk.hr/blog> koji je u 2019. godini zabilježio 7835 posjeta, 58 286 pregledanih stranica, 7790 jedinstvenih posjetitelja, 92,90 posto novih posjeta te zadržavanja na stranici od 21 minutu i 24 sekunde i 6,39 pregledanih stranica po korisniku. Blog NSK pokazuje tendenciju porasta u svim kategorijama.

Tablica 18. Brojčani pokazatelji Bloga NSK.

	2018.	2019.	Usporedba 2018./2019.
Broj posjeta	7077	7835	↗ (10 %)
Broj pojedinačnih posjetitelja	7072	7790	↗ (9 %)
Broj pregledanih stranica	8232	58 286	↗ (86 %)

Portal Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara

Od veljače 2019. godine objavljen je novi mrežni portal Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj koji je dostupan na e-adresi <http://cssu.nsk.hr>. Osim modernoga dizajna koji znatno poboljšava korisničko iskustvo pri pretraživanju Portala te ga čini lakšim za pregled preko mobilnih uređaja, na Portalu su omogućene i nove funkcionalnosti koje su osmišljene na temelju najnovijih trendova web-dizajna i korisničkoga iskustva. Novi dizajn i funkcionalnosti Portala izrađene su u skladu s rezultatima anketnoga istraživanja prethodno provedenoga među posjetiteljima mrežnoga portala Centra.

Brojčani pokazatelji aktivnosti mrežnoga portala bilježe pad posjeta, korisnika i pregledanih stranica. Prosječno je trajanje posjeta 3 minute i 15 sekundi.

Tablica 19. Podatci o posjećenosti portala Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj za 2019. godinu.

Portal CSSU	2018.	2019.	Usporedba 2018./2019.
Posjeti	15 009	14 995	☒ 14 (0,1 %)
Korisnici	7903	6852	☒ 1051 (14 %)
Pregledane stranice	58 248	59 031	☒ 783 (1 %)

Portal matične djelatnosti knjižnica Republike Hrvatske

U srpnju 2019. godine uspostavljen je Portal matične djelatnosti knjižnica Republike Hrvatske kao središnji izvor informacija o zadaćama matične djelatnosti za narodne, sveučilišne, specijalne, školske, visokoškolske i znanstvene te baštinske knjižnice, a dostupan je na e-adresi <http://maticna.nsk.hr>.

Portal Hrvatski UDK Online

Portal Hrvatski UDK Online koji je dostupan na e-adresi <http://hr.udc-hub.com/hr/login.php> mrežna je usluga za pristup tablicama Univerzalne decimalne klasifikacije na hrvatskome jeziku. Tendencija povećanja broja pretplaćenih knjižnica, korisnika i korištenja koji je zabilježen u 2018., nastavio se i u 2019. godini. Povećao se broj korisničkih računa Odsjeka *Informacijske znanosti*, a u blagome je porastu i broj pretplatničkih knjižnica – 5 posto te broj istodobnih korisnika prema skupinama korisnika – 3 posto.

Tablica 20. Portal Hrvatski UDK Online – brojčani pokazatelji.

	Broj korisničkih računa		Istodobni korisnici prema skupinama korisnika	
	2018.	2019.	2018.	2019.
Knjižnice	267	281	1577	1588
Odsjeci informacijskih znanosti	3	5	100	95
Ukupne pretplate (znanstvenici)	8	–	8	11
Ukupno	278	286	1685	1694

Portal Katalogizacija i klasifikacija

Tijekom 2019. godine radilo se na održavanju portala Katalogizacija i klasifikacija koji je dostupan na e-adresi <http://katalogizacija.nsk.hr>. Uspostavljeni su portali Normativna baza UDK od lipnja 2019. koji je dostupan na e-adresi <http://udk.nsk.hr> te Predmetni sustav NSK od rujna 2019. godine koji je dostupan na e-adresi <http://ps.nsk.hr>.

4.6 NAKLADNIČKA DJELATNOST

Knjige i pretisci

Korizmenjak : Senj, 1508.: latinična transkripcija glagoljskoga teksta (s uvodom i rječnikom). / prir. A. Nazor. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu : Grad Senj, 2019.

Lirika (pretisak Krležinog izdanja uz 100. obljetnicu). / ur. G. Matović i D. Zvonarek, Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu : Jesenski i Turk d.o.o. : Teatar poezije, 2019.

Pjesme III (pretisak Krležinog izdanja uz 100. obljetnicu). / ur. G. Matović i D. Zvonarek, Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu : Jesenski i Turk d.o.o. : Teatar poezije, 2019.

Prvi broj časopisa Plamen (pretisak Krležinog izdanja uz 100. obljetnicu). / ur. G. Matović i D. Zvonarek. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu : Jesenski i Turk d.o.o. : Teatar poezije, 2019.

Katalozi izložaba

Kroatų glagolica = Croatian glagolitic script. / ed. D. Zvonarek. Zagrebas : Nacionalinė ir universitetinė biblioteka Zagrebe = Zagreb : National and University Library in Zagreb, 2019.

Linija ljepote – trag nadahnuća, katalog izložbe. / ur. M. Karić, Zagreb : NSK i Galerija Klovićevi dvori, 2019.

Prilozi o Vatroslavu Lisinskome (1819. – 1854.) : u povodu 200. obljetnice rođenja. / ur. I. Galić Bešker i T. Mihalić, Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2019.

Programske knjižice

12. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj : „Promjene u narodnom knjižničarstvu – stvarnost, potrebe i suvremeni trendovi“ : programska knjižica. / ur. D. Marija Gabriel i D. Zvonarek, Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2019.

16. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica : programska knjižica. / ur. B. Peradenić-Kotur. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu : Hrvatsko knjižnično društvo : Sveučilišna knjižnica Rijeka, 2019.

Deveti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata : programska knjižnica. / ur. K. Holub i R. Petrušić, Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2019.

Seminar Zaštita kulturne baštine u kriznim uvjetima : programska knjižica. / ur. N. Marasović, D. Krstić i T. Štefanac, Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2019.

Stručni skup Sistemsko knjižničarstvo : Distribuirani knjižnični informacijski sustavi i integrirane usluge : knjiga sažetaka. / ur. D. Machala. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2019.

Mrežna izdanja

Kroatų glagolica = Croatian Glagolitic script : katalog izložbe. / ur. D. Zvonarek, Zagreb : NSK, 2019. Dostupno na: http://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2012/01/Hrvatska-glagoljica_katalog-izložbe_engleski-i-litavski.pdf.

Prilozi o Vatroslavu Lisinskome (1819. – 1854.) : u povodu 200. obljetnice rođenja. / ur. I. Galić Bešker i T. Mihalić, Zagreb : NSK, 2019. Dostupno na: <http://www.nsk.hr/wp->

content/uploads/2019/12/ Prilozi-o-Vatroslavu-Lisinskome_1819.—1854._u-povodu-200.-obljetnice-rodenja.pdf.

Smjernice za izgradnju i zaštitu Zbirke rukopisa i starih knjiga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. / izradile I. Galić Bešker i D. Krstić, Zagreb : NSK, 2019. Dostupno na: <http://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2019/03/Smjernice-za-izgradnju-i-zaštitu-Zbirke-rukopisa-i-starih-knjiga-NSK-2.pdf>.

Časopis

Glas@NSK : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu 5(2019), 15. (tiskano i elektroničko izdanje). Dostupno na: http://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2012/01/Glas_NSK_2019_Broj_15.pdf.

4.7 IZLOŽBENA DJELATNOST I PREDSTAVLJANJE RADA KNJIŽNICE

IZLOŽBE U NSK

Arheološka istraživanja u Tiluriju 1996. – 2018., NSK i Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 15. – 28. siječnja 2019.

350. godina Sveučilišta u Zagrebu, NSK, 12. – 14. ožujka 2019.

Latvia's Century, Ministarstvo vanjskih poslova Republike Latvije i Nacionalni povijesni muzej Latvije, 28. ožujka – 19. travnja 2019.

Najbolje zelene knjižnice, NSK i Radna grupa za zelene knjižnice HKD-a, 23. svibnja – 8. lipnja 2019.

Papinska institucija i Bugari, Veleposlanstvo Republike Bugarske u Republici Hrvatskoj, 4. srpnja 2019.

Iz Autorova pera: rukopisna građa Miroslava Krležea, NSK i Festival Miroslav Krleža, 5. srpnja 2019.

ARCA 2019, NSK i Udruga inovatora Hrvatske, 17. – 19. listopada 2019.

Izložba u povodu 200. obljetnice rođenja Vatroslava Lisinskoga, NSK, 5. – 13. studenoga 2019.

Deutsch-römisches Brevier: 500 godina – 400 primjeraka – 1. obljetnica, Filozofski fakultet u Zagrebu, 8. – 14. studenoga 2019.

Krstin zavičaj: Modruš, Filozofski fakultet u Zagrebu, 8. – 14. studenoga 2019.

Ovdje sam pronašao slobodu, Nacionalna knjižnica Kosova „Pjetër Bogdani” i NSK, 28. studenoga – 11. prosinca 2019.

IZLOŽBE IZVAN NSK

Hrvatska glagoljica, Vilnius, Litva, NSK i Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Litvi, 12. – 28. lipnja 2019.

Hrvatska glagoljica, Kaunas, Litva, NSK i Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Litvi, 27. lipnja – 26. srpnja 2019.

Book Art in Croatia, Sofija, Bugarska, NSK, Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Bugarskoj i Nacionalna knjižnica „Sv. Ćiril i Metod“, 8. – 31. srpnja 2019.

Hrvatska glagoljica, Šiauliai, Litva, NSK i Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Litvi, 5. – 30. rujna 2019.

Linija ljepote, trag nadahnuća – prvih 100 godina Grafičke zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, NSK i Galerija Klovićevi dvori, 19. rujna – 3. studenoga 2019.

Hrvatska glagoljica, Panevėžys, Litva, NSK i Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Litvi, 22. listopada – 15. studenoga 2019.

Najbolje zelene knjižnice, Ormož, Slovenija, NSK i Knjižnica Franca Ksavra Meška u Ormožu, 20. studenoga – 3. prosinca 2019.

GRAĐA NSK NA IZLOŽBAMA VANJSKIH ORGANIZATORA

On the Brink: The Visual Arts in the Kingdom of Yugoslavia, Moderna galerija, Ljubljana, 25. travnja – 15. rujna 2019., posudba grafika

Mačka u hrvatskoj likovnoj umjetnosti, Galerija Prica, Samobor, 18. listopada – 24. studenoga 2019., posudba umjetnina

Refleksije Bauhauasa: Akademija primijenjenih umjetnosti 1949. – 1955., Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 10. studenoga 2019. – 12. siječnja 2020., posudba crteža

Umjetnost i život su jedno. Udruženje umjetnika Zemlja 1929. – 1935., Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 21. studenoga 2019. – 1. ožujka 2020., posudba crteža

Visovac: Duhovnost i kultura na Biloj Stini, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 30. studenoga 2019. – 31. siječnja 2020. godine, posudba fotografija i zemljopisnih karata

Zagrebački solisti, Muzej grada Zagreba, 18. prosinca 2019. – 8. ožujka 2020., posudba plakata

Vizije grada – Ikonografija grada II. (1950. – 2000.+), Moderna galerija, Zagreb, 19. prosinca 2019. – 23. veljače 2020., posudba umjetnina

VIRTUALNE IZLOŽBE

Hrvatska glagoljica. Dostupno na: <http://virtualna.nsk.hr/glagoljica>.

Ivan Martin Divald. Dostupno na: <http://virtualna.nsk.hr/divald>.

Marko Marulić. Dostupno na: <http://virtualna.nsk.hr/marulic>.

Nikola Andrić – Parižanin s Vuke. Dostupno na: <http://virtualna.nsk.hr/nikola-andric>.

Vatroslav Lisinski. Dostupno na: <http://virtualna.nsk.hr/lisinski>.

4.8 SKUPOVI, TRIBINE, SASTANCI I DOGAĐANJA

SKUPOVI

Knjižnica je organizirala deset skupova samostalno ili sa suradnicima. Djelatnici Knjižnice sudjelovali su na 86 različitih skupova, i to sastanku, okruglome stolu i sl. s ukupno 89 izlaganja.

ORGANIZACIJA SKUPOVA

Tribina *Analiza ostvarenih ciljeva projekta „Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija e-Izvori“*, Zagreb, 8. travnja 2019.

Stručni skup *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki*, Zagreb, 12. travnja 2019.

Deveti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata, Zagreb, 9. – 10. svibnja 2019.

16. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, Lovran, 15. – 18. svibnja 2019.

IIPC General Assembly and Web Archiving Conference, Zagreb, 6. – 7. lipnja 2019.

IFLA CPDWL Satellite Meeting, Zagreb, 20. – 21. kolovoza 2019.

12. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj, Plitvička jezera, 2. – 4. listopada 2019.

Zaštita kulturne baštine u kriznim uvjetima, Zagreb, 7. studenoga 2019.

Znanstveni skup *Frankapansko naslijeđe: pet stoljeća Njemačko-rimskog brevijara*, Zagreb, 8. studenoga 2019.

23. seminar *Arhivi, knjižnice, muzeji*, Poreč, 27. – 29. studenoga 2019.

Sistemska knjižničarstvo 2019. *Distribuirani knjižnični informacijski sustavi i integrirane usluge*, Zagreb, 17. prosinca 2019.

SUDJELOVANJE S IZLAGANJEM

LIS Bibliometrics Forum 2019 Event: *Open Metrics and Measuring Openness*, London, 29. siječnja 2019.

Izlaganje:

Ivana Čadovska: *What can(not) a national library do about scientific information and open access: a Croatian example*

SDEWES Workshop, Zagreb, 1. veljače 2019.

Izlaganje:

Danijela Getliher: *Hrvatski ured za DOI*

Okrugli stol *Posvećenost cjeloživotnom učenju – potpora kvalitetnijoj školi*, Karlovac, 14. veljače 2019.

Izlaganje:

Antonija Filipeti: *Sudjelovanje školskih knjižničara u programima trajne izobrazbe Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj (pokazatelji od 2016. do 2018. godine)*

Simpozij *Otvaranje imenika – ubijena i ranjena djeca u Domovinskom ratu*, Pridvorje, 4. – 6. travnja 2019.

Pozvano izlaganje:

Blaženka Peradenić-Kotur i Hrvoje Špac: *Izvori informacija o stradanjima djece u Domovinskom ratu: prinosi Zbirke građe o Domovinskom ratu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*

Tribina *Analiza ostvarenih ciljeva projekta „Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija e-Izvori“*, Zagreb, 8. travnja 2019.

Izlaganja:

Sonja Borak: *Statistike korištenja e-izvora 2016. – 2018.*

Ivana Čadovska i Alisa Martek: *O hrvatskoj znanstvenoj produkciji*

Alisa Martek: *Analiza ostvarenih ciljeva projekta „Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija - e-Izvori“*

Goranka Mitrović i Ivana Čadovska: *Bibliometrijske usluge: usluga NSK u Zagrebu*

Stručni skup *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirke*, Zagreb, 12. travnja 2019.

Izlaganje:

Vesna Golubović: *Izgradnja i upravljanje fondom Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*

Postersko izlaganje:

Marta Kovač i Jelena Šančić: *Otkrivamo servise za dostavu dokumenata i zajedničko korištenje izvora u Europi*

SMATH World Café, Zagreb, 29. travnja 2019.

Izlaganje:

Sofija Klarin Zadravec: *Digitalne zbirke NSK*

18th Biennial Conference of the European Association of Aquatic Sciences Libraries and Information Centres. *River of no Return: Sail or Sink*, Zagreb, 6. – 9. svibnja 2019.

Izlaganje:

Anita Katulić: *Management of Libraries under the GDPR: Securing Data Subject Rights*

Deveti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata, Zagreb, 9. – 10. svibnja 2019.

Izlaganja:

Sofija Klarin Zadravec i Dragana Koljenik: *Od virtualne izložbe do mobilne aplikacije o rijeci Krki: suradnja u interpretaciji baštine*

Kristina Judaš i Iva Perinić: *Virtualna izložba „Hrvatska glagoljica“*

Bratislav Lučin i Renata Petrušić: *Virtualna izložba „Marko Marulić“*

Renata Petrušić: *Direktiva o autorskom pravu na jedinstvenom digitalnom tržištu: novosti za baštinske ustanove*

Posterska izlaganja:

Đuro Singer i Stevo Leskarac: *Uloga konzervacije u digitalizaciji kartografske građe*

16. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, Lovran, 15. – 18. svibnja 2019.

Izlaganja:

Sonja Borak, Sanela Karabašić i Ivona Milovanović: *Edukacijske radionice u sklopu projekta e-Izvori – na pola puta*

Ivana Čadovska, Alisa Martek i Sonja Borak: *Analiza hrvatske znanstvene produktivnosti za razdoblje 2014. – 2018. godine*

Anita Katulić: *Pristup zaštiti osobnih podataka u praksi visokoškolskih i specijalnih knjižnica*

Amelija Kovačević: *Zagovaranje knjižnice kroz edukaciju korisnika*

Dijana Machala: *Visokoškolsko knjižničarstvo na razmeđu postmoderne krize i digitalne transformacije*

Ivona Milovanović i Ivana Čadovska: *Institucijski repozitorij kao sredstvo globalne vidljivosti znanstvenih informacija na primjeru Digitalnog repozitorija Sveučilišta u Zagrebu*

Irena Pilaš i Goranka Mitrović: *Uloga Informacijskog centra Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu u edukaciji knjižničara*

Druga međunarodna konferencija knjižničara, arhivista i muzeologa, Cetinje, 16. – 17. svibnja 2019.

Izlaganje:

Sofija Klarin Zadravec: *Digitalizacija građe, usluga i poslovnih procesa: smjer razvoja nacionalnih knjižnica malih i pametnih zemalja*

37. skupština Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja, Koprivnica, 17. svibnja 2019.

Izlaganje:

Dunja Marija Gabriel: *Poticanje čitanja u Hrvatskoj za sve građane kroz provedbu Nacionalne kampanje „I ja želim čitati!“*

19th Conservator-Restorers' Professional Meeting, Ljubljana, 21. svibnja 2019.

Posterska izlaganja:

Lucija Ašler: *Konzervatorsko-restauratorski radovi na knjizi „Herbario Nuovo“*

Tomislav Bajić: *Konzervatorsko-restauratorski radovi na drvenim koricama inkunabule „Ezopove basne“*

Stevo Leskarac: *Izazovi uklanjanja površinskih nečistoća i ljepila sa grafike*

Mia Perković: *Aesthetics in book restoration*

Capturing the Past: A Symposium on Photograph Conservation, Zagreb, 22. – 24. svibnja 2019.

Izlaganje:

Dragica Krstić, Tamara Ilić Olujić i Karmen Lečić: *Picture Postcards in the National and University Library in Zagreb*

Stručni skup *Poticanje jezično-govornog razvoja kao temelja pismenosti*, Karlovac, 27. svibnja 2019.

Izlaganje:

Dunja Marija Gabriel: *Građa lagana za čitanje*

IIPC General Assembly and Web Archiving Conference, Zagreb, 6. – 7. lipnja 2019.

Izlaganja:

Karolina Holub, Inge Rudomino, Janko Klasinc, Dragana Milunović, Nemanja Kalezić i Tamara Horvat Klemen: *Past, present and future of web archiving in Southeast Europe: experiences of Croatia, Serbia and Slovenia*

Dunja Majstorović i Karolina Holub: *Knowledge, habits and prospects of the use of web archives among the academic community in Croatia*

Radovan Vrana i Inge Rudomino: *Croatian web portals: from obscurity to maturity*

Panel:

Ingeborg Rudomino i Karolina Holub: *Croatian Web Archive*

Arhivska baština Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 10. lipnja 2019.

Izlaganje:

Irena Galić Bešker: *Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu kao pratiteljica Sveučilišta u Zagrebu u njegovu razvoju*

Regionalni sastanak ISBN-a, Ljubljana, 11. lipnja 2019.

Izlaganje:

Danijela Getliher: *Osnivanje i rad Hrvatskog ureda za DOI*

Okrugli stol Društva bibliotekara pravnih i srodnih biblioteka Jugoistočne Europe, Mostar, 14. – 15. lipnja 2019.

Izlaganje:

Blaženka Peradenić-Kotur: *NSK – podrška Sveučilištu i visokoškolskim knjižnicama*

48th LIBER Annual Conference, Dublin, 26. – 28. lipnja 2019.

Postersko izlaganje:

Alisa Martek i Sonja Borak: *Croatian Academic and Research Libraries Consortium e-resources collection development in the National and University Library in Zagreb, 2016 – 2018*

IFLA CPDWL Satellite Meeting, Zagreb, 20. – 21. kolovoza 2019.

Izlaganja:

Antonija Filipeti, Matilda Justinić i Dragana Koljenik: *Professional Development of Librarians in Croatia: Participating in STEM Revolution*

Anita Katulić: *Competences, Position and Role of Data Protection Officers in Ensuring Library Data Protection Compliance*

Posterska izlaganja:

Antonija Filipeti: *Centre for Continuing Education of Librarians in the Republic of Croatia: the Current State and Plans for Further Education*

Dragana Koljenik, Ivana Čadovska, Sofija Klarin Zadravec i Marko Orešković: *Prototype of IoT Technology in Libraries*

Lobel Machala, Vesna Mravunac i Dijana Machala: *Automated Creation of BIBFRAME Data Using MARCEdit –Testing BIBFRAME Crosswalk of the Croatian National Bibliography*

IFLA World Library and Information Congress, Atena, 24. – 30. kolovoza 2019.

Izlaganje:

Dunja Marija Gabriel: *Guidelines for Library Services to People who are Deaf, Hard of Hearing, and Deafblind: an overview*

Postersko izlaganje:

Dunja Marija Gabriel: *Bibliotherapy Workshops for Motivation to Read – „I am Your Dog, Read to me Aloud!“* (u suautorstvu s Ivanom Sabljak i Željkom Miščin)

Stručni skup *Pismenost i učenje za održivi razvoj*, Zagreb, 6. rujna 2019.

Izlaganje:

Frida Bišćan: *Uloga školske knjižnice i promicanje održivog razvoja u sklopu Agende 2030.*

Blaž Baromić: 23. međunarodna konferencija tiskarstva, dizajna i grafičkih komunikacija, Senj, 11. – 14. rujna 2019.

Izlaganje:

Gabriela Aleksić: *Instant škrobno ljepilo u konzervaciji i restauraciji papira i potencijalni utjecaj nanočestica titanijeva dioksida na njegova svojstva*

Prva međunarodna konferencija o zaštiti pisanog naslijeđa, Sarajevo, 16. – 17. rujna 2019.

Izlaganje:

Dragica Krstić: *Izazovi pri uspostavi održivog sustava zaštite knjižničnog fonda od katastrofa na primjeru Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*

PUBMET 2019, Zadar, 18. – 20. rujna 2019.

Izlaganje:

Silvana Šehić: *Osnivanje i rad Hrvatskog ureda za DOI*

Postersko izlaganje:

Lovela Machala Poplašen, Goranka Mitrović i Kristina Romić: *Croatian Scholarly Identity on Mendeley: the Case of the University of Zagreb*

16. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama, Zagreb, 27. rujna 2019.

Izlaganja:

Dunja Marija Gabriel i Sanjica Faletar Tanacković: *Stanje knjižničnih zbirki u hrvatskim kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima u 2019. godini*

Aleksandra Pikić i Zagorka Majstorović: *Zatvorska knjižnica kao dio podsustava specijalnih knjižnica u Republici Hrvatskoj*

12. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj, Plitvička jezera, 2. – 4. listopada 2019.

Izlaganja:

Frida Bišćan, Karolina Holub i Dragana Koljenik: *TRACE – projekt Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu u okviru Erasmus+ programa*

Dunja Marija Gabriel: *Ususret novom Standardu za narodne knjižnice*

Anita Katulić: *Usklađivanje pravilnika knjižnice s pravilima zaštite osobnih podataka*

Sofija Klarin Zadravec, Dragana Koljenik, Ivana Čadovska i Marko Orešković: *Redefiniranje prostora i usluga knjižnice u 4. industrijskoj revoluciji: mobilna aplikacija SMART Library NSK*

Aleksandra Pikić: *Znanost za građane (citizen science): kako se narodne knjižnice mogu uključiti?*

Ana Vukadin: *Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima*

Radionica:

Dragana Koljenik: *Radionica DESIGN THINKING za knjižnice*

10. okrugli stol za školske knjižnice, Varaždin, 3. listopada 2019.

Izlaganje:

Sofija Klarin Zadravec: *Digitalne zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu – baština za obrazovanje i kreativnu nadgradnju*

51. savjetovanje hrvatskih arhivista, Slavonski Brod, 23. – 25. listopada 2019.

Izlaganje:

Ana Vukadin: *Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima*

Zaštita kulturne baštine u kriznim uvjetima, Zagreb, 7. studenoga 2019.

Izlaganje:

Tamara Štefanac: *Uloga dokumentacije u planiranju zaštite kulturne baštine*

Znanstveni skup *Frankapansko naslijeđe: pet stoljeća Njemačko-rimskog brevijara*, Zagreb, 8. studenoga 2019.

Izlaganje:

Irena Galić Bešker: *Vrijedan primjerak Njemačko-rimskog brevijara iz 1518. u Zbirci rukopisa i starih knjiga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*

Digitalna zbirka Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti DIZBI.HAZU: 2009. – 2019., Zagreb, 8. studenoga 2019.

Izlaganje:

Sofija Klarin Zadravec: *Suradnja u izgradnji digitalnih zbirki – put prema Hrvatskoj digitalnoj knjižnici*

Okrugli stol *Predmetno označivanje građe s područja glazbe*, Zagreb, 22. studenoga 2019.

Izlaganje:

Andea Gornik i Tanja Mihalić: *Glazba i o glazbi: predmetno označivanje u praksi NSK u Zagrebu*

Znanstveno-stručni skup *Knjižničarstvo u svjetlu donošenja standarda i pravilnika za rad hrvatskih knjižnica*, Zagreb, 15. studenoga 2019.

Izlaganja:

Frida Bišćan: *Rad na prijedlogu nacрта Standarda za školske knjižnice*

Dunja Marija Gabriel: *Rad na prijedlogu nacрта Standarda za narodne knjižnice i Pravilnika o matičnoj djelatnosti knjižnica RH*

Tinka Katić: *Rad na donošenju provedbenih propisa Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti*

Sofija Klarin Zadravec: *Rad na prijedlogu nacрта Standarda za digitalne knjižnice*

Zagorka Majstorović: *Rad na prijedlogu nacрта Standarda za visokoškolske i znanstvene knjižnice te Standarda za specijalne knjižnice*

7. okrugli stol *Knjižnice i suvremeni menadžment : korištenje EU fondova u knjižnicama – izazovi i prepreke*, Zagreb, 18. studenoga 2019.

Izlaganje:

Frida Bišćan: *Projekt TRACE ili kako do fondova EU*

Godišnja skupština Muzejske udruge Istočne Hrvatske, Slavonski Brod, 22. studenoga 2019.

Izlaganje:

Tamara Štefanac: *Uloga dokumentacije u planiranju zaštite kulturne*

23. seminar *Arhivi, knjižnice, muzeji*, Poreč, 27. – 29. studenoga 2019.

Izlaganja:

Breza Šalamon-Cindori: *Arhivi, knjižnice i muzeji i webometrija: samo statistika ili smjernice za poslovanje na mreži?*

Tamara Štefanac: *Model metoda i postupaka ispitivanja i obrade vodenih znakova na građi iz fonda Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*

Radionice:

Tamara Štefanac: *Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: iskazivanje konteksta i odnosa*

Ana Vukadin: *Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: iskazivanje konteksta i odnosa*

Posterska izlaganja:

Frida Bišćan, Karolina Holub i Dragana Koljenik: *Prema e-platформи i metapodatkovnom opisu za tradicionalne dječje priče u Erasmus+ projektu „TRACE“*

Antonija Filipeti, Filip Lončar i Branimir Matijačić: *Novi mrežni portal Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj*

Stevo Leskarac, Đuro Singer i Silvio Lebinac: *Izložbe i zaštita knjižnične građe*

Use of Digital Cultural Heritage in Research and Education, Tallin, 4. – 6. prosinca 2019.

Izlaganje:

Sofija Klarin Zadavec, Dragana Koljenik, Anita Marin i Tamara Ilić Olujić: *Networks of Virtual Exhibitions – Creative and Innovative Ways of Interpreting and Communicating Cultural Heritage*

Prva međunarodna umjetnička i znanstvena konferencija: *Osobe s invaliditetom u umjetnosti, znanosti, odgoju i obrazovanju*, Osijek, 6. prosinca 2019.

Izlaganje:

Dunja Marija Gabriel: *Provedba Nacionalne kampanje „I ja želim čitati“: 2016. – 2019.*

19. okrugli stol o slobodnome pristupu informacijama *Neutralnost interneta, „zero-rating“ i slobodan pristup informacijama*, Zagreb, 10. prosinca 2019.

Izlaganje:

Blaženka Peradenić-Kotur, Ivana Kežić Pucketić i Ana Babić: *Internet i Direktiva o autorskom pravu na jedinstvenom digitalnom tržištu*

16. konferencija Bibliotekarskog društva Srbije, Beograd, 12. – 13. prosinca 2019.

Izlaganje:

Aleksandra Pikić: *Male knjižnice u području djelovanja sveučilišne matične službe iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*

Okrugli stol *Knjižničarska društva – nositelji stručnog razvoja: u povodu 70. obljetnice Knjižničarskog društva Varaždinske županije*, Varaždin, 13. prosinca 2019.

Izlaganje:

Dijana Machala: *Hrvatsko knjižničarsko društvo: povijest, ustroj, značenje regionalnih društava*

Zaštita kulturne baštine Grada Zagreba u kriznim uvjetima, Zagreb, 13. prosinca 2019.

Izlaganje:

Dragica Krstić: *Uspostava sustava zaštite knjižničnog fonda od katastrofa u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu*

Knjižnice i organizacijska kultura za inovacije, Split, 16. prosinca 2019.

Izlaganje:

Dragana Koljenik: *SMART Library i Digitalni laboratorij NSK kao primjeri pozitivne disrupcije i mijenjanja organizacijske kulture kroz alate Design thinkinga*

Sistemska knjižničarstvo 2019. Distribuirani knjižnični informacijski sustavi i integrirane usluge, Zagreb, 17. prosinca 2019.

Izlaganja:

Suzana Dimovski i Marina Zorić: *Autorizirani predmetni podaci kao otvoreni podaci Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*

Dunja Marija Gabriel i Aleksandra Pikić: *Knjižnična statistika i pokazatelji uspješnosti knjižnica*

Dijana Machala: *Distribuirani knjižnični izvori u kontekstu Hrvatskog nacionalnog skupnog kataloga*

Lobel Machala i Vesna Mravunac: *Model prikupljanja obveznog primjerka online publikacija (e-knjiga) putem mrežnog obrasca*

Ana Vukadin: *Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: implementacija u informacijske sustave*

SUDJELOVANJE BEZ IZLAGANJA

78. sastanak Upravnoga odbora ISSN-a, 15. siječnja 2019. (telekonferencija)

Prvi ZKD forum, Zagreb, 23. siječnja 2019.

Radionica o vještinama korištenja i upravljanja digitalnim medijima i društvenim mrežama, Zagreb, 29. siječnja 2019.

Radionica *OpenAIRE*, Zagreb, 19. veljače 2019.

Baj(kaj)mo i pri(čaj)mo s ma(što)m – Dan bajki i priča, Krapina, 30. ožujka 2019.

25 Years of Partnership between the Republic of Croatia and the World Bank Group, Zagreb, 13. ožujka 2019.

Leap Summit, Zagreb, 29. – 30. ožujka 2019.

CEF eArchiving Building Block: Geopreservation Conference, Ljubljana, 6. – 7. svibnja 2019.

Dani e-infrastrukture 2019., Zagreb, 1. – 2. travnja 2019.

Tribina *Analiza ostvarenih ciljeva projekta „Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija e-Izvori“*, Zagreb, 8. travnja 2019.

Stručni skup *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirke*, Zagreb, 12. travnja 2019.

79. sastanak Upravnoga odbora ISSN-a, Pariz, 15. – 16. travnja 2019.

Dani Antuna Šoljana 2019, Rovinj, 26. – 27. travnja 2019.

Deveti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata, Zagreb, 9. – 10. svibnja 2019.

Značaj pravnih i srodnih knjižnica za dostupnost i promociju pravnih informacija u široj društvenoj zajednici, Lovran, 15. svibnja 2019.

16. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, Lovran, 15. – 18. svibnja 2019.

Capturing the Past: A Symposium on Photograph Conservation, Zagreb, 22. – 24. svibnja 2019.

Dan sv. Ćirila i Metoda, Dan bugarske kulture, Zagreb, 24. svibnja 2019.

Dan specijalnih knjižnica Slovenije, Ljubljana, 30. svibnja 2019.

Medical Information Conference Croatia MICC: *Sve nijanse sive*, Zagreb, 4. lipnja 2019.

Okrugli stol *Hrvatsko knjižničarsko nazivlje*, Zagreb, 5. lipnja 2019.

IIPC General Assembly and Web Archiving Conference, Zagreb, 6. – 7. lipnja 2019.

Međunarodni simpozij *Works of Art on Parchment and Paper*, Ljubljana, 6. – 8. lipnja 2019.

14. okrugli stol o pokretnim knjižnicama u Republici Hrvatskoj i 8. festival hrvatskih bibliobusa, Rijeka, 7. – 8. lipnja 2019.

Western Balkan Information and Media Literacy Conference, Bihać, 20. – 21. lipnja 2019.

48th LIBER Annual Conference, Dublin, 26. - 28. lipnja 2019.

80. sastanak Upravnoga odbora ISSN-a, 9. srpnja 2019. (telekonferencija)

Međunarodna konferencija IAML-a i RILM godišnji sastanak, Krakow, 13. – 19. srpnja 2019.

Skupština Austrijskoga knjižničarskog društva, Graz, 10. – 13. rujna 2019.

EISZ – Focus On Open Science i sastanak regionalnih konzorcija, Budimpešta, 16. – 17. rujna 2019.

3rd Annual BIBFRAME Workshop in Europe, Stockholm, 17. – 18. rujna 2019.

PUBMET 2019, Zadar, 18. – 20. rujna 2019.

Informativni dan COST programa, Zagreb, 4. listopada 2019.

Code for libraries, Bruxelles, 7. – 8. listopada 2019.

Dan hrvatskih knjižnica, Rijeka, 11. listopada 2019.

Maker Faire Zagreb 2019, Zagreb, 12. listopada 2019.

Književno-znanstveni kolokvij u povodu 100. obljetnice rođenja Luke Brajnovića, Kotor, 18. listopada 2019.

Radionica *Ste pripravljeni? Zmanjšanje tveganj ob naravnih nesrečah in nezgodah za ustanove kulturne dediščine*, Ljubljana, 21. studenoga 2019.

Radionica *ProQuest One Academic Day*, Zagreb, 22. listopada 2019.

Regionalni sastanak koordinatora nacionalnih ureda za ISSN, Maribor, 22. – 24. listopada 2019.

Godišnji sastanak predstavnika informacijskih centara Europe Direct i drugih mreža EU-a u Hrvatskoj, Plitvička jezera, 29. – 30. listopada 2019.

81. sastanak Upravnoga odbora ISSN-a, 4. studenoga 2019. (telekonferencija)

International Conference Digital Art History, Zagreb, 4. – 6. studenoga 2019.

Zaštita kulturne baštine u kriznim uvjetima, Zagreb, 7. studenoga 2019.

Focus on Open Science, Ljubljana, 8. studenoga 2019.

Knjižničarstvo u svjetlu donošenja standarda i pravilnika za rad hrvatskih knjižnica, Zagreb, 15. studenoga 2019.

Working with European data: An introduction to EUROSTAT products and services, Zagreb, 22. studenoga 2019.

Okrugli stol *Predmetno označivanje građe s područja glazbe*, Zagreb, 22. studenoga 2019.

Europeana 2019: Connect Communities, Lisabon, 27. – 29. studenoga 2019.

Training Seminar for European Documentation Centres, Firenca, 2. – 3. prosinca 2019.

19. okrugli stol o slobodnome pristupu informacijama – *Neutralnost interneta, „zero-rating“ i slobodan pristup informacijama*, Zagreb, 10. prosinca 2019.

Okrugli stol *Knjižničarska društva – nositelji stručnog razvoja*, Varaždin, 13. prosinca 2019.

Sistemska knjižničarstvo 2019.: Distribuirani knjižnični informacijski sustavi i integrirane usluge, Zagreb, 17. prosinca 2019.

SAJMOVI KNJIGA

Sajam knjiga (Buch Wien), Beč, 6. – 9. studenoga 2019.

25. San(j)am knjige u Istri, Pula, 5. – 6. prosinca

TRIBINE

Tribina inozemne Croatice – gost mr. sc. Marin Knezović, 6. veljače 2019.

Tribina inozemne Croatice – gošća mr. sc. Anica Markov, 20. ožujka 2019.

Tribina inozemne Croatice – gost australski književnik Vladimir Jakopanec, 23. svibnja 2019.

Tribina inozemne Croatice – gošća dr. sc. Ivana Hebrang Grgić, 12. lipnja 2019.

Tribina inozemne Croatice – gost Zvonimir Marić, 18. rujna 2019.

Tribina inozemne Croatice – gošća Božica Brkan, 26. studenoga 2019.

PREDSTAVLJANJE PUBLIKACIJA

Album hrvatske ćirilice u Zbirci rukopisa i starih knjiga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Zagreb, 24. siječnja 2019.

Crteži Johanna Bernharda Fischera von Erlacha u Grafičkoj zbirci Nacionalne i sveučilišne knjižnice, 20. – 22. veljače 2019.

Diplomatska oluja – sjećanja najdugovječnijeg Tuđmanova ministra, Zagreb, 25. travnja 2019.

Korizmenjak: Senj, 1508.: latinična transkripcija glagoljskoga teksta (s uvodom i rječnikom), Zagreb, 7. svibnja 2019.

Korizmenjak: Senj, 1508.: latinična transkripcija glagoljskoga teksta (s uvodom i rječnikom), Senj, 17. svibnja 2019.

U nametnutom ratu nije pobijedio hrvatski ni srpski bog, Zagreb, 30. rujna 2019.

Deveto kolo bibliofilske edicije Riječ i slika Zdenke Pozaić, Zagreb, 29. listopada 2019.

Zbirka pripovijedaka Troje iz plemena, Zagreb, 11. studenoga 2019.

Zbornik Verba volant – Scripta manent, Zagreb, 14. prosinca 2019.

DRUGA DOGAĐANJA

Dani otvorenih vrata i svečano obilježavanje Dana Nacionalne i sveučilišne knjižnice, 20. – 22. veljače 2019.

1. dan sveučilišne knjige povodom 350. obljetnice Sveučilišta u Zagrebu, 12. ožujka 2019.

Obilježavanje 15. obljetnica suradnje NSK i glazbenoga inovatora Antuna Tonija Blažinovića, 4. travnja 2019.

Noć knjige 2019., 23. travnja 2019.

Festival povijesti Kliofest 2019., 14. – 17. svibnja 2019.

Sajam stipendija 2019., 15. listopada 2019.

Zlatna kuna 2019., 21. studenoga 2019.

5 UPRAVLJAČKA I STRUČNA TIJELA NACIONALNE I SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE U ZAGREBU TIJEKOM 2019.

UPRAVNO VIJEĆE

Članovi

dr. sc. Jozo Ivanović, predsjednik Upravnoga vijeća te predstavnik Ministarstva kulture Republike Hrvatske

dr. sc. Sofija Klarin Zadravec, zamjenica predsjednika Upravnoga vijeća te predstavnica Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

dr. sc. Ivica Martinović, predstavnik Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske
akademik Krešimir Nemeč, predstavnik Ministarstva kulture Republike Hrvatske

Jadran Jeić, predstavnik Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

prof. dr. sc. Marko Petrak, predstavnik Ministarstva kulture Republike Hrvatske

Ivana Puljiz, prof., predstavnica Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske

prof. dr. sc. Branka Ramljak, predstavnica Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske

Jasenska Zajec, prof., predstavnica Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

STRUČNO VIJEĆE

Članovi

dr. sc. Tatijana Petrić, v. d. glavne ravnateljice

Tanja Buzina, prof., rukovoditeljica Odjela *Obrada*

dr. sc. Vesna Golubović, rukovoditeljica Odjela *Nabava i izgradnja zbirki*

mr. sc. Tamara Ilić Olujić, predstavnica Odjela *Posebne zbirke*

dr. sc. Tinka Katić, pročelnica Hrvatskoga zavoda za knjižničarstvo

dr. sc. Dragica Krstić, rukovoditeljica Odjela *Zaštita i pohrana*

dr. sc. Lobel Machala, rukovoditelj Odjela *Bibliografsko središte*

dr. sc. Marko Orešković, rukovoditelj Odjela *Informacijske tehnologije*

mr. sc. Blaženka Peradenić-Kotur, rukovoditeljica Odjela *Korisničke službe*

Tomislav Tomašić, dipl. iur., rukovoditelj Odjela *Zajednički poslovi*

Pridruženi članovi

Sandi Antonac, dipl. oec., rukovoditelj Odsjeka *Marketing i komunikacije*

dr. sc. Sofija Klarin Zadravec, knjižničarska savjetnica za razvoj digitalne knjižnice

mr. sc. Irena Pilaš, koordinatorica procesa *Informacijski centar*

Jasenska Zajec, prof., knjižničarska savjetnica za međunarodnu suradnju

ZNANSTVENO VIJEĆE NSK

Članovi

dr. sc. Tinka Katić, predsjednica Znanstvenoga vijeća, dr. sc. Zagorka Majstorović, zamjenica predsjednice Znanstvenoga vijeća, dr. sc. Tatijana Petrić, mr. sc. Ivana Devila, mr. sc. Nataša Dragojević, mr. sc. Darko Furač, dr. sc. Irena Galić Bešker, mr. sc. Danijela Getliher, dr. sc. Vesna Golubović, mr. sc. Tamara Ilić Olujić, dr. sc. Sofija Klarin Zadravec, dr. sc. Marina Krpan Smiljanec, dr. sc. Dragica Krstić, mr. sc. Mirjam Lopina, dr. sc. Željka Lovrenčić, dr. sc. Dijana Machala, dr. sc. Lobel Machala, mr. sc. Alisa Martek, mr. sc. Sonja Martinović, dr. sc. Tatjana Mihalić, dr. sc. Mira Miletić Drder, dr. sc. Marko Orešković, mr. sc. Blaženka Peradenić-Kotur, mr. sc. Roko Pešić, mr. sc. Sonja Pigac, dr. sc. Aleksandra Pikić, mr. sc. Irena Pilaš, mr. sc. Branka Purgarić-Kužić, mr. sc. Kristina Romić, mr. sc. Kristina Silaj, dr. sc. Breza Šalamon-Cindori, dr. sc. Tamara Štefanac i dr. sc. Ana Vukadin

ZNANSTVENI ODBOR NSK

Članovi

dr. sc. Tinka Katić, predsjednica Znanstvenoga vijeća, dr. sc. Zagorka Majstorović, zamjenica predsjednice Znanstvenoga vijeća, dr. sc. Dragica Krstić, dr. sc. Dijana Machala, dr. sc. Mira Miletić Drder, dr. sc. Breza Šalamon-Cindori i dr. sc. Ana Vukadin

Djelatnici Knjižnice sudjelovali su tijekom 2019. godine u radu sljedećih povjerenstava, radnih skupina, odbora i drugih tijela, gdje je Knjižnica bila nositelj ili sudionik preko svojega predstavnika.

POVJERENSTVA

Povjerenstva za postupak provedbe natječaja za popunu upražnjenih radnih mjesta

Povjerenstvo Digitalnoga laboratorija NSK

Povjerenstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za obavljanje zadaća iz Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara

Povjerenstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za razvoj Repozitorija Sveučilišta u Zagrebu i institucijskih repozitorija visokih učilišta

Povjerenstvo za dodjelu nagrade *Baština na mreži*

Povjerenstvo za Integrirani knjižnični sustav (IKS)

Povjerenstvo za izradbu prijedloga Pravilnika za zaštitu knjižnične građe

Povjerenstvo za izradbu poslovnoga procesa migracije iz sustava DOI-HR u Aleph i Digitalna.nsk.hr

Povjerenstvo za izradbu Prijedloga Standarda za digitalne knjižnice u Republici Hrvatskoj

Povjerenstvo za izradbu Strategije NSK 2021. – 2025. i Akcijskoga plana za njezinu provedbu

Povjerenstvo za javnu nabavu održavanja Alepha

Povjerenstvo za podmirenje troškova postupka izbora u znanstveno zvanje

Povjerenstvo za popis dugotrajne imovine i sitnoga inventara

Povjerenstvo za praćenje i ocjenu probnoga rada

Povjerenstvo za praćenje kvalitete rada i vrednovanje usluga NSK

Povjerenstvo za predlaganje dodjele viših stručnih zvanja u knjižničarskoj struci Hrvatskoga knjižničnog vijeća

Povjerenstvo za provedbu obveza NSK iz Nacionalne strategije poticanja čitanja za razdoblje 2017. – 2022.

Povjerenstvo za provođenje revizije građe u Grafičkoj zbirci

Povjerenstvo za rad na pripremi projekta *Digitalizacija kulturne baštine*

Povjerenstvo za skupni katalog

Povjerenstvo za školarine

Povjerenstvo za usporedbu strukture podataka koji se javnosti dostavljaju preko Izvješća o radu te Plana rada NSK

Pregovaračko povjerenstvo za nabavu elektroničkih izvora

Prosudbeno povjerenstvo natječaja *Hrvatska lijepa knjiga*

Savjetodavno povjerenstvo za nabavu elektroničkih izvora

Stručno povjerenstvo za izradbu Izvješća o radu NSK za 2018.

Stručno povjerenstvo za izradbu Plana rada NSK za 2020.

Prosudbeno povjerenstvo 8. trijenala grafike Kabineta grafike HAZU

RADNE SKUPINE I KOMISIJE

Hrvatski ogranak IAML-a – Hrvatske udruge muzičkih knjižnica, arhiva i dokumentacijskih centara (HUMKAD)

Radna grupa za korisničke aktivnosti u sklopu Povjerenstva Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i institucijskih repozitorija visokih učilišta

Radna grupa za MARC21

Radna grupa za MARC21 A

Radna grupa za MARC21 B

Radna grupa za MARC21 Holding

Radna grupa za predmetni sustav NSK

Radna grupa za primjenu UDK u NSK

Radna grupa za žanr/oblik odrednice

Radna skupina za autorska prava

Radna skupina za DOI

Radna skupina za edukaciju i potporu

Radna skupina za interoperabilnost

Radna skupina za istraživačke podatke

Radna skupina za izradbu novih provedbenih propisa u skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti – Pravilnik o obveznome primjerku

Radna skupina za izradbu novih provedbenih propisa u skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti – Pravilnik o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe

Radna skupina za izradbu novih provedbenih propisa u skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti – Pravilnik o matičnoj djelatnosti knjižnica

Radna skupina za knjižnice Europeane

Radna skupina za korisničke funkcionalnosti

Radna skupina za obrazovne sadržaje

Radna skupina za ocjenske radove

Radna skupina za opis znanstvenih i srodnih radova, kontrolirane rječnike i identifikatore

Radna skupina za opis slikovne, audio i videograđe, kontrolirane rječnike i identifikatore

Radna skupina za potporu izradbe sustava CroRIS

Radna skupina za politike repozitorija povezane s dugoročnim očuvanjem digitalnoga gradiva

ODBORI I VIJEĆA

Hrvatsko knjižnično vijeće

Koordinacijski odbor sustava Dabar

Odbor za Nagradu i priznanje Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

Organizacijski odbor IFLA CPDWL Satellite Meeting 2019

Organizacijski odbor konferencije *Solidarity in culture: Heritage protection under conditions of crisis*

Programski i organizacijski odbor 23. AKM seminara

Programski i organizacijski odbor 19. okrugloga stola o slobodnome pristupu informacijama

Programski i organizacijski odbor 5. skupa *Knjižnice u procjepu*

Programski i organizacijski odbor 16. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica

Programski i organizacijski odbor Devetoga festivala hrvatskih digitalizacijskih projekata

Programski i organizacijski odbor Godišnje skupštine i Međunarodne konferencije o arhiviranju weba (Web Archiving Conference)

Programski i organizacijski odbor NSK za 12. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj

Programski i organizacijski odbor *Sistemska knjižničarstvo* i 4. konferencija korisnika Integriranoga knjižničnog sustava NSK i knjižnica iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja Republike Hrvatske

Programski i organizacijski odbor stručnog skupa *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki*

Programski i organizacijski odbor znanstveno-stručnoga seminara *Zaštita kulturne baštine u kriznim uvjetima*

Savjetodavni odbor projekta *Rise of Literacy, Europeana*

Savjetodavni odbor za izložbe NSK

Stalni odbor IFLA-ine Sekcije za novine i ostale informativne medije (IFLA News Media Section)

Stalni odbor za održavanje i razvoj Sustava jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica

Središnji odbor Hrvatskoga nacionalnog skupnog kataloga

Stručni odbor projekta *Izrada, objavljivanje i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima*

Stalni odbor programa za *Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima*

Stručno vijeće HZN-a

Tehnički odbor Hrvatskoga zavoda za normizaciju *HZN/TO 46, Bibliotekarstvo, dokumentacija i informacije*

Uprava Zaklade NSK

VIAF GDPR and Data Working Group

6 INTERNI DOKUMENTI USVOJENI TIJEKOM 2019.

Statut Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

Smjernice za izgradnju i zaštitu Zbirke rukopisa i starih knjiga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

Smjernice za izgradnju, vrjednovanje i zaštitu Zbirke za knjižničarstvo

Izdavački standard Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

Poslovnik o radu Stručnoga vijeća

Poslovnik o radu Upravnoga vijeća NSK

Pravilnik o raspisivanju i provedbi javnih natječaja za zapošljavanje u NSK

Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja građe i usluga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

Izmjene i dopune Pravilnika o unutarnjem ustroju – 27. ožujka 2019., 24. travnja 2019., 16. rujna 2019., 22. listopada 2019. i 27. prosinca 2019. godine

Pravilnik o postupku unutarnjega prijavljivanja nepravilnosti Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

Plan postupanja u hitnim situacijama i zaštita vrijedne građe po smjericama koje je dostavio Ured za upravljanje hitnim situacijama Grada Zagreba

Pravilnik o zaštiti građe NSK u kriznim uvjetima

7 BIBLIOGRAFIJA RADOVA DJELATNIKA KNJIŽNICE IZ PODRUČJA KNJIŽNIČARSTVA I INFORMACIJSKIH ZNANOSTI

Tijekom 2019. godine djelatnici Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu objavili su 57 radova. Od toga su kategorizirana četiri izvorna znanstvena rada, šest preglednih radova, devet stručnih radova, sedam radova s konferencije, tri prethodna priopćenja te jedna knjiga.

Antonac, S. *Izložba „Hrvatska glagoljica“*. // Baščina 20(2019), 113–115.

Batur, M. *Inkluzivni etos pri organizaciji zavičajne građe u mrežnome okruženju (na primjeru nekoliko svjetskih informacijskih ustanova)*. // 22. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Poreč, 21. – 23. studenoga 2018. / ur. V. Hodak, D. Machala, D. Polanski, A. Vukadin. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2019. Str. 38–59. [prethodno priopćenje]

Bosančić, B.; M. Matijević. *Information as a construction*. // Journal of librarianship and information science 00, 0(2019), 1–11. DOI:10.1177/0961000619841657. Dostupno na: <https://doi.org/10.1177/0961000619841657>. [pregledni rad]

Ciocoiu, A.; R. Petrušić; J. Zajec. *Joining Hands – the Metadata Journey of National Libraries in Southeast Europe to Europeana Collections*. // International Information & Library Review 50, 4(2018), 301–311. DOI: 10.1080/10572317.2018.1526847. Dostupno na: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10572317.2018.1526847>.

Čadovska, I. *Metrijski pokazatelji kao kriterij vrednovanja znanstvene djelatnosti – pregled svjetske prakse*. // 15. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica: Knjižnice: kamo i kako dalje? : zbornik radova / ur. D. Mašina Delija i K. Kalanj. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2019. Str. 190–200. [stručni rad]

Čadovska, I.; I. Milovanović. *Spremnost visokih učilišta za javnu objavu ocjenskih radova u repozitorijima sustava Dabar : analiza dokumenata dostupnih na mrežnim stranicama visokih učilišta*. // 15. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica: Knjižnice: kamo i kako dalje? : zbornik radova / ur. D. Mašina Delija i K. Kalanj. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2019. Str. 25–36. [izvorni znanstveni rad]

Duh, J.; K. Karlo. *Ikonografija autoriteta : Crkva sv. Brcka na Kalniku i njezin slikarski program*. // Portal 10/2019 (2019.), 7–25. [prethodno priopćenje]

Ekinović Micak, E. *Entitet agent i odnosi u Pravilniku za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima*. // 22. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Poreč, 21. – 23. studenoga 2018. / ur. V. Hodak, D. Machala, D. Polanski, A. Vukadin. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2019. Str. 77–94. [pregledni rad]

Ekinović Micak, E. *Opis knjižnične građe prema Pravilniku za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima : prilog*. // 22. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Poreč, 21. – 23. studenoga 2018. / ur. V. Hodak, D. Machala, D. Polanski, A. Vukadin. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2019. Str. 300–305.

Filipeti, A. *Prikaz strukture predavača Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj od 2014. do 2018. godine*. // 22. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Poreč, 21. – 23. studenoga 2018. / ur. V. Hodak, D. Machala, D. Polanski, A. Vukadin. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2019. Str. 333–336.

Filipeti, A. *Zastupljenost visokoobrazovanih polaznika u programima trajne izobrazbe Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH*. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 62, 1(2019), 237–254. DOI:10.30754/vbh.62.1.665. [stručni rad]

Filipeti, A.; M. Justinić; D. Koljenik. *Continuing professional development of librarians in Croatia : participating in STEM revolution.* // IFLA CPDWL Satellite Meeting 2019 : Librarians and information professionals as (pro)motors of change : immersing, including and initiating digital transformation for smart societies, 20–21 August 2019, Zagreb, Croatia. Dostupno na: <http://library.ifla.org/2598/>. [rad s konferencije]

Frank, C. M.; T. Ilić Olujić; M. Karić; V. Vlašić Jurić. *Linija ljepote – trag nadahnuća : 100 godina Grafičke zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*, Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 19. rujna – 3. studenoga 2019., Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu : Galerija Klovićevi dvori, 2019.

Gabriel, D. M. *Poticanje čitanja u Hrvatskoj za sve građane kroz provedbu Nacionalne kampanje „I ja želim čitati!“ (2018. – 2019.)*. // Svezak 21(2019), 9–11.

Gabriel, D. M.; S. Bunić; A. Kovačević. *Knjižnične usluge za osobe s teškoćama čitanja i disleksijom : pregled rezultata anketnog istraživanja.* // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 62, 1(2019), 167–187. DOI: 10.30754/vbh.62.1.628. [izvorni znanstveni rad]

Galić Bešker, I. *Đakovićeve latinske prigodnice.* // Knjiški Krnjaš III. : zbornik radova sa znanstvenoga skupa Stjepan Đaković (1862. – 1948.), Horatius Cybaliensis u povodu 155. obljetnice rođenja : Vinkovci, 16. studenoga 2017. / priredila Anica Bilić. Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2019. Str. 13–56. [rad s konferencije]

Galić Bešker, I.; D. Krstić. *Smjernice za izgradnju i zaštitu Zbirke rukopisa i starih knjiga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.* Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2019. Dostupno na: <http://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2019/03/Smjernice-za-izgradnju-i-zaštitu-Zbirke-rukopisa-i-starih-knjiga-NSK-2.pdf>.

Getliher, D. *Dvadeset godina identifikacije mrežne neomeđene građe: izmijenjeni u prijenosu.* // Bosniaca 23(2018), 51–57. [pregledni rad]

Golubović, V. *Tematski portali kao dio izgradnje knjižničnih zbirki.* // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 62, 1(2019), 255–268. DOI:10.30754/vbh.62.1.715. [stručni rad]

Hodak, V. *Seminar Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture.* // HKD Novosti 80, 1(2019). Dostupno na: <https://www.hkdruštvo.hr/hkdnovosti/clanak/1604>.

Ilić Olujić, T. *Artistic Heritage on Paper – the Print Collection of the National and University Library in Zagreb.* // Posebne zbirke u kontekstu zaštite kulturnog nasleđa i kao podsticaj kulturnog razvoja : zbornik radova sa međunarodne konferencije Odeljenja posebnih fondova Narodne biblioteke Srbije, Beograd, 2 – 4. oktobar 2017. / ur. M. Miloradović, D. Vukićević. Beograd : Narodna biblioteka Srbije, 2019. Str. 115–132. [rad s konferencije]

Judaš, K. *Smrtna kazna u Zagrebačkom Gradecu u drugoj polovici 15. stoljeća.* // Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, sv. 36 (2018), 31–60. [izvorni znanstveni rad]

Katulić, A. *Obveze knjižnica prema Općoj uredbi o zaštiti podataka.* // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 61, 2(2018) , 343–365. <https://doi.org/10.30754/vbh.61.2.690>. [stručni rad]

Katulić, A.; T. Katulić. *Competences, Position and Role of Data Protection Officers in Ensuring Library Data Protection Compliance.* // IFLA CPDWL Satellite Meeting 2019 : Librarians and information professionals as (pro)motors of change : immersing, including and initiating digital transformation for smart societies, 20 – 21 August 2019, Zagreb, Croatia. Dostupno na: <http://library.ifla.org/id/eprint/2597>. [rad s konferencije]

Kežić Pucketić, I. *Europski dokumentacijski centar NSK – Informirajte se o Europi!* // Novi uvez 17, 32(2019), 5–7.

Klarin Zadavec, S.; D. Koljenik; A. Marin. *Posredovanje digitalne kulturne baštine : primjer izgradnje mreže virtualnih izložbi Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.* // 22. seminar Arhivi,

- knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Poreč, 21. – 23. studenoga 2018. / ur. V. Hodak, D. Machala, D. Polanski, A. Vukadin. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2019. Str. 115–132. [stručni rad]
- Krpan Smiljanec, M. *Bibliografski prilog za istraživanje povijesti i graditeljstva Cesargrada i povijesti vlastelinstva (uz osvrt na Cesargrad u književnosti)*. // Cesargrad u vremenu i prostoru / ur. N. Filko. Klanjec : Matica hrvatska Ogranak Klanjec, 2017. Str. 43–65.
- Krpan Smiljanec, M. *Iz rada Knjižničarskog društva Krapinsko-zagorske županije (2007-2011)*. // Hrvatsko zagorje 25, 3/4(2018), 33–37.
- Krpan Smiljanec, M. *Lokalna povijest - temelj izgradnje zavičajne zbirke*. // Knjižničarstvo : glasnik Društva knjižničara Slavonije i Baranje 21, 1–2(2018), 51–66. Dostupno na: http://www.knjznicarstvo.com.hr/wp-content/uploads/2018/06/288_Krpan-Smiljanec.pdf. [pregledni rad]
- Krstić, D.; S. Tkalec. *Izazovi pri uspostavi održivog sustava zaštite knjižničkog fonda od katastrofa na primjeru Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*. // Anali GBH 26, 40 (2019), 275–296. [rad s konferencije]
- Lebinac, S.; Đ. Singer. *Zaštitna snimanja i izrada preslika: djelatnost, dostupnost i korištenje preslika u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu*. // 22. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Poreč, 21. – 23. studenoga 2018. / ur. V. Hodak, D. Machala, D. Polanski, A. Vukadin. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2019. Str. 343–348.
- Machala, D. *Uspostava Hrvatskog nacionalnog skupnog kataloga knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja*. // 15. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica: Knjižnice: kamo i kako dalje? : zbornik radova / ur. D. Mašina Delija i K. Kalanj. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2019. Str. 201–211. [stručni rad]
- Marasović, N.; A. Rubić. *Iz naših knjižnica : Izložba Najbolje zelene knjižnice*. // Kemija u industriji 68, 7–8(2019), 326.
- Martinić, L. *Novo izdanje norme ISO 2108 i Priručnika za ISBN*. // HKD Novosti 81, 2(2019).
- Matijević, M. *Međunarodna konferencija o arhiviranju weba i 15 godina Hrvatskog arhiva weba*. // Novi uvez 17, 31(2019), 24–26. Dostupno na: <https://zkd.hr/wp-content/uploads/sites/78/2019/06/Novi-uvez-31.pdf>.
- Matijević, M. *Stručno putovanje Advent u Ljubljani*. // Novi uvez 17, 31(2019), 27–28. Dostupno na: <https://zkd.hr/wp-content/uploads/sites/78/2020/01/Novi-uvez-32.pdf>.
- Mihalić, T. *Nota korijena broja – glazbena mjera trokuta – glazbena baština*. // Glazbena mjera trokuta : triangle metre : 15 godina / ur. Antun Toni Blažinović. Zagreb : A. Blažinović, 2019. Str. 1–2.
- Mihalić, T. *Preservation and Accessibility of Cultural Heritage Resources : Music Material at Digital Collections of the National and University Library in Zagreb* // Posebne zbirke u kontekstu zaštite kulturnog nasleđa i kao podsticaj kulturnog razvoja : zbornik radova sa međunarodne konferencije Odelenja posebnih fondova Narodne biblioteke Srbije, Beograd, 2 – 4. oktobar 2017. / ur. M. Miloradović, D. Vukićević. Beograd : Narodna biblioteka Srbije, 2019. Str. 591–604. [rad s konferencije]
- Mihalić, T. *U daljnjoj potrazi : novopronađene skladbe Ivana Zajca starijeg*. // Arti musices : časopis hrvatskog muzikološkog društva 50, 1–2 (2019), 185–199. [prethodno priopćenje]
- Mihalić, T. *Vatroslav Lisinski : o opusu i glazbenoj ostavštini u povodu 200. obljetnice rođenja*. // Prilozi o Vatroslavu Lisinskome (1819. – 1854.) : u povodu 200. obljetnice rođenja / ur. T. Mihalić i I. Galić Bešker. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2019. Str. 12–21.
- Milovanović, I. *Doktorske disertacije kao dio kulturne i znanstvene baštine : izazovi izgradnje fonda na primjeru Zbirke disertacija i magistarskih radova NSK*. // 22. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Poreč, 21. – 23. studenoga

2018. / ur. V. Hodak, D. Machala, D. Polanski, A. Vukadin. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2019. Str. 337–342.

Mitrović, G. *Bibliometrijske usluge Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu : priznanja i napredovanja hrvatskih znanstvenika*. // 15. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica: Knjižnice: kamo i kako dalje? : zbornik radova / ur. D. Mašina Delija i K. Kalanj. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2019. Str. 212–224. [stručni rad]

Mitrović, G. *Kvantitativno vrednovanje znanstvene produktivnosti hrvatske akademske zajednice područja biotehničkih znanosti*. // Hrvatski časopis za prehrambenu tehnologiju, biotehnologiju i nutricionizam 14, 1–2(2019), 47–52. [pregledni rad]

Peradenić-Kotur, B.; I. Cahun Kisić. *Trendovi u dostupnosti službenih publikacija i uloga knjižnica u vidu e-demokracija*. // 15. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica: Knjižnice: kamo i kako dalje? : zbornik radova / ur. D. Mašina Delija i K. Kalanj. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2019. Str. 225–241. [pregledni rad]

Peradenić-Kotur, B.; I. Kežić Pucketić. *Uloga službenih publikacija u zelenom knjižničarstvu*. // HRČAK : Glasilo Hrvatskog čitateljskog društva 57–58(2019).

Pigac, S.; A. Marin. *Zadaci ključnih knjižničara u modulu katalogizacije Integriranog knjižničnog sustava Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i visokoškolskih i znanstvenih knjižnica*. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 62, 1(2019), 363–382. DOI: <https://doi.org/10.30754/vbh.62.1.616>. [stručni rad]

Pikić, A.; A. Barbarić. *Public Libraries in the Eyes of the LGBTIQ Community : the Case of Croatia* // Public Library Quarterly (2019), 1–25. DOI: 10.1080/01616846.2019.1621735.

Pilaš, I. *Dobar dan, dobro došli u NSK – otvorenost knjižnice javnosti*. // 15. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica: Knjižnice: kamo i kako dalje? : zbornik radova / ur. D. Mašina Delija i K. Kalanj. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2019. Str. 266–278. [pregledni rad]

Pilaš, I.; A. Kovačević. *Uloga informacijskog centra – otvorenost knjižnice korisnicima*. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 61, 2(2018), 453–465. DOI: <https://doi.org/10.30754/vbh.61.2.709>. [stručni rad]

Priselac, M. *Dani otvorenih vrata Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*. // Novi uvez 17, 31(2019), 50.

Priselac, M. *Održan 1. dan sveučilišne knjige*. // Novi uvez 17, 31(2019), 33.

Tkalčić, A. *Vizualni i taktilni pregled knjige kao izvor informacija*. // 22. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Poreč, 21. – 23. studenoga 2018. / ur. V. Hodak, D. Machala, D. Polanski, A. Vukadin. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2019. Str. 258–264.

Tkalec, S.; Krstić, D. *Resilience to disasters, and business continuity of the libraries*// 12. međunarodna konferencija Dani kriznog upravljanja : zbornik radova / Toth, Ivan (ur.). Velika Gorica : Veleučilište Velika Gorica, 2019. 337–346. [rad s konferencije]

Vukadin, A. *Metadata for transmedia resources*. Cambridge, MA : Chandos, 2019.

Vukadin, A. *Nova praksa opisa građe prema Pravilniku za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima : izvještaj*. // 22. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Poreč, 21. – 23. studenoga 2018. / ur. V. Hodak, D. Machala, D. Polanski, A. Vukadin. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2019. Str. 298–299.

Yeung, A. W. K.; N. T. Tzvetkov; G. Zengin; D. Wang; S. Xu; G. Mitrović; M. Brnčić; S. Dall'acqua; V. Pirgozliev; A. Kijjoo; M. I. Georgiev; A. G. Atanasov. *Berries on the Top*. // Journal of Berry Research, 9, 1(2019), 125–139. DOI: 10.3233/JBR-180357. [izvorni znanstveni rad]

Zvonarek, D. *Noć knjige 2019. u znaku omiljenih junaka iz svijeta knjige i stripa*. // Novi uvez 17, 31(2019), 34–36.

8 PRILOZI

8.1. Predavači Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj iz Knjižnice i održani tečajevi u 2019. godini.

Ime i prezime	Naziv tečaja	Mjesto i vrijeme održavanja
Goranka Mitrović, viša knjižničarka	V.2. <i>Vrednovanje znanstvene produktivnosti: indeksne i citatne analize znanstvenih radova i časopisa</i>	Zagreb, 26. veljače
Frida Bišćan, knjižničarska savjetnica	II.17. <i>Uloga školske knjižnice u programskoj diferenciranosti koja se odnosi na darovite učenike</i>	Zadar, 20. ožujka
Frida Bišćan, knjižničarska savjetnica	V.11. <i>Primjena ISO standarda u knjižničnoj statistici</i>	Rijeka, 22. studenoga Pleternica, 12. prosinca Bjelovar, 17. prosinca
Dunja Marija Gabriel, knjižničarska savjetnica	V.11. <i>Primjena ISO standarda u knjižničnoj statistici</i>	Rijeka, 22. studenoga Pleternica, 12. prosinca Bjelovar, 17. prosinca
Anita Katulić, viša knjižničarka	I.8. <i>Zaštita osobnih podataka u knjižnicama</i>	Bjelovar, 22. ožujka Slavonski Brod, 29. listopada Gospić, 16. prosinca
Renata Petrušić, viša knjižničarka	I.7. <i>Autorskopravni aspekti digitalizacije i objave digitalizirane građe</i>	Osijek, 30. svibnja
dr. sc. Sofija Klarin Zadravec, knjižničarska savjetnica	VIII.3. <i>Virtualne izložbe digitalizirane građe</i>	Zagreb, 2. listopada Zagreb, 29. listopada Virovitica, 4. studenoga Koprivnica, 19. studenoga
Anita Marin, viša knjižničarka	VIII.3. <i>Virtualne izložbe digitalizirane građe</i>	Zagreb, 2. listopada Zagreb, 29. listopada Koprivnica, 19. studenoga
Dragana Koljenik, dipl. knjižničarka	VIII.3. <i>Virtualne izložbe digitalizirane građe</i>	Virovitica, 4. studenoga
dr. sc. Ana Vukadin, viša knjižničarka	IV.10. <i>Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: osposobljavanje za primjenu prema modelu „edukacija edukatora“ (Uvod: načela i izrada pristupnica i odnosi u Pravilniku za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima)</i>	Zagreb, 4. listopada Pula, 15. studenoga
dr. sc. Ana Vukadin, viša knjižničarka	IV.10. <i>Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: osposobljavanje za primjenu prema modelu „edukacija edukatora“ (Primjena Pravilnika u informacijskim sustavima)</i>	Zagreb, 12. prosinca
Elia Ekinović Micak, viša knjižničarka	IV.10. <i>Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: osposobljavanje za primjenu prema modelu „edukacija edukatora“ (Omeđena tekstualna građa)</i>	Zagreb, 14. listopada
mr. sc. Sonja Pigac, knjižničarska savjetnica	IV. 10. <i>Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: osposobljavanje za primjenu prema modelu „edukacija edukatora“ (Serijska tekstualna građa)</i>	Zagreb, 21. listopada

dr. sc. Mira Miletić Drder, knjižničarska savjetnica	IV. 10. <i>Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: osposobljavanje za primjenu prema modelu „edukacija edukatora“ (Kartografska građa)</i>	Zagreb, 2. prosinca
dr. sc. Irena Galić Bešker, knjižničarska savjetnica	IV.13. <i>Bibliografski opis stare omeđene građe: primjena objedinjenog izdanja ISBD-a</i>	Pula, 13. prosinca

8.2. Međunarodna članstva Knjižnice

Knjižnica i njezini djelatnici članovi su međunarodnih udruga, baza podataka i sustava za razmjenu podataka:

CDNL – [*The Conference of Directors of National Libraries*](#) (Konferencija ravnatelja nacionalnih knjižnica)

CENL – [*The Conference of European National Librarians*](#) (Konferencija ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica)

DOI – [*Digital Object Identifier*](#) (Digitalni identifikator objekta)

[*DART Europe*](#) (Europski digitalni repozitorij disertacija)

EURIG – [*The European RDA Interest Group*](#) (Europska grupa za praćenje RDA)

Europeana – [*European digital library*](#) (Europska digitalna knjižnica)

IAML – [*International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres*](#) (Međunarodna udruga glazbenih knjižnica, arhivskih i dokumentacijskih centara)

ICA – [*International Cartographic Association. Commission on Digital Technologies in Cartographic Heritage*](#) (Međunarodno kartografsko udruženje. Komisija za digitalne tehnologije u kartografskoj kulturnoj baštini)

ICDL – [*International Children's Digital Library*](#) (Međunarodna dječja digitalna knjižnica)

ICOM – [*International Council of Museums*](#) (Međunarodni savjet za muzeje)

IFLA – [*International Federation of Library Associations*](#) (Međunarodna federacija knjižničarskih društava)

IIPC – [*International Internet Preservation Consortium*](#) (Međunarodni konzorcij za trajnu pohranu internetskih sadržaja)

[*Index Translationum*](#)

ISBN – [*International Standard Book Number*](#) (Međunarodni standardni knjižni broj)

ISMN – [*International Standard Music Number*](#) (Međunarodni standardni broj notne građe)

ISSN – [*International Standard Serial Number*](#) (Međunarodni standardni broj serijske publikacije)

[*ISSN Governing Board*](#) (Upravni odbor ISSN-a)

LIBER – [*Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche*](#) (Udruga europskih znanstvenih knjižnica)

MAGIC – [*Map & Geography Information Group*](#) (Grupa kartografskih i geoinformacijskih knjižničara i arhivista)

[*UDC Consortium*](#) (UDK Konzorcij)

[*UDC Consortium. Executive Board*](#) (UDK Konzorcij. Izvršni odbor)

VIAF – [*Virtual International Authority File*](#) (Virtualna međunarodna normativna baza).

9 FINANCIJSKO IZVJEŠĆE ZA 2019. GODINU

OSTVARENI PRIHODI I PRIMITCI U 2019. GODINI

Ostvareni prihodi i primitci (br. 6 i 7) Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu u 2019. godini iznose 226.419.305,00 kuna, te uspoređujući s prethodnom godinom, može se zaključiti kako su oni ostvareni u znatno većem iznosu u odnosu na 2018. godinu, kada su ostvareni prihodi i primitci iznosili 95.684.812,00 kuna.

Tablica 1. Prihodi i primitci.

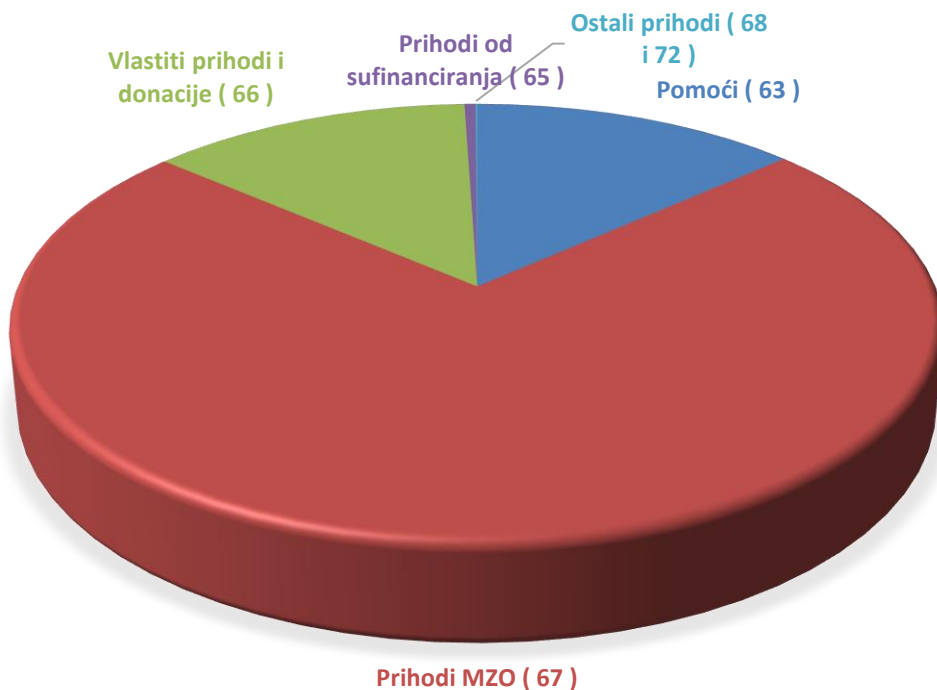
BR.	Opis	Ostvareno u 2018.	Ostvareno u 2019.	INDEKS 4/3*100
1.	2.	3.	4.	5.
1.	6 PRIHODI POSLOVANJA	95.651.696	226.310.709	237
1.1.	63 POMOĆI IZ INOZEMSTVA I OSTALIH SUBJEKATA U SKLOPU OPĆEGA PRORAČUNA	23.859.786	30.299.046	127
	<i>632 Pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU</i>	22.189.803	22.366.025	
	6322 Kapitalne pomoći od međunarodnih organizacija	102.203	197.772	
	6323 Tekuće pomoći od institucija i tijela EU	22.087.600	22.168.253	
	<i>634 Pomoći od izvanproračunskih korisnika</i>	0	6.876.879	
	6341 Tekuće pomoći od izvanproračunskih korisnika	0	48.041	
	6342 Kapitalne pomoći od izvanproračunskih korisnika	0	6.828.838	
	<i>636 Pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan</i>	0	15.000	
	6361 Tekuće pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan	0	10.000	
	6362 Kapitalne pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan	0	5.000	
	<i>638 Pomoći na temelju prijensa EU sredstva</i>	1.057.283	0	
	6381 Tekuće pomoći na temelju prijensa EU sredstva	1.057.283	0	
	<i>639 Prijenosi između proračunskih korisnika istoga proračuna</i>	612.700	1.041.142	
	6391 Tekući prijenosi između proračunskih korisnika istoga proračuna	501.699	711.142	
	6392 Kapitalni prijenosi između proračunskih korisnika istoga proračuna	111.001	330.000	

1.2.	64 PRIHODI OD IMOVINE	3.169	43.348	1368
	<i>641 Prihodi od financijske imovine</i>	3.169	43.348	
	6414 Prihodi od zateznih kamata	0	0	
	6415 Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika i razlika u promjeni valutne klauzule	344	29.848	
	6416 Prihodi od dividendi	2.825	13.500	
1.3.	65 PRIHODI OD UPRAVNIH I ADMINISTRATIVNIH PRISTOJBI, PRISTOJBI POPOSEBNIM PROPISIMA I NAKNADAMA	1.128.980	1.026.847	91
	<i>652 Prihodi po posebnim propisima</i>	1.128.980	1.026.847	
	6526 Ostali nespomenuti prihodi	1.128.980	1.026.847	
	Sufinanciranje cijene usluge – upisnine	970.080	914.900	
	Sufinanciranje cijene usluge – zakasnine	27.055	22.429	
	Ostalo	131.845	89.518	
1.4.	66 PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I ROBE TE PRUŽENIH USLUGA I PRIHODI OD DONACIJA	7.046.844	29.797.038	423
	<i>661 Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga</i>	3.972.152	3.453.359	
	6614 Prihodi od prodaje proizvoda i robe	35.076	17.649	
	6615 Prihodi od pruženih usluga	3.937.076	3.435.710	
	Prihodi od zakupa poslovnoga prostora	1.670.931	1.635.718	
	Ostalo	2.266.145	1.799.992	
	<i>663 Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općega proračuna</i>	3.074.692	26.343.679	
	6631 Tekuće donacije	153.250	180.397	
	6632 Kapitalne donacije	2.921.442	26.163.282	
	Obavezni primjerak, dar i zamjena	2.921.442	2.437.492	

1.5.	67 PRIHODI IZ NADLEŽNOGA PRORAČUNA	63.612.917	165.140.892	260
	<i>671 Prihodi iz nadležnoga proračuna za financiranje redovite djelatnosti proračunskih korisnika</i>	63.612.917	165.140.892	
	6711 Prihodi iz nadležnoga proračuna za financiranje rashoda poslovanja	60.962.669	63.110.858	
	6712 Prihodi iz nadležnoga proračuna za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine	2.650.248	102.030.034	
1.6.	68 KAZNE, UPRAVNE MJERE I OSTALI PRIHODI	0	3.538	0
	683 Ostali prihodi	0	3.538	
	6831 Ostali prihodi	0	3.538	
2.	7 PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCJSKE IMOVINE	33.116	108.596	328
2.1.	72 PRIHODI OD PRODAJE PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	33.116	108.596	328
	<i>721 Prihodi od prodaje građevinskih objekata</i>	759	759	
	7211 Stambeni objekti (otkup stana)	759	759	
	<i>724 Prihodi od prodaje knjiga, umjetničkih djela i ostalih izložbenih vrijednosti</i>	32.357	107.837	
	7241 Knjige	32.357	107.837	
	UKUPNO 2019. (1 + 2)	95.684.812	226.419.305	237

Po strukturi ostvarenih prihoda i primitaka (br. 6 i 7) Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu u 2019. godini koji iznose 226.419.305,00 kuna najvećim su udjelom prihodi iz nadležnoga proračuna (67) u iznosu od 165.140.892,00 kune, pomoći iz inozemstva i ostalih subjekata u sklopu općega proračuna (63) u iznosu od 30.299.046,00 kuna, prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i donacija (66) u iznosu od 29.797.038,00 kuna, prihodi od administrativnih i upravnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima (65) u iznosu od 1.026.847,00 kuna te ostali prihodi i prihodi od nefinancijske imovine (64 i 72) u iznosu od 151.944,00 kune.

OSTVARENI PRIHODI I PRIMITCI U 2019. GODINI

Prihodi od pomoći iz inozemstva u najvećoj su se mjeri ostvarili na temelju prihoda po izvoru Europskoga socijalnoga fonda (ESF-a) u iznosu od 22.168.253,00 kune za višegodišnji projekt nabave inozemnih znanstvenih časopisa.

Tijekom 2019. godine ostvarili su se prihodi od izvanproračunskih korisnika u iznosu od 6.876.879,00 kuna koji se u najvećem iznosu odnose na prihode ostvarene na temelju Ugovora broj 2018/002041 o neposrednome sudjelovanju Europskoga socijalnoga fonda u novčanome potpomaganju projekta zamjene plina halona 130.

Na temelju Ugovora te prihoda tekućih i kapitalnih prijenosa između proračunskih korisnika na račun 639 Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske te Ministarstva vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske za 2019. godinu dodijeljena su sredstva NSK u iznosu od 1.041.142,00 kune po projektima, što je povećanje u odnosu na 2018. godinu za 612.700,00 kuna.

Odobreni programi ostvarili su se zadanom dinamičnošću tijekom 2019. godine, uz početno ostvarenje od 80 posto prihoda Ministarstva kulture Republike Hrvatske po potpisanim ugovorima. Nakon završenoga programa i odobrenoga izvješća Ministarstvo kulture Republike Hrvatske uplatilo je razliku od 20 posto ugovorenih prihoda.

Prihodi od dividendi i pozitivnih tečajnih razlika ostvareni su u iznosu od 43.348,00 kuna, odnosno za više od tisuću posto u odnosu na prethodnu godinu, kada su iznosili 3.169,00 kuna. Razlog je tomu u dijelu pozitivnih tečajnih razlika za inozemna plaćanja koja su obavljena tijekom poslovne godine. Znatno je porastao i prihod od dividendi. Navedeni prihod ostvaruje se na temelju dionica koje NSK posjeduje od Privredne banke Zagreb d.d.

Ostvareni prihodi od upisnina i zakasnina, a koji pripadaju u kategoriju novčanoga potpomaganja vlastitim novčanim prilogom (sufinanciranja) cijene usluge u 2019. godini, ostvareni su u iznosu od 1.026.847,00 kuna, što je pad za gotovo 9 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su iznosili 1.128.980,00 kuna.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u 2019. godini ostvareni su u iznosu od 3.456.359,00 kuna, što predstavlja znatan pad u odnosu na 2018. godinu, kada su ostvareni u iznosu od 3.972.152,00 kune. Razlog je pada poslovnih prihoda u gubitku određenih zakupnika poslovnoga prostora NSK.

Tijekom 2019. godine NSK je ostvarila i tekuće donacije u iznosu od 26.343.679,00 kuna, što je povećanje u odnosu na prethodnu 2018. godinu, kada je ostvarila samo 153.250,00 kuna. Razlog je povećanja uknjižba imovine na temelju odlaska iz prostora zakupnika Općinskoga građanskog suda u Zagrebu – Gruntovnica.

U kategoriju ostalih prihoda, osim vlastitih prihoda, upisnina i zakasnina te prihoda od financijske imovine, pripadaju i kapitalne pomoći, donacije te ostale kapitalne pomoći u sklopu opće države, kao i prihodi prodaje nefinancijske imovine, koji se odnose na obvezni primjerak, zamjenu i dar knjiga, umjetnina i ostalih nespomenutih izložbenih vrijednosti koje NSK prima od nakladnika s obvezom dostavljanja obveznoga primjerka našoj ustanovi, a moraju se u skladu s pravomoćnim propisima prikazati i kao prihod i kao rashod.

OSTVARENI RASHODI I IZDATCI U 2019. GODINI

Ostvareni rashodi i izdaci (br. 3 i 4) Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu u 2019. godini ostvareni su u iznosu od 227.568.068,00 kuna, što predstavlja povećanje od 150 posto u odnosu na prethodnu 2018. godinu, kada su ostvareni u iznosu od 91.186.524,00 kune.

Tablica 2. Rashodi i izdatci.

u kn

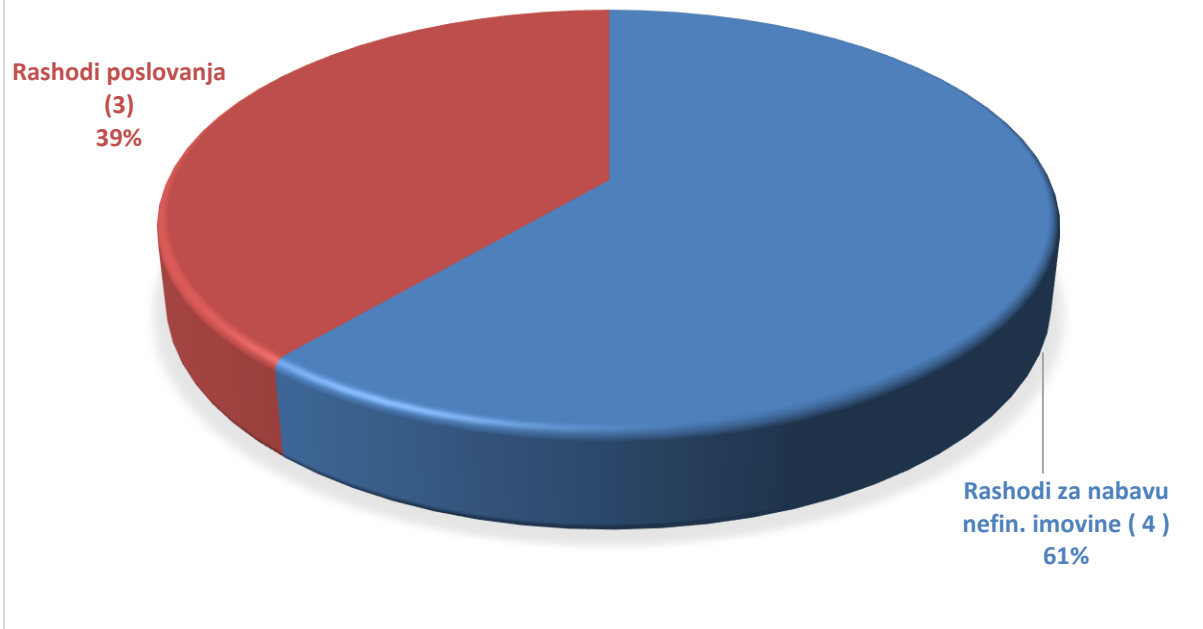
Br.	Opis	Ostvareno u 2018.	Ostvareno u 2019.	Indeks 4/3*100
1.	2.	3.	4.	5.
1.	3 RASHODI POSLOVANJA	86.454.771	88.270.281	115
1.1.	31 RASHODI ZA ZAPOSLENE	35.563.038	37.193.072	105
	<i>311 Plaće</i>	<i>29.202.220</i>	<i>30.815.446</i>	
	3111 Plaće za redoviti rad	28.992.897	30.561.043	
	3113 Plaće za prekovremeni rad	209.323	254.403	
	<i>313 Doprinosi na plaće</i>	<i>4.960.180</i>	<i>5.055.104</i>	
	3132 Doprinosi za zdravstveno osiguranje	4.469.929	5.014.111	
	3133 Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti	490.251	40.993	
	<i>312 Ostali rashodi za zaposlene</i>	<i>1.400.638</i>	<i>1.322.522</i>	
1.2.	32 MATERIJALNI RASHODI	50.056.262	50.304.243	100
	<i>321 Naknade troškova zaposlenima</i>	<i>1.626.553</i>	<i>1.667.051</i>	
	3211 Službena putovanja	251.857	281.107	
	3212 Naknade za prijevoz, rad na terenu i odvojeni život	1.290.477	1.319.603	
	3213 Stručno usavršavanje zaposlenika	84.219	66.341	
	<i>322 Rashodi za materijal i energiju</i>	<i>7.783.125</i>	<i>7.642.127</i>	
	3221 Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	641.105	545.470	
	3222 Materijal i sirovine	1.875	0	
	3223 Energija	6.686.010	6.355.694	
	3224 Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	386.958	322.647	
	3225 Sitni inventar i automobilske gume	34.978	375.155	
	3227 Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća	32.199	43.161	
	<i>323 Rashodi za usluge</i>	<i>40.178.926</i>	<i>40.526.612</i>	
	3231 Usluge telefona, pošte i prijevoza	250.353	246.261	
	3232 Usluge tekućega i investicijskoga održavanja	1.880.257	2.233.284	
	3233 Usluge promidžbe i obavješćivanja	32.598.959	32.663.774	
	3234 Komunalne usluge	1.296.970	1.483.951	
	3235 Zakupnine i najamnine	134.668	137.097	
	3236 Zdravstvene i veterinarske usluge	47.500	60.010	
	3237 Intelektualne i osobne usluge	1.658.798	1.263.554	
	3238 Računalne usluge	635.415	798.443	
	3239 Ostale usluge	1.676.006	1.640.238	

	324 <i>Naknade troškova osobama izvan radnoga odnosa</i>	198.689	124.388	
	329 <i>Ostali nespomenuti rashodi poslovanja</i>	268.969	344.065	
	3291 <i>Naknade za rad predst. izvrš. tijela, povjerenstava te ostale slične naknade za rad</i>	39.718	34.817	
	3292 <i>Premije osiguranja</i>	5.038	7.823	
	3293 <i>Reprezentacija</i>	83.679	118.740	
	3294 <i>Članarine i norme</i>	92.077	84.349	
	3295 <i>Pristojbe i naknade</i>	28.992	73.895	
	3296 <i>Troškovi sudskih postupaka</i>	1.100	0	
	3299 <i>Ostali nespomenuti rashodi poslovanja</i>	18.365	24.441	
1.3.	34 FINANCIJSKI RASHODI	233.058	127.293	55
	343 <i>Ostali financijski rashodi</i>	233.058	127.293	
	3431 <i>Bankarske usluge i usluge platnoga prometa</i>	33.354	37.122	
	3432 <i>Negativne tečajne razlike i razlike zbog primjene valutne klauzule</i>	187.606	86.946	
	3433 <i>Zatezne kamate</i>	4.598	1.225	
	3434 <i>Ostali nespomenuti financijski rashodi</i>	7.500	2.000	
1.4.	36 POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I U SKLOPU OPĆE DRŽAVE	210.650	285.555	136
	361 <i>Pomoći inozemnim vladama</i>	124.150	123.699	
	3611 <i>Tekuće pomoći inozemnim vladama</i>	124.150	123.699	
	362 <i>Pomoći međunarodnim organizacijama te institucijama i tijelima Europske unije</i>	32.357	107.837	
	3622 <i>Kapitalne pomoći međunarodnim organizacijama</i>	32.357	107.837	
	368 <i>Pomoći na temelju prijenosa EU sredstava</i>	54.143	54.019	
	3681 <i>Tekuće pomoći na temelju prijenosa EU sredstava</i>	54.143	54.019	
1.5.	37 NAKNADE GRAĐ. I KUĆ. NA TEMELJU OSIG. TE DRUGE NAKNADE	118.800	85.600	72
	372 <i>Ostale naknade građ. i kuć. iz proračuna</i>	118.800	85.600	
	3721 <i>Naknade građ. i kuć. u novcu / stipendije i školarine</i>	118.800	85.600	
1.6.	38 OSTALI RASHODI	272.963	274.518	101
	381 <i>Tekuće donacije</i>	246.042	245.249	
	3813 <i>Tekuće donacije iz EU sredstava</i>	246.042	245.249	
	383 <i>Kazne, penali i naknade štete</i>	26.921	29.269	
	3831 <i>Naknade šteta pravnim fizičkim osobama</i>	18.921	29.169	
	3835 <i>Ostale kazne</i>	8.000	100	
2.	4 RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	4.731.753	139.297.787	2.944

2.1.	41 RASHODI ZA NABAVU NEPROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	10.225	22.987	225
	<i>412 Nematerijalna imovina</i>	<i>10.225</i>	<i>22.987</i>	
	4123 Licencije	10.225	22.987	
2.2.	42 RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	4.666.865	9.882.258	212
	<i>421 Građevinski objekti</i>	<i>11.412</i>	<i>0</i>	
	4211 Stambeni objekti	11.412	0	
	<i>422 Postrojenja i oprema</i>	<i>1.070.591</i>	<i>6.069.395</i>	
	4221 Uredska oprema i namještaj	861.850	1.661.484	
	4222 Komunikacijska oprema	111.494	3.231.919	
	4223 Oprema za održavanje i zaštitu	57.228	846.592	
	4225 Instrumenti, uređaji i strojevi	7.911	1.369	
	4227 Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene	32.108	328.031	
	<i>424 Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti</i>	<i>2.910.423</i>	<i>3.124.894</i>	
	4241 Knjige u knjižnicama (knjige, časopisi i dr.)	2.408.897	2.768.010	
	4242 Umjetnička djela	28.740	8.300	
	4244 Ostale nespomenute izložbene vrijednosti	472.786	348.584	
	<i>426 Nematerijalna proizvedena imovina</i>	<i>674.439</i>	<i>687.969</i>	
	4262 Ulaganja u računalne programe	295.595	377.609	
	4263 Umjetnička, literarna i znanstvena djela	378.844	310.360	
2.3.	45 RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA NA NEFINANCIJSKOJ IMOVINI	54.663	129.392.542	236.710
	<i>451 Dodatna ulaganja na građevinskim objektima</i>	<i>54.663</i>	<i>127.351.471</i>	
	<i>454 Ostala dodatna ulaganja za ostalu nefinancijsku imovinu</i>	<i>54.663</i>	<i>2.041.071</i>	
	UKUPNO 2019. (1 + 2)	91.186.524	227.568.068	250

U ukupnim ostvarenim rashodima, rashodi poslovanja s ostvarenih 88.270.281,00 kunu čine 39 posto u ukupnim rashodima, a preostalih 69 posto čine rashodi za nabavu nefinancijske imovine.

STRUKTURA OSTVARENIH RASHODA U 2019. GODINI

Rashodi poslovanja

Rashodi za zaposlene povećani su 5 posto u odnosu na prethodnu godinu, a odnose se na isplate redovite plaće zaposlenika s obveznim doprinosima. Povećanje je vidljivo u isplati plaće za prekovremeni rad te ostalih rashoda povezanih s pripadajućim obračunom.

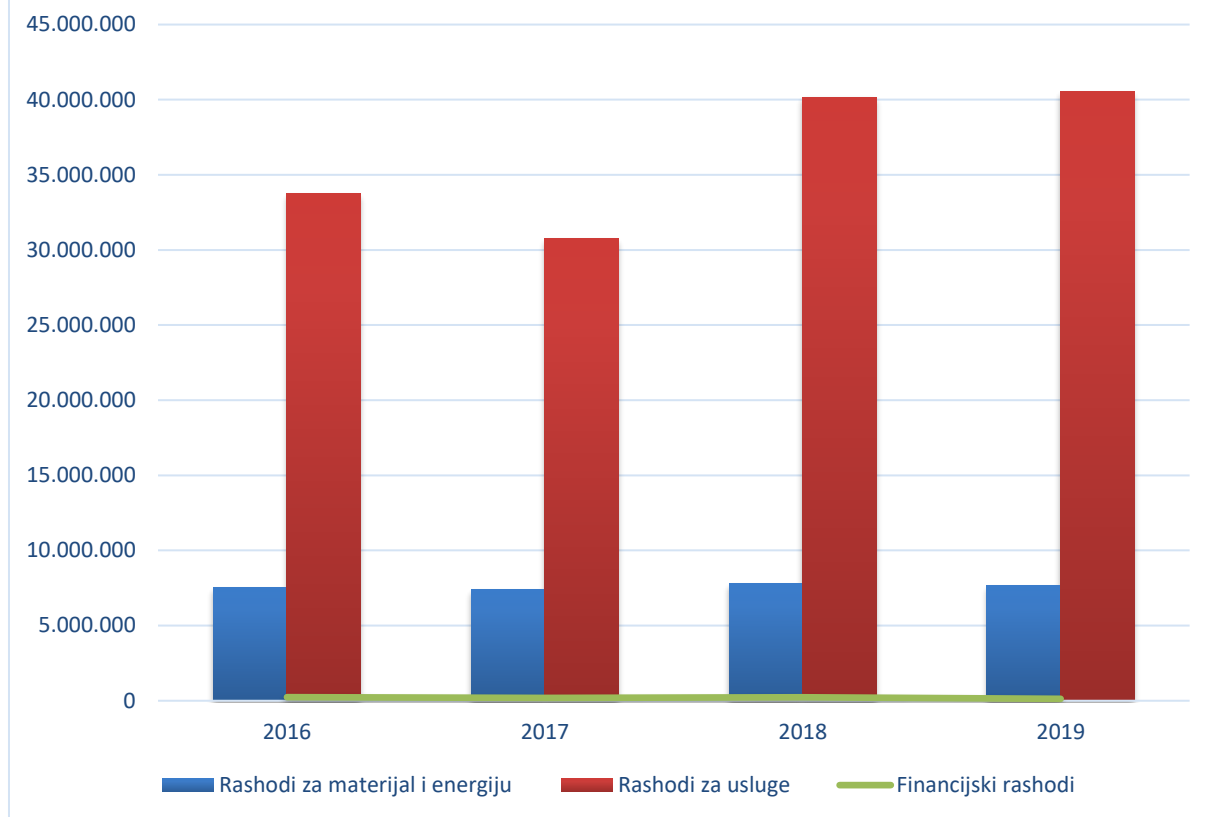
Pregledom ostvarenih rashoda u 2019. godini može se primijetiti kako su se materijalni rashodi zadržali na razini 2018. godine. Rashodi za naknade troškova zaposlenih, najvećim su se dijelom u naknadi za prijevoz zaposlenika s i na posao povećali. Rashodi za materijal i energiju smanjili su se u dijelu energenata te materijala za tekuće i investicijsko održavanje. Rashodi za sitni inventar znatno su se povećali u dijelu predmetne nabave za opremu prostora za predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. (HR PRESS 2020).

Rashodi za usluge povećali su se za gotovo pola milijuna kuna, i to najvećim dijelom za komunalne i računalne usluge.

Financijski rashodi ostvareni su u manjem iznosu u odnosu na prethodnu godinu u dijelu bankarskih usluga koje poslovna banka Privredna banka Zagreb d.d. naplaćuje po redovitome trošku vođenja računa te transakcija koje se provode plaćanjem u inozemnim novčanim jedinicama. Negativne tečajne razlike prilikom povoljnoga tečaja u trenutku plaćanja inozemnih računa ostvarile su se u manjem iznosu jer je u trenutku plaćanja tečaj poslovne banke bio povoljan prema srednjem tečaju HNB-a po kojem se inozemne novčane jedinice knjiže u poslovnim knjigama.

Rashod u svezi sa zateznim kamatama tijekom 2019. godine znatno se smanjio zbog redovitoga podmirenja obveza.

STRUKTURA RASHODA POSLOVANJA U RAZDOBLJU OD 2016. DO 2019. GODINE

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

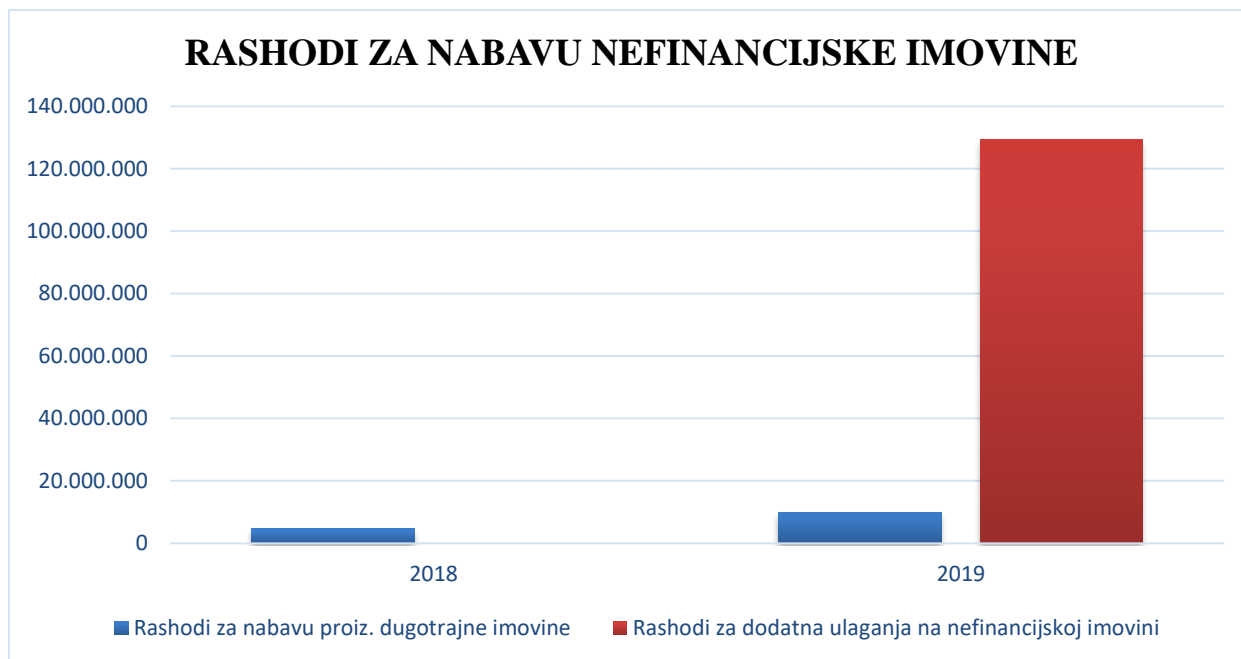
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine uvećani su za više od dvije tisuće posto, odnosno ostvareni su u iznosu od 139.297.787,00 kuna u odnosu na 2018. godinu, kada su ostvareni u iznosu od 4.731.753,00 kune.

Rashodi za nabavu neproizvedene imovine uvećali su se 125 posto u dijelu nabave licencija. Rashodi za nabavu dugotrajne imovine uvećali su se u gotovo svim kategorijama usporedno s prethodnom godinom, i to osobito u nabavi koja se odnosila za opremu prostora za predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. (HR PRESS 2020).

Rashodi za knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti ostvareni su u 2019. godini u iznosu od 3.124.894,00 kune.

Dodjela sredstava iz državnoga proračuna za nabavu knjiga, umjetnina i ostalih nespomenutih izložbenih vrijednosti potrošena su u skladu sa svojom namjenom.

Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini jedino su povezani s izgradnjom prostora za predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. (HR PRESS 2020).

Rezultat poslovanja

Rezultat poslovanja u 2019. godini – manjak od 1.148.763,00 kune te s prenesenim viškom prethodnih godina od 6.632.123,00 kune čini sveukupan višak prihoda i primitaka te iznosi 5.483.360,00 kuna. Tijekom 2019. godine obavljen je ispravak rezultata poslovanja u skladu s pravilima proračunskoga računovodstva koja su se odnosila na povrat neutrošenoga prihoda iz 2018. godine suradniku iz Projekta.

Iz rezultata poslovanja može se zaključiti kako je NSK ostvarila višak prihoda poslovanja koji će u skladu s poslovnim odlukama odobrenjem odgovornih tijela NSK – Upravnoga vijeća rasporediti prema namjeni.

REZULTAT POSLOVANJA U 2019.

UTVRĐIVANJE REZULTATA POSLOVANJA	
PRIHODI 2019.	226.419.305
RASHODI 2019.	227.568.068
REZULTAT TEKUĆE GODINE	-1.148.763
VIŠAK PRETHODNIH GODINA	6.632.123
REZULTAT POSLOVANJA 2019.	5.483.360